

APPGM-SDG

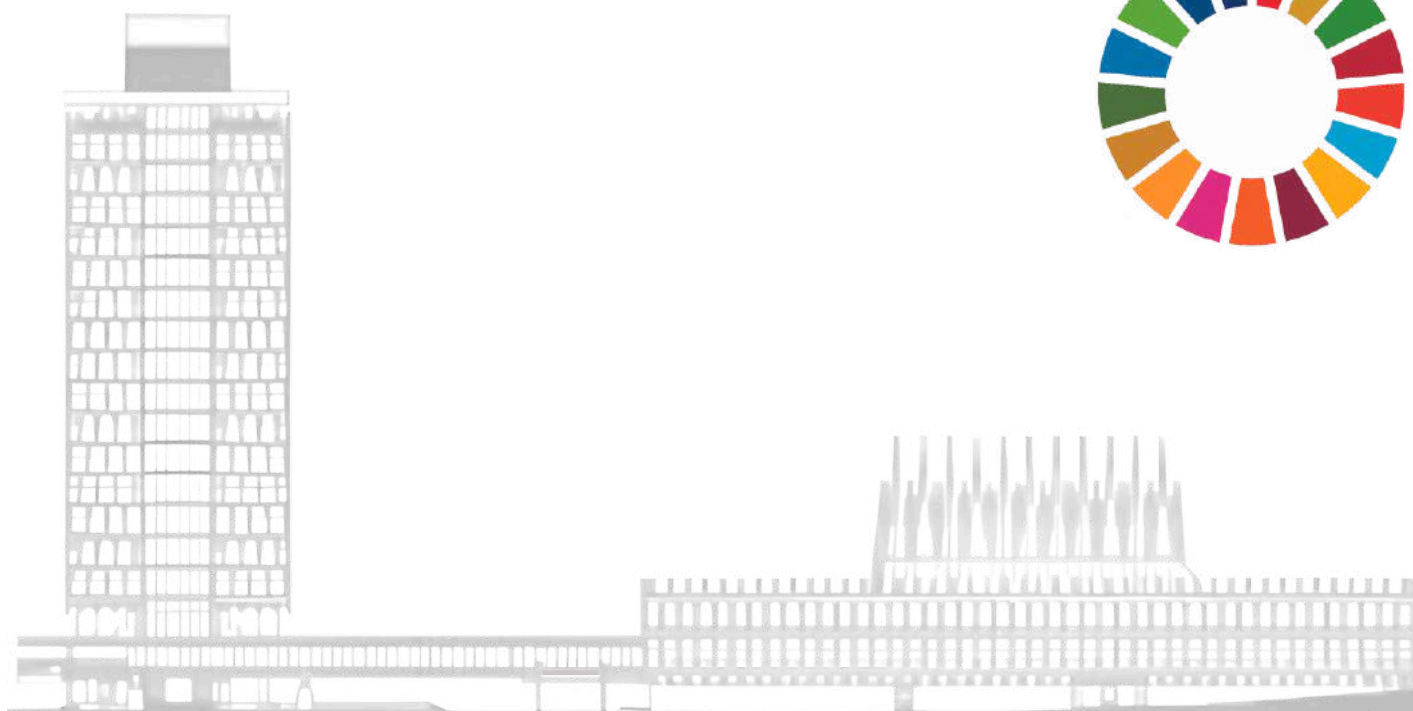
DILULUSKAN OLEH PARLIMEN MALAYSIA KE-15

APPGM-SDG

Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia – Matlamat Pembangunan Lestari
(APPGM-SDG)

LAPORAN TAHUNAN

2023

ISI KANDUNGAN

KATA PENGANTAR

- Yang di-Pertua Dewan Rakyat..... I
- Menteri Ekonomi III
- Pengerusi APPGM-SDG V
- Naib Pengerusi APPGM-SDG VII
- Penyelaras Residen Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu..... IX
- Ketua Sekretariat XI

01

AHLI PARLIMEN & SDG

- Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG (Parlimen ke-15) 02
- Mesyuarat Jawatankuasa APPGM-SDG 03
- Ahli-Ahli Kawasan Parlimen yang telah Dilawati
pada Tahun 2023 04
- Penyetempatan SDG di 85 Lokasi (2020 - 2023) 06
- Penglibatan Ahli Parlimen dalam Program APPGM-SDG
pada tahun 2023 08

02

TERAS UTAMA & SEKRETARIAT

- Tahun Keempat dalam Penyetempatan SDG 11
- Rangka Kerja & Matlamat bagi Tahun 2023 23
- Sekretariat 24
- Penglibatan dalam Mesyuarat Utama 28

03

PEMETAAN ISU TEMPATAN & ANALISIS SITUASI

- Metodologi dalam Pengumpulan dan Analisis Data Tempatan 32
- Lawatan Pemetaan bagi Tahun 2023 33
- Isu Tematik daripada Dapatan Kualitatif 41
- Pusat MySDG untuk Keterangan Sosial 54

04

PROJEK SOLUSI MIKRO SDG

- Ulasan Projek Solusi 56
- Projek Solusi mengikut Kawasan Parlimen 61
- Rakan Solusi & Rakan Kerjasama SDG 106
- Program Bersama Rakan Solusi 108
- Program Komuniti 111
- Penilaian Impak Kohort Tahun 2022 113
- Refleksi 118

05

KEBUN KOMUNITI

- Ulasan Kebun Komuniti 120
- Data Asas mengenai Inisiatif Kebun Komuniti 2023 121
- Siri Jelajah dan Lawatan Unit Kebun Komuniti 147
- Tadbir Urus Projek Kebun Komuniti 149
- Kebun Model Ipoh 153
- Refleksi 155

06

AKADEMI MYSDG

- Bengkel Pembangunan Kapasiti dan Persidangan bagi Pelokalsian SDG 159
- Pemerkasaan Belia dalam Penyetempatan SDG 165
- Komunikasi Korporat 168

07

KEWANGAN & PENTADBIRAN

- Ulasan Tadbir Urus Kewangan 171
- Penyata Akaun yang Diaudit bagi Tahun 2023 174
- Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari 176

YB Tan Sri Dato' (Dr.) Johari Abdul

Yang di-Pertua Dewan Rakyat
Parlimen Malaysia

Tahniah diucapkan kepada APPGM-SDG kerana telah menerbitkan Laporan Tahunan bagi tahun 2023. Parlimen Malaysia kekal komited terhadap agenda Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) dan menggalakkan semua ahli parlimen untuk terlibat secara aktif di dalam wacana dasar, perundangan dan penglibatan di peringkat akar umbi. Pihak APPGM-SDG telah aktif dalam menggalakkan penglibatan pelbagai pihak berkepentingan dengan ahli parlimen dan masyarakat awam termasuk ahli akademik, masyarakat sivil dan masyarakat akar umbi sejak tahun 2020.

Tahun ini merupakan tahun keempat pihak APPGM-SDG, dan APPGM-SDG telah mencapai kemajuan yang ketara dalam mencapai objektif bagi penyetempatan SDG di seluruh negara. Ini menunjukkan bahawa model dwipartisan APPGM-SDG boleh dilaksanakan dengan berkesan di negara kita dan berkembang maju, dengan sokongan daripada kerajaan dan pelbagai pihak berkepentingan di peringkat nasional, negeri dan tempatan.

Tonggak asas adalah penting untuk setiap struktur yang kukuh. Begitu juga dengan perkongsian strategik dan dana pembiayaan yang pihak APPGM-SDG berjaya wujudkan dan jaminan kedua-dua Kementerian Ekonomi dan Kementerian Kewangan telah memainkan peranan yang penting dalam membentuk dan mengembangkan kerja mereka.

Saya berasa gembira apabila mengetahui ahli parlimen telah meningkatkan penyertaan dan kerjasama mereka dengan pihak APPGM-SDG dalam pelbagai bidang. Mengambil kira agenda penyetempatan SDG, pihak APPGM-SDG telah bekerjasama dengan seramai 85 ahli parlimen dari tahun 2020 hingga tahun 2023.

Pada tahun ini, pihak APPGM-SDG telah bekerjasama dengan 28 ahli parlimen baharu, yang melibatkan lawatan pemetaan serta pengenalpastian projek solusi di kawasan parlimen mereka. Usaha ini adalah bukti kesediaan ahli parlimen untuk mengutamakan dan menangani kebimbangan daripada aspek sosial, ekonomi dan alam sekitar komuniti akar umbi di kawasan mereka.

Di samping itu, pada tahun lepas pihak APPGM-SDG telah membuat kemajuan dalam menggerakkan dan mewujudkan lebih ketampakan ahli parlimen dalam penglibatan bersama pihak berkepentingan utama di peringkat tempatan, nasional dan antarabangsa dalam mempercepatkan agenda SDG. Saya yakin mereka akan terus memastikan penyertaan aktif daripada pemimpin-pemimpin kita yang telah dipilih secara demokratik dalam ruang SDG.

Sebagai Yang Di Pertua Dewan Rakyat, saya memberikan sokongan penuh terhadap dialog polisi dan perbincangan terhadap pemerkasaan pandangan ahli parlimen, perbahasan dan keputusan tentang kebimbangan pembangunan negara. Oleh itu, hasil dapatan pihak APPGM-SDG dari pihak akar umbi adalah penting untuk memulakan sesi dialog dan membuat refleksi. Perkara – perkara penting yang dihadapi negara kita daripada seperti isu kemiskinan dan ketidaksemaan kepada keamanan dan keadilan haruslah diangkat di dalam agenda. SDG telah menyediakan rangka kerja yang komprehensif bagi sesi perbincangan yang membina dan titik tindakan. Sehubungan dengan itu, saya sangat gembira mendengar pihak APPGM-SDG akan terus mengukuhkan penglibatan ini melalui perbincangan meja bulat bersama ahli parlimen dan penglibatan dengan Kumpulan parlimen global yang telah dirancang bagi tahun 2024.

Saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua ahli parlimen yang telah menunjukkan komitmen dalam memastikan tiada siapa ketinggalan. Saya juga ingin merakamkan penghargaan kepada masyarakat sivil, ahli akademik, rakan kerjasama dan komuniti akar umbi yang telah terlibat dalam membina Malaysia yang lebih inklusif dan berdaya tahan. Saya juga ingin mengambil peluang ini untuk mengucapkan terima kasih kepada jawatankuasa APPGM-SDG Sidang Parlimen Ke-15 yang dipengerusikan oleh YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis; Timbalan Pengerusi, YB Dato' Sri Saifuddin Abdullah; Ahli Jawatankuasa serta pasukan Sekretariat yang diketua oleh Prof. Datuk Dr. Denison Jayasooria. Saya memuji keteguhan komitmen anda semua dalam menjalankan kerja bersama dan menegaskan semangat dwipartisan dalam pembinaan negara perlu diteruskan dengan tabah. Saya mengucapkan selamat maju jaya kepada pihak APPGM-SDG dan kejayaan dalam setiap usaha mereka.

**YB Tuan Mohd Rafizi
Bin Ramli**

Menteri Ekonomi

Selaras dengan usaha mendepankan transformasi dan pertumbuhan negara, tonggak Malaysia MADANI dalam aspek kemampanan, kemakmuran, inovasi, kehormatan, kepercayaan dan belas kasihan bertindak sebagai kompas untuk mengorientasikan semula dan meletakkan kita di landasan yang betul. Penstrukturan semula ekonomi dan meningkatkan kualiti hidup rakyat akan melibatkan penyelarasan rancangan pembangunan negara, mengambil keputusan yang strategik serta pelaksanaan dasar yang sejajar dengan hala tuju ditetapkan.

Komitmen kami dalam pembangunan mampan telah dicerminkan dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12 dimana penekanan diberikan terhadap pembangunan sosio-ekonomi dan tadbir urus serta tiga fokus utama iaitu kemampanan, kemakmuran dan menggerakkan Malaysia ke arah status berpendapatan tinggi. Menghampiri tahun 2030, ekonomi yang stabil dan berkembang pesat memerlukan sokongan struktur dan budaya integriti, perpaduan, tadbir urus yang baik serta inovasi.

Bagi mencapai agenda pembangunan mampan ia memerlukan pendekatan seluruh negara (*whole-of-nation approach*) dimana penglibatan setiap pihak berkepentingan di setiap peringkat adalah penting untuk menggerakkan jarum pencapaian kemampanan. Dalam menerajui usaha itu, Pusat SDG Negara yang terletak di bawah naungan Kementerian telah ditugaskan untuk menyelaraskan, memperkasa dan memantau kemajuan pelaksanaan negara dalam SDG dan ESG, memudahkan dan menggalakkan penglibatan pelbagai pihak berkepentingan dan kerjasama strategik tempatan dan serantau serta menyediakan input atau laporan terhadap pencapaian dan kemajuan SDG di Malaysia.

Kementerian menghargai peranan yang telah dimainkan oleh *All-Party Parliamentary Group Malaysia on Sustainable Development Goals* (APPGM-SDG) dalam memacu usaha penyetempatan SDG di seluruh Malaysia. Kumpulan dwipartisan ini telah memainkan peranan yang penting dalam menghimpunkan ahli parlimen dan aktor bukan parlimen menerusi sesi dialog dan kerjasama untuk menangani kebimbangan ekonomi, sosial dan alam sekitar dalam melaksanakan SDG dengan kerjasama pihak kementerian, aktor di peringkat negeri, agensi di peringkat daerah dan pihak berkuasa tempatan. Saya juga mengambil maklum bahawa pihak APPGM-SDG juga terlibat secara aktif di platform serantau dan global, membuktikan keupayaan mereka dalam penglibatan secara tempatan dan global.

Dengan itu, saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada pihak APPGM-SDG, semua ahli parlimen, organisasi masyarakat sivil termasuk perikatan CSO-SDG Malaysia yang merupakan rakan strategik dan komuniti akar umbi yang komited untuk memajukan SDG di Malaysia di semua peringkat. Saya juga mengambil peluang ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Jawatankuasa APPGM-SDG atas usaha mereka yang terpuji serta sumbangan mereka kepada agenda negara. Kami menghargai dedikasi anda yang tidak berbelah bahagi, usaha gigih, pandangan yang berharga dan kepakaran dalam perjalanan ini bersama-sama. Kementerian Ekonomi komited dalam menyokong dan mengukuhkan perkongsian bersama untuk Malaysia yang lebih saksama dan inklusif.

YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis

Pengerusi APPGM-SDG

Saya berasa bebesar hati untuk menulis kata pengantar bagi Laporan Tahunan APPGM-SDG tahun 2023 ini. Saya telah mengambil alih tugas sebagai pengerusi Jawatankuasa APPGM-SDG selepas pilihan raya umum ke-15. Tahun 2023 merupakan tahun yang sangat sibuk, antara tugas utama kami adalah untuk menyusun kembali ahli jawatankuasa APPGM-SDG memandangkan majoriti ahli jawatankuasa semasa sidang parlimen ke-14 tidak lagi berkhidmat sebagai ahli parlimen pada sidang parlimen ke-15.

Kini, kami mempunyai 12 orang ahli parlimen di dalam komposisi jawatankuasa yang mana 3 daripadanya merupakan Senator. Kami berpegang teguh dengan pendekatan dwipartisan terhadap SDG dan bersatu hati dalam pelaksanaan gerak kerja dengan fokus memastikan “Tiada Siapa Ketinggalan”. Ahli jawatankuasa telah menghadiri mesyuarat ini secara fizikal dan secara dalam talian memandangkan kebanyakan perjumpaan diadakan secara dalam talian.

Jangkauan kami kepada 28 ahli parlimen baharu pada tahun 2023 telah menerima sokongan yang baik dan kami bersyukur dengan sokongan yang diterima bagi menjalankan projek solusi mikro SDG di peringkat akar umbi sekaligus memberi impak kepada aspek ekonomi, sosial dan alam sekitar yang perlu diberikan perhatian.

Pada tahun 2023, kami juga telah melihat penglibatan aktif daripada ahli parlimen dalam program - program yang dianjurkan oleh APPGM-SDG seperti persidangan, program pembangunan kapasiti dan mesyuarat bersama rakan kerjasama, ahli parlimen telah menerajui inisiatif ini dan ia telah direkodkan di dalam laporan tahunan ini.

Kami telah menjalin hubungan rasmi bersama empat kumpulan parlimen yang memainkan peranan di peringkat antarabangsa dalam menggerakkan ahli parlimen dalam pelaksanaan SDG. Mereka merupakan *Inter-Parliamentary Union (IPU)*, *The Commonwealth Parliamentary Association (CPA)*, *Parliamentarians for The Global Goals* dan *Parliamentarian for Global Action*. Empat kumpulan ini memainkan peranan yang penting dalam menghubungkan ahli parlimen dengan PBB dalam perkara berkenaan SDG. Kami masih meneroka cara untuk memastikan ahli parlimen Malaysia juga aktif di peringkat antarabangsa sepertimana mereka aktif di peringkat tempatan.

Bagi pihak APPGM-SDG, saya ingin mengambil peluang ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Speaker parlimen serta pegawai - pegawai parlimen. Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada menteri dan pegawai - pegawai Kementerian Ekonomi. Kami juga berhutang budi kepada menteri kewangan, ketua setiausaha dan pegawai - pegawai Kementerian kewangan di atas peruntukan yang telah disalurkan melalui APPGM-SDG kepada ahli-ahli parlimen untuk terlibat secara langsung di dalam pelaksanaan SDG.

Kami menghargai peranan penasihat yang dimainkan oleh Dato' Sri Mustapa Mohamed yang merupakan bekas Menteri EPU dan Dato' Sri Hajah Rohani Abdul Karim yang merupakan bekas Pengerusi SDG APPGM. Mereka kini telah dilantik sebagai penasihat Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari.

Jawatankuasa APPGM-SDG menghargai peranan yang telah dimainkan oleh ketua sekretariat, Prof Datuk Dr Denison Jayasooria, semua kakitangan dan sukarelawan sekretariat terhadap peranan berharga mereka dalam mempercepatkan pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi dan kawasan parlimen.

Laporan ini adalah bukti kepada aktiviti yang telah dijalankan oleh pihak APPGM-SDG dan rakan kongsinya pada tahun 2023.

**YB Dato' Sri
Saifuddin Abdullah**

Naib Pengerusi APPGM-SDG

Saya berasa gembira kerana telah dijemput untuk memberikan sepatah dua kata bagi laporan tahunan 2023 ini. Sebagaimana semua tahu, APPGM-SDG merupakan sebuah kumpulan dwi-partisan yang terdiri daripada komposisi ahli parlimen daripada parti kerajaan dan parti pembangkang.

Agenda SDG merupakan agenda pembangunan yang inklusif dan selaras dengan tema memastikan “Tiada Siapa Ketinggalan”. Kami bersatu hati dalam kerjasama untuk mencapai matalamat SDG meskipun kami datang dari latar belakang politik yang berbeza di dalam dewan. Namun, isu pembangunan yang memberi impak kepada golongan miskin, B40 dan komuniti rentan dari aspek ekonomi, sosial dan alam sekitar. Kami bersetuju bahawa perkhidmatan sektor awam perlu diperuntukkan secara adil dan saksama kepada semua penduduk yang tinggal di Malaysia selaras dengan Perlembagaan Persekutuan dan 17 matlamat pembangunan lestari.

Dalam laporan tahunan 2023 ini, kami telah mendokumenkan 28 isu tempatan hasil pemetaan isu di peringkat kawasan parlimen. Isu - isu yang telah dikenalpasti ini merentasi negeri, etnik dan agama, jantina dan kelas sosial, jurang luar bandar dan bandar. Isu-isu ini telah dikelaskan kepada aspek ekonomi, sosial dan alam sekitar. Antara isu-isu besar yang telah dikenal pasti adalah kemiskinan, akses kepada bantuan kebajikan dan bagaimana untuk meningkatkan pendapatan dan kualiti hidup di kawasan luar bandar dan kawasan bandar termasuk kesukaran yang dihadapi oleh orang kelainan upaya dan ahli keluarga mereka.

Hasil dapatan kajian sekretariat adalah berdasarkan perkongsian daripada masyarakat tempatan yang telah didokumenkan semasa perbincangan kumpulan berfokus. Terdapat keperluan segera bagi semua agensi untuk menjalankan latihan yang sama untuk mendengar isu di peringkat akar umbi. Adalah penting juga untuk menubuhkan satu pasukan solusi polisi tempatan yang turut merangkumi pasukan petugas SDG tempatan. Ahli parlimen juga perlu terlibat dalam sesi perbincangan untuk mencari jalan penyelesaian jangka panjang bagi masalah dan isu tempatan. Pemerkasaan penyertaan rakyat melalui demokrasi di peringkat akar umbi ada cara terbaik untuk langkah kedepan.

Saya juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan terima kasih kepada rakan - rakan ahli parlimen atas kerjasama yang telah diberikan dalam usaha penglokalisasi SDG, staf sekretariat dan rakan solusi terhadap khidmat yang berterusan dalam bekerja dengan komuniti akar umbi di semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak. Teruskan melakukan kerja yang bagus.

Puan Karima El Korri

Penyelaras Residen Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu di Malaysia, Singapura dan Brunei Darussalam

Saya berasa gembira dan berbesar hati kerana telah dijemput untuk memberi prakata ringkas bagi laporan tahunan 2023 Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Lestari (APPGM-SDG). Di peringkat global, pihak Pertubuhan Bangsa – Bangsa Bersatu (UN) merupakan telah lama memperjuangkan peranan ahli parlimen dalam merangka dasar polisi matlamat pembangunan lestari dan membimbing strategi kebangsaan, menyelia proses belanjawan serta memacu usaha penyampaian matlamat pembangunan lestari di peringkat tempatan. Pasukan UN di Malaysia (*UN Country Team/ UNCT*) telah menikmati kerjasama dan manfaat yang diperoleh hasil kerjasama dengan pihak APPGM-SDG dalam agenda ini dan menjadi contoh amalan terbaik dalam agenda penyetempatan SDG bukan sahaja di peringkat wilayah namun juga di peringkat global.

Terdiri daripada latar belakang politik yang berbeza, APPGM-SDG menawarkan mekanisme penting dalam menilai keperluan SDG di peringkat tempatan, pengutamaan keperluan dan menawarkan pembiayaan berdasarkan projek. Ini merupakan satu model Malaysia yang inovatif dalam membina kepaduan sosial dan perpaduan antara rakyat. Ia menyatukan ahli – ahli parlimen yang mempunyai pandangan berbeza dan menawarkan pandangan analisis secara mendalam di peringkat tempatan, bukan untuk mengarah dan mentadbir tetapi untuk berunding, mendengar dan merangka keutamaan SDG bagi tindakan. Selain daripada itu juga, pihak APPGM-SDG juga telah mempunyai impak di peringkat polisi, menawarkan mekanisme bagi maklum balas di peringkat atas, mengikuti topik dan perkembangan semasa yang penting dibuat oleh pembuat keputusan di peringkat persekutuan dan negeri.

Semakan pantas laporan tahunan ini menunjukkan pihak APPGM-SDG mempunyai tahun yang sangat sibuk. Sesungguhnya, tahun 2023 merupakan tahun pertama yang penuh bagi penubuhan semula kumpulan ini setelah pilihan raya umum ke-15 dan perkembangan politik sejak tahun 2018. Gerak kerja mereka telah memberikan tumpuan dalam penilaian dan penyampaian kapasiti dengan 85 lokasi aktif yang merangkumi 16 negeri dan wilayah termasuk Sabah dan Sarawak.

Secara khususnya, saya mengiktiraf dan memuji pendekatan tadbir urus yang digunapakai untuk menjadi contoh kepada pihak lain. Ahli parlimen yang terlibat dalam gerak kerja ini bertindak sebagai orang yang memberi arahan atau sebagai pemerhati. Mereka menjadi fokus utama di mana pemain tempatan yang terdiri daripada agensi rasmi dan berkepentingan, bersama-sama serta menawarkan dorongan dan proses pengesahan. Latihan pemetaan dan penilaian dijalankan secara bebas oleh pihak Sekretariat dalam bekerjasama dengan pihak berkepentingan di peringkat tempatan. Projek yang dikenalpasti berdasarkan keperluan tempatan tanpa mengira rasa takut dan sifat berat sebelah dijalankan dengan fokus yang jelas terhadap kesaksamaan dan keterangkuman. Pendekatan berstruktur ini membawa kepada kekukuhan dan kredibiliti APPGM, dalam memastikan ia menjadi sebahagian daripada teras utama Malaysia dalam penyampaian SDG dan memberikan kuasa besar kepada kumpulan ini dalam kalangan penggubal dasar.

Tahun ini merupakan tahun yang penting bagi SDG kerana ia menandakan titik pertengahan kepada tahun 2030, dan penilaian kemajuan dari pelbagai peringkat telah menunjukkan jurang prestasi yang ketara. Meskipun analisis menunjukkan Malaysia adalah jauh lebih baik berbanding yang lain, ia juga berdepan dengan beberapa cabaran SDG. Kebanyakan perkara ini adalah kerana keperluan "*last mile*" dalam memenuhi piawaian perkhidmatan kelas pertama dan perlindungan alam sekitar, dan juga cabaran dalam penyampaian tadbir urus yang baik dan memastikan tiada siapa ketinggalan. Jelas sekali, agenda penyetempatan SDG merupakan bahagian utama yang memerlukan penyelesaian, dan gerak kerja APPGM telah menjadi semakin menonjol kepada usaha Malaysia secara keseluruhan untuk mencapai matlamat yang telah ditetapkan. Memasuki tahun 2024, pihak UNCT di Malaysia berharap kerjasama yang lebih meluas dan mendalam bersama rakan kongsi di APPGM.

Professor Datuk Dr. Denison Jayasooria

Ketua Sekretariat

Kami kini berada di tahun ke-empat (2023) dalam usaha penglokalisasi agenda SDG di Malaysia bersama ahli parlimen sebagai juara SDG. Pihak kami kini telah bekerjasama dengan 85 ahli parlimen bersama kami sejak tahun 2020 hingga 2023. Sebahagian daripada ahli parlimen ini telah bertukar di antara sidang parlimen ke-14 dan ke-15, namun pihak kami masih menerima sokongan yang baik daripada mereka semua.

Adalah penting untuk ditekankan bahawa terdapat tiga resolusi (A/RES/76/270, A/RES/72/278 dan A/RES/77/159) yang telah digunapakai oleh perhimpunan agung PBB terhadap peranan ahli parlimen dalam pelaksanaan SDG di peringkat antarabangsa, kebangsaan dan tempatan. Meskipun agenda pembangunan sosio-ekonomi dilihat sebagai tanggungjawab kerajaan persekutuan, namun setiap badan pentadbiran mempunyai peranan yang tersendiri. Hal ini secara tidak langsung menepikan peranan parlimen dan ahli parlimen meskipun melalui resolusi perhimpunan agung PBB terdapat pengiktirafan terhadap peranan dan sumbangan oleh badan perundangan menerusi ahli parlimen.

Dalam konteks ini dan selaras dengan matlamat ke-17, Malaysia telah menggunakan proses penglibatan dengan pelbagai pihak berkepentingan. Aktiviti yang dilaksanakan oleh pihak APPGM-SDG pada tahun 2023 telah menambah baik proses ini. Pihak APPGM-SDG telah menerima sokongan yang baik daripada pejabat daerah dari pelbagai lokasi pada tahun 2023. Daripada 28 lokasi, 26 lokasi telah mengadakan mesyuarat interagensi yang telah dipengerusikan oleh pegawai daerah (DO) dan penolong pegawai daerah (ADO). Ini merupakan satu pencapaian yang bermakna dalam agenda penyetempatan SDG di peringkat bawah dan libat urus bersama agensi di peringkat daerah dari persekutuan dan negeri yang beroperasi di peringkat tempatan.

Pihak APPGM-SDG juga telah menyaksikan peningkatan yang luar biasa rakan solusi dan pada tahun 2023 pihak APPGM-SDG telah merekrut 364 rakan solusi yang merupakan tentera pelaku SDG dalam projek ekonomi, sosial dan alam sekitar. 44% daripada organisasi ini berdaftar dengan Jabatan Pendaftaran Pertubuhan, selebihnya merupakan pertubuhan sukarela dan masyarakat sivil. Selain daripada itu, rakan kongsi daripada universiti juga meningkat kepada 52 ahli akademik daripada 15 universiti awam dan juga swasta memainkan peranan dalam menjalankan penilaian impak.

Pencapaian dan cabaran yang dilalui oleh pihak APPGM-SDG sepanjang tahun 2023 telah didokumenkan dalam pelbagai laporan dan pembentangan bergambar dalam laporan tahunan ini. Kami telah menyatukan dan mempercepatkan pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi.

Pihak kami telah mengiktiraf kerja keras ahli Jawatankuasa APPGM-SDG yang telah mengadakan perjumpaan sebanyak 26 kali pada tahun 2023 untuk membuat keputusan, terutamanya mengenai dana yang diperuntukkan bagi projek penyelesaian dan projek kebun komuniti. Tonggak kepimpinan APPGM-SDG yang diketuai oleh YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis dengan sokongan semua ahli jawatankuasa.

Selaku Ketua Sekretariat APPGM-SDG, saya berasa berhutang budi kepada pasukan sekretariat APPGM-SDG terutamanya kepada 37 pasukan staf sekretariat. Ucapan penghargaan khas kepada Pengarah Kanan, Puan Nur Rahmah Othman dan semua pengarah - pengarah bahagian (Encik Anthony, Encik James Ryan Raj, Dr Teo Sue Ann dan Zoel Ng), pembantu pengarah dan pegawai eksekutif dalam kepimpinan mereka. Terima kasih juga diucapkan kepada staf - staf lain yang memainkan peranan mereka bagi mencapai matlamat yang ditetapkan dalam penyetempatan SDG atas kerja keras dan dedikasi yang telah diberikan.

Terima kasih juga diucapkan kepada semua rakan solusi, pakar rujuk dan mereka yang menyemak kertas cadangan, dan ahli akademik yang telah terlibat dalam penilaian projek SDG melalui Persatuan Sains Sosial. Penghargaan juga diberikan kepada ahli EXCO Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari dan semua rakan kongsi CSO termasuk Pakatan CSO-SDG Malaysia.

1

AHLI PARLIMEN & SDG

Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG (Parlimen ke-15)

Pengerusi

YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis
(Warisan)

Timbalan Pengerusi

YB Dato' Sri Saifuddin Abdullah
(PN)

Setiausaha

YB Datuk Zahari Kechik
(PN)

Bendahari

YB Puan Rodiyah Sapiee
(GPS)

Ahli

YB Dato' Siti Zailah Mohd
Yusoff
(PN)

Ahli

YB Tuan
Chiew Choon Man
(PH)

Ahli

YB Puan
Young Syefura Othman
(PH)

Ahli

YB Tuan
Mordi anak Bimol
(PH)

Ahli

YB Tuan
Rushdan Rusmi
(PN)

Ahli

YB Senator Tuan
Isaiah A/L D. Jacob
(Ahli Dewan Negara)

Ahli

YB Senator
Susan Chemera Anding
(Ahli Dewan Negara)

Ahli

YB Senator Datin Hajah
Ros Suryati Alang
(Ahli Dewan Negara)

Mesyuarat Jawatankuasa APPGM-SDG

Bil	Perkara	Tarikh
1	Mesyuarat Jawatankuasa Pro-Tem: Bil 1/2023	30 Januari 2023
2	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 2/23	09 Mac 2023
3	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 3/23	03 April 2023
4	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 4/23	10 Mei 2023
5	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 5/23	07 Jun 2023
6	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 6/23	27 Jun 2023
7	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 7/23	07 Julai 2023
8	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 8/23	14 Julai 2023
9	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 9/23	21 Julai 2023
10	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 10/23	28 Julai 2023
11	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 11/23	4 Ogos 2023
12	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 12/23	14 Ogos 2023
13	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 13/23	18 Ogos 2023
14	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 14/23	25 Ogos 2023
15	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 15/23	1 September 2023
16	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 16/23	8 September 2023
17	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 17/23	15 September 2023
18	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 18/23	22 September 2023
19	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 19/23	29 September 2023
20	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 20/23	6 Oktober 2023
21	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 21/23	13 Oktober 2023
22	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 22/23	20 Oktober 2023
23	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 23/23	25 Oktober 2023
24	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 24/23	27 Oktober 2023
25	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 25/23	3 November 2023
26	Mesyuarat Jawatankuasa: Bil 26/23	15 Disember 2023

Ahli-Ahli Kawasan Parlimen yang telah Dilawati bagi Tahun 2023

**YB TUAN
RUSYDAN RUSMI**

P001 PADANG BESAR

**YB DR
TAUFIQ JOHARI**

P015 SUNGAI PETANI

**YB DATO' SITI ZAILAH
MOHD YUSOFF**

P023 RANTAU PANJANG

**YB DATO' SRI
IKMAL HISHAM ABDUL
AZIZ**

P027 TANAH MERAH

**YB DATO' DR. HJ.
ALIAS RAZAK**

P035 KUALA NERUS

**YB TUAN
CHE ALIAS HAMID**

P040 KEMAMAN

**YB DR. SITI MASTURA
MUHAMMAD**

P041 KEPALA BATAS

**YB TUAN
WONG KAH WO**

P060 TAIPING

**YB TUAN KESAVAN A/L
SUBRAMANIAM**

P062 SUNGAI SIPUT

**YAB DATO' SERI
ANWAR IBRAHIM**

P063 TAMBUN

**YB DATUK
ISKANDAR DZULKARNAIN
ABDUL KHALID**

P067 KUALA KANGSAR

**YB TUAN
CHOW YU HUI**

P080 RAUB

**YB PUAN HAJAH
RODZIAH ISMAIL**

P099 AMPANG

**YB DATO' DR.
AHMAD YUNUS HAIRI**

P112 KUALA LANGAT

**YB TUAN
LIM LIP ENG**

P114 KEPONG

**YB DATUK SERI
JALALUDDIN ALIAS**

P126 JELEBU

**YB DATUK WIRA
MAS ERMIEYATI**

P134 MASJID TANAH

**YB PUAN
WONG SHU QI**

P152 KLUANG

**YB TUAN HAJI
MUHAMMAD ISLAHUDDIN**

P154 MERSING

**YB DATUK SERI HAJI
AHMAD HAJI MASLAN**

P164 PONTIAN

**YB DATO'
VERDON BAHANDA**

P167 KUDAT

**YB DATUK
JONATHAN YASIN**

P179 RANAU

**YB DATUK SERI DR
RONALD KIANDEE**

P183 BELURAN

**YB PUAN
VIVIAN WONG SHIR YEE**

P186 SANDAKAN

**YB DATUK
WILLIE ANAK MONGIN**

P198 PUNCAK BORNEO

**YB DATUK
ALI ANAK BIJU**

P205 Saratok

**YB DATUK LARRY SOON @
LARRY SNG WEI SHIEN**

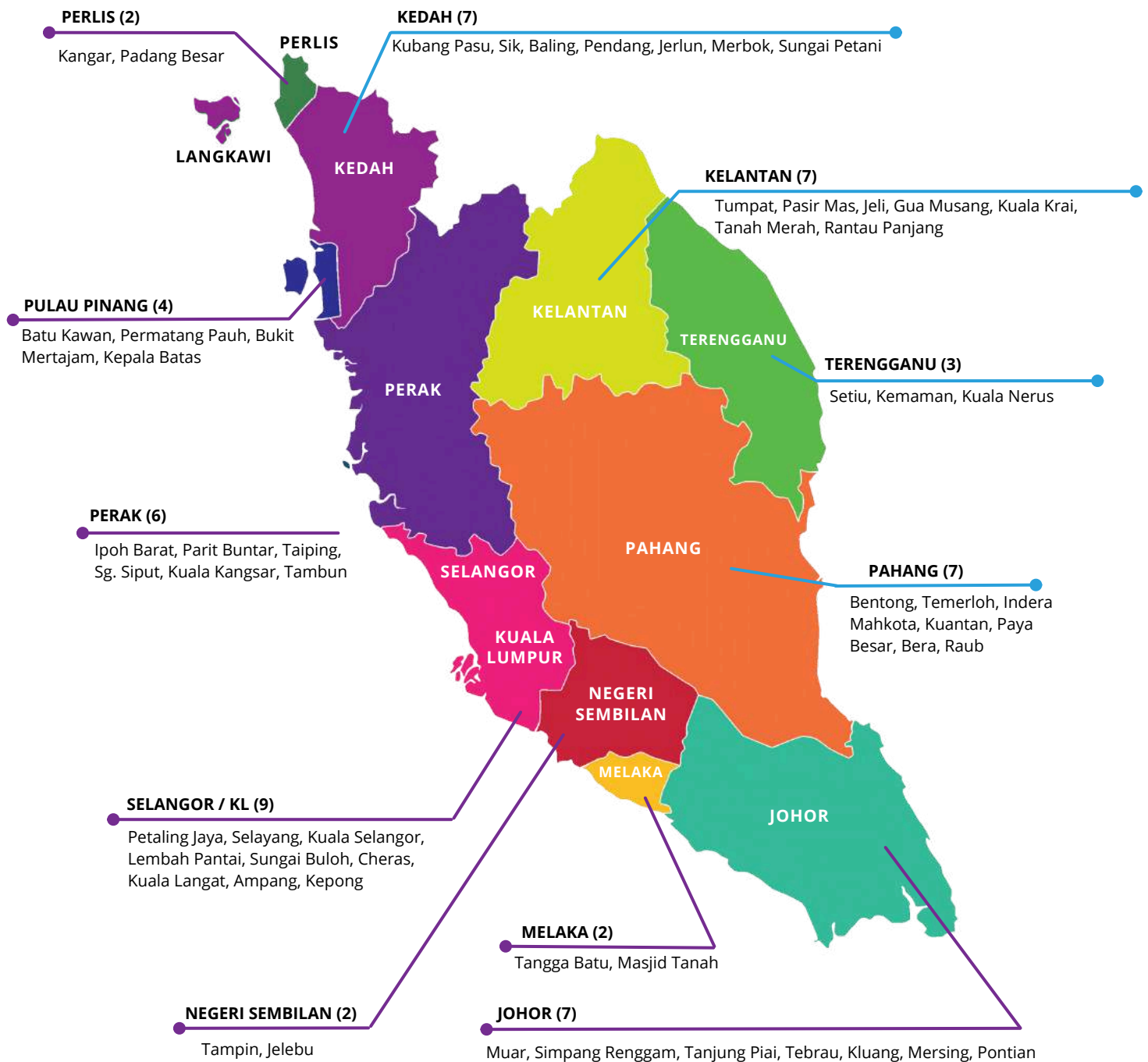
P209 JULAU

**YB TUAN
CHIEW CHOON MAN**

P219 MIRI

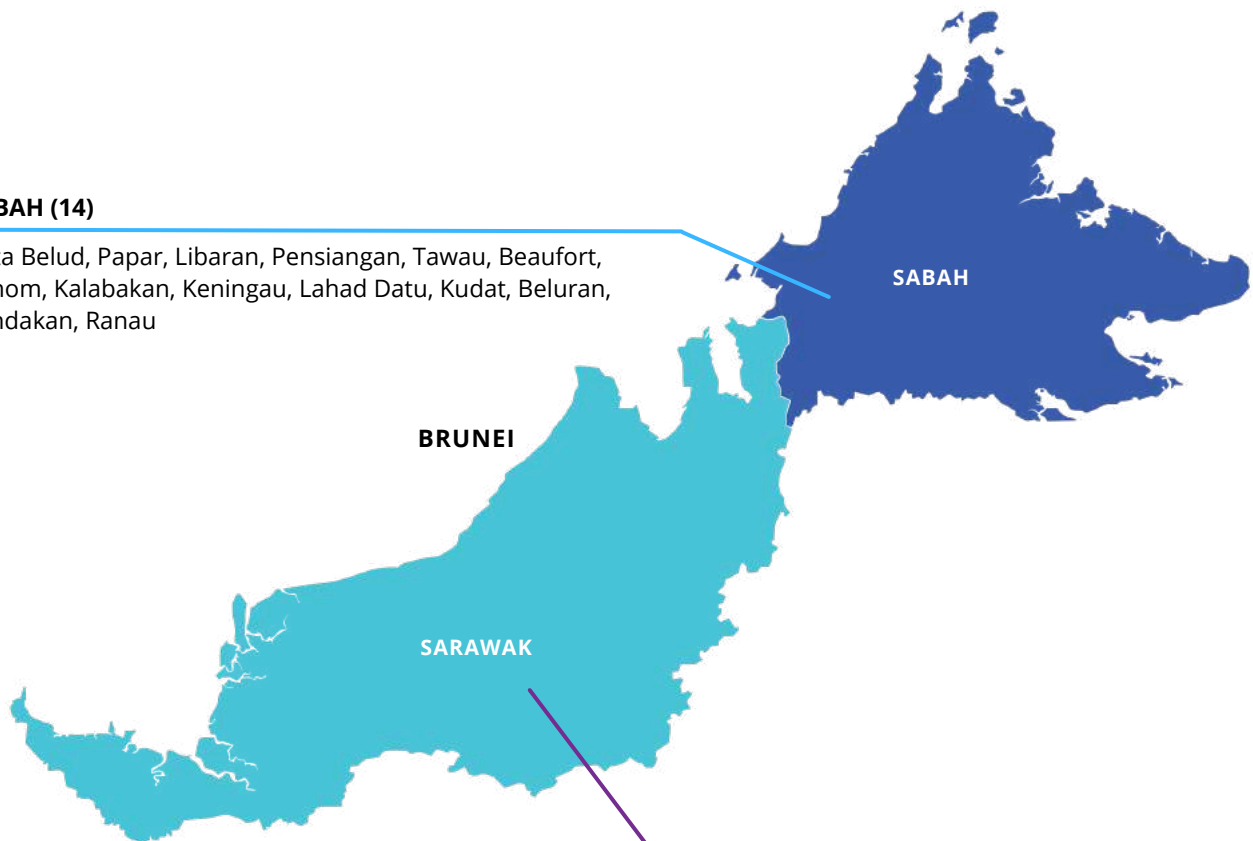
PENYETEMPATAN SDG TAHUN 2020 HINGGA

DI 85 LOKASI TAHUN 2023

SABAH (14)

Kota Belud, Papar, Libaran, Pensiangan, Tawau, Beaufort, Tenom, Kalabakan, Keningau, Lahad Datu, Kudat, Beluran, Sandakan, Ranau

SARAWAK (15)

Selangau, Hulu Rajang, Batang Lupar, Batang Sadong, Bandar Kuching, Tanjong Manis, Igan, Baram, Kota Samarahan, Betong, Serian, Puncak Borneo, Miri, Julau, Saratok

Penglibatan Ahli Parlimen dalam Program APPGM-SDG pada Tahun 2023

Agenda Matlamat Pembangunan Lestari (SDG) Tahun 2030 menggalakkan penglibatan aktif ahli-ahli parlimen. Di Malaysia, Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia bagi Matlamat Pembangunan Lestari (SDG) atau APPGM-SDG berfungsi sebagai penggerak penglibatan aktif daripada pihak ahli Parlimen dalam penyetempatan SDG.

Pada tahun 2023, kami menyaksikan penglibatan aktif ahli Parlimen yang bersifat dwipartisan sama ada di peringkat akar umbi dan dalam perbahasan di Parlimen.

344

Jumlah penglibatan aktif
Ahli Parlimen dalam
menyetempatan SDG

91

Jumlah Penglibatan
dalam Mesyuarat
Jawatankuasa

Pemetaan Isu

Mesyuarat Pengutamaan Isu,
Mesyuarat Awalan dan Pemprofilan
Lawatan Pemetaan Isu

57

41

Penyertaan dalam
Program Pelancaran
Buku dan Laporan

**Projek Solusi dan
Kebun Komuniti**

30

125

Persidangan, Bengkel,
Forum, Sesi Dialog,
Perbincangan Meja
Bulat dan Mesyuarat

**Sokongan
penuh daripada
Ahli Parlimen
telah memacu
penyetempatan
SDG di Malaysia.**

2

TERAS UTAMA & SEKRETARIAT

Tahun Keempat dalam Penyetempatan SDG

Pihak kami bermula daripada satu pasukan kecil yang dianggotai ahli aktivis dan ahli akademik dalam pembentukan APPGM-SDG pada bulan Oktober 2019, pihak kami tidak menyangka akan menerima banyak sokongan terutamanya daripada pihak Speaker dan 85 Ahli - ahli Parlimen dari sidang Parlimen ke -15 (Disember 2022 hingga kini) dan sidang Parlimen ke - 14 (tahun 2018 hingga Oktober 2022) ini termasuk sokongan daripada agensi terutamanya Kementerian Ekonomi dan Kementerian Kewangan dan agensi-agensi lain di peringkat persekutuan, negeri dan pihak berkuasa tempatan. Usahasama yang dijalankan bersama komuniti tempatan, rakan solusi, ahli akademik dan aktivitis badan CSO-NGO. Ini merupakan satu perjalanan yang mengagumkan. Dari perspektif pihak Sekretariat, kami telah mengenalpasti 10 trend utama: -

TREND 1	Kepimpinan baharu, ahli parlimen sidang ke-15 menerajui APPGM-SDG
TREND 2	Pengembangan usaha mandat penyetempatan SDG melalui pertambahan dana
TREND 3	Penggabungan metodologi teknik penyelidikan teori bersebab
TREND 4	Peningkatan sokongan daripada pejabat daerah dan agensi tempatan
TREND 5	Pengembangan hasil penyelidikan dasar menerusi analisis dan penerbitan
TREND 6	Ledakan projek solusi mikro SDG di kawasan setempat
TREND 7	Kemunculan gerakan sosial oleh rakan solusi dan penerima manfaat
TREND 8	Penekanan pendekatan tematik - Membina komuniti Inklusif
TREND 9	Pemeriksaan pihak Sekretariat
TREND 10	Perangkaian bersama 4 jaringan global parlimen

Trend 1: Kepimpinan baharu, ahli parlimen sidang ke-15 menerajui APPGM-SDG

Sesi pertama sidang Parlimen ke-15 telah berlangsung pada 19 dan 20 Disember 2022. Pada waktu ini, pihak sekretariat telah berjumpa dengan beberapa ahli Parlimen untuk mendapatkan sokongan daripada pihak mereka. YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis dan YB Dato' Sri Saifuddin Abdullah telah bersetujui untuk mengelolakan jawatankuasa. Pihak Sekretariat telah berjaya mendapatkan sokongan daripada 9 ahli Parlimen sekaligus membentuk ahli jawatankuasa sementara.

Pada 21 Mac 2023, Parlimen telah mengumumkan penubuhan KRPPM. Pihak Sekretariat telah menghantar permohonan yang telah ditandatangani oleh YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis dan telah menerima sokongan rasmi daripada Setiausaha Parlimen. Terdapat beberapa perubahan pada barisan ahli Parlimen dalam Jawatankuasa dan laporan ini mengandungi perinciannya. Terdapat komitmen dwipartisan yang sangat kuat diantara ahli Parlimen sama ada daripada pihak Kerajaan dan pihak Pembangkang dalam penyetempatan SDG.

Ahli jawatankuasa mempunyai penglibatan yang sangat aktif pada tahun 2023 memandangkan terdapat perjumpaan secara mingguan diadakan bagi mendapatkan persetujuan daripada pihak ahli jawatankuasa bagi projek solusi SDG. Secara keseluruhannya sebanyak 26 mesyuarat jawatankuasa telah diadakan pada tahun 2023. Majoriti mesyuarat tersebut diadakan secara dalam talian.

Ketampakan ahli Parlimen lebih banyak di program APPGM-SDG seperti pelancaran buku dan laporan, bengkel dan persidangan, sesi dialog bersama penyelidik di peringkat pemetaan isu dan lawatan tapak serta beberapa ahli Parlimen juga berkunjung ke kawasan projek solusi di kawasan setempat.

Trend 2: Pengembangan usaha mandat penyetempatan SDG melalui pertambahan dana

Gerak kerja bagi tahun 2023 kami telah bertambah seiring dengan pertambahan dana bukan sahaja bagi gerak kerja penyetempatan SDG di peringkat kawasan Parlimen tetapi juga penambahan dana bagi gerak kerja kebun komuniti bersama komuniti tempatan. Pada tahun 2022, Kementerian Kewangan (MoF) telah memperuntukkan sebanyak RM 10 Juta dan pada tahun 2023 terdapat kenaikan sebanyak 100% kepada RM 20 Juta bagi gerak kerja penyetempatan SDG. Lanjutan daripada itu, terdapat pengembangan projek solusi seperti yang telah dipaparkan di dalam laporan ini.

Satu perkembangan yang penting pada awal tahun 2023, dimana pihak MoF telah meminta pihak APPGM-SDG menggunakan jaringan komuniti mereka untuk melaksanakan projek Kebun Komuniti bersama komuniti tempatan. Pihak MoF telah memperuntukkan sebanyak RM 10 Juta. Laporan ini menekankan strategi yang telah digunapakai untuk menjalankan lebih kurang 200 penambahan projek kebun komuniti. Pihak Sekretariat perlu mengambil staf baharu untuk menjalankan tugas tambahan ini. Penambahan dana yang diberikan oleh pihak MoF adalah selari dengan hasil ditunjukkan oleh APPGM-SDG dalam projek solusi di peringkat akar umbi. Pihak Sekretariat berada dalam tekanan untuk menyampaikan hasil yang memenuhi jangkaan serta mengekalkan akauntabiliti serta tadbir urus yang baik. Kumpulan staff sekretariat APPGM-SDG telah bekerja keras untuk mencapai sasaran.

Trend 3: Penggabungan metodologi teknik penyelidikan teori bersebab

Sejak tahun 2020, pihak kami telah melakukan ujian rintis bagi pemetaan isu melalui perbincangan kumpulan berfokus, lawatan tapak dan sesi dialog bersama orang tempatan dan agensi di peringkat daerah. Pihak kami telah merakam dengan kebenaran peserta dan telah mentranskripsikan rakaman tersebut untuk dokumenkan pandangan tersebut sekaligus mengenal pasti pandangan yang sama atau berbeza. Terdapat komitmen yang kukuh dalam metodologi teknik penyelidikan teori bersebab.

Pada tahun 2023, pihak kami telah menjalankan pemetaan isu di 28 kawasan Parlimen yang separuhnyanya daripadanya merupakan ahli parlimen daripada pihak kerajaan dan selebihnya daripada pihak pembangkang. Pihak kami juga telah melakukan lawatan tapak di Parlimen Tambun, yang merupakan kawasan parlimen Perdana Menteri dan juga lawatan tapak di Parlimen Pontian, yang merupakan kawasan parlimen Timbalan Menteri Kewangan.

Pihak *MySDG Center for Social Inclusion* (MySDG CSI) juga bekerjasama dengan pihak penyelidik kawasan Parlimen Sekretariat dan pakar rujuk untuk menjalankan analisis situasi berdasarkan tema tematik yang merentasi pelbagai kawasan parlimen.

Pada penghujung tahun 2023, pihak sekretariat telah mendapat mandat daripada ahli jawatankuasa untuk menjalankan enam projek penyelidikan khas seperti Jadual 1.1 yang menyediakan ringkasan berkenaan enam projek ini. Ini merupakan komponen penting dalam metodologi yang digunapakai memandangkan pihak kami menggunakan advokasi dasar berasaskan bukti. Pusat MySDG CSI menyediakan kepimpinan dan garis panduan dan kebanyakan kerja ditugaskan kepada ahli akademik dan rakan solusi.

Kajian ini mempunyai fokus daripada pelbagai dimensi, analisis daripada perspektif SDG dan cadangan polisi untuk menangani isu di akar umbi dan memastikan penyelesaian yang berkesan kepada isu dan keperluan yang dikenal pasti terutamanya dalam menangani kemiskinan dan jika etnik dan budaya mempunyai kaitan untuk mencari penyelesaian jangka panjang. Jadi pihak kami menjalankan kajian terhadap etnik yang khusus memandangkan setiap komuniti mempunyai kekurangan tersendiri yang dialami dalam komuniti mereka. Ini adalah kajian etnografi yang mendalam yang membawa kepada dialog dasar dan advokasi.

Jadual 1.1: Enam projek penyelidikan khas

Kemiskinan (Sabah)	Tiga daerah termiskin di Sabah
Kemiskinan (Sarawak)	Tiga daerah termiskin di Sarawak
Kemiskinan (Orang Asli)	Fokus kepada perkampungan orang asli di Jeli dan Pekan

Kemiskinan (Masyarakat India)	Fokus penyelidikan terhadap keluarga masyarakat India termiskin di kawasan Parlimen Tambun, Buntong dan Kapar-Klang. Analisis terhadap kemiskinan bandar dan cadangan dasar.
Pembangunan Tidak Terkawal (Kuala Lumpur)	Meneliti dasar Bandaraya KL bersama Persatuan Penduduk KL berkenaan SDG tentang SDG 11 mengenai penyertaan penduduk dalam perancangan bandar.
Nelayan (seluruh negara)	Kajian nasional tentang cabaran yang dihadapi oleh komuniti nelayan terutamanya komuniti nelayan pesisir pantai dan darat bagi membuat cadangan dasar.

Trend 4: Peningkatan sokongan daripada pejabat daerah dan agensi tempatan

Pada permulaan tahun 2020, pelbagai pihak di peringkat daerah tidak mengetahui tentang kewujudan APPGM atau tentang SDG. Melalui campur tangan daripada pihak Unit Perancangan Ekonomi (EPU) dalam mewujudkan kesedaran melalui setiausaha kerajaan negeri serta melalui unit perancangan ekonomi peringkat negeri pada tahun 2021 dan 2022, situasi itu telah berubah ke arah kerjasama.

Berdasarkan rekod pihak kami, daripada 28 daerah yang telah dilawati pada tahun 2023, 26 daerah mendapat penyertaan aktif daripada pegawai daerah (DO) dan pembantu pegawai daerah (ADO) dengan mempengerusikan mesyuarat antara agensi. Semasa perbincangan pra-lawatan tapak, daripada 28 daerah, sebanyak 26 mesyuarat telah dipengerusikan oleh pegawai daerah dan pembantu pegawai daerah. Ini merupakan satu pencapaian yang besar dalam mendapatkan kerjasama dan penyertaan di peringkat kerajaan negeri dan agensi di peringkat daerah. Perjumpaan ini secara tidak langsung dapat menjamin kerjasama untuk penyelesaian jangka panjang bagi beberapa isu tempatan.

Ini merupakan pendekatan yang proaktif dan menambah baik model kerjasama di peringkat daerah. Pihak APPGM-SDG telah mula kajian rintis di peringkat daerah menerusi jawatankuasa SDG. Pihak kami telah mula menjalankan kajian bagi keperluan dan isu melibatkan kebajikan. Pihak kami telah mengadakan perjumpaan bersama Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat, YB Dato' Sri Hajah Nancy Shukri pada 13 April 2023 dan berkongsi berkenaan penemuan di kajian lapangan yang berkaitan dengan kebajikan. Hasil perbincangan ini, pihak kami telah mengadakan perjumpaan bersama pegawai kementerian yang secara tidak langsung telah menghasilkan tiga intervensi perintis iaitu Kubang Pasu, Seberang Perai dan Kepong. Satu di kawasan luar bandar, satu lagi separa bandar dan akhir sekali di lokasi bandar.

Trend 5: Pengembangan hasil penyelidikan dasar menerusi analisis dan penerbitan

Tahun 2023 menyaksikan banyak buku dan laporan telah dilancarkan. Jadual 1.2 memberikan perinciannya. Ini merupakan sumbangan daripada pihak kami terhadap pembangunan pengetahuan berkenaan program dan polisi SDG di Malaysia. Kumpulan kami mempunyai peluang yang unik melalui lawatan tapak dan kajian asas untuk mengeluarkan kebimbangan melibatkan kajian polisi. Pihak kami juga telah mengambil pekerja untuk berkhidmat bersama kami yang mempunyai kelayakan pasca siswazah dan seramai enam pemegang PhD telah bekerja dalam pasukan kami.

Pihak sekretariat telah menerbitkan laporan tahunan sejak pada tahun 2020, 2021 dan 2022 yang mengandungi laporan audit yang telah dikeluarkan oleh Juruaudit yang telah dilantik. Laporan-laporan ini juga telah diterbitkan di dalam laman web rasmi Parlimen Malaysia serta diletakkan di atas meja setiap ahli parlimen dengan kebenaran pegawai-pegawai Parlimen. Ini merupakan satu contoh yang baik dalam memaparkan sifat akauntabiliti terhadap mandat yang telah diberikan terhadap pemberian dana awam kepada pihak kami.

Ketika pelancaran terbitan Laporan Tahunan bagi Tahun 2022, pihak sekretariat juga telah melancarkan tujuh buku lain. Tiga penerbitan daripada tujuh buku tersebut merupakan adalah berkaitan dengan latihan pemetaan yang merangkumi analisis situasi, ini merupakan hasil karya suntingan Dr Alizan Mahadi dan Dr Zainal Sanusi, dan dua karya suntingan Dr Teo Sue Ann daripada latihan pemetaan pada tahun 2022 dan analisis situasi. Kesemua terbitan bersifat rentas matlamat SDG dan kawasan parlimen. Ini berguna untuk advokasi dasar dan dialog di kalangan agensi.

Dua terbitan yang telah disunting oleh James Ryan Raj dan Paniirselvam Jayaraman memfokuskan pada projek solusi dan satu lagi terbitan oleh Prof. Dato' Dr. Rashila Ramli & Prof. Dr. Sity Daud tentang penilaian impak bagi projek solusi tahun 2020. Sejak daripada mula, pihak kami telah menetapkan penilai luar untuk menilai projek yang kami telah biaya secara bebas. Penilaian impak terhadap projek solusi yang telah dijalankan dapat meningkatkan penyampaian dan pemantauan projek solusi yang dijalankan.

Sambungan utama daripada idea SDG seterusnya didokumenkan sebagai prosiding Persidangan SDG 2022. Terbitan ini telah merekodkan sebanyak 42 kertas. Terdapat satu lagi buku yang telah disunting oleh Dr Teo Kee Len dan Debbie Loh bertajuk Polisi SDG yang mengandungi 16 artikel terpilih daripada persidangan 2022 yang telah ditulis semula dan disunting untuk diterbitkan. Ini juga secara tidak langsung dapat memperluaskan pangkalan pengetahuan tentang SDG.

Jadual 1.2: Buku dan laporan yang dilancarkan pada tahun 2023

Buku/Laporan	Tarikh	Tempat
<i>Localising SDGs and Local Issues</i> (bersama ISIS Malaysia). Disunting oleh Alizan Mahadi dan Zainal Abidin Sanusi	16 Mac 2023	Parlimen Malaysia
<i>Proceedings - Malaysia SDG Conference 2022.</i> Disunting oleh Denison Jayasooria & Cik Zoel Ng	17 April 2023	Pejabat Sekretariat
<i>SDG Solution Projects: Best Practices Impacting the Grassroots.</i> Disunting oleh James Ryan Raj dan Paniirselvam Jayaraman	19 Jun 2023	Acara KSI
<i>From Global to Local: Sharing Experiences and Impacts in Localising Solutions in Malaysia.</i> Ditulis oleh Rashila Ramli dan Sity Daud (Diterbitkan oleh PSSM untuk APPGM SDG)	19 Jun 2023	Acara KSI
<i>SDG Policies and Practices in Malaysia.</i> Disunting oleh Dr Teo Lee Ken dan Debbie Loh	21 Ogos 2023	Acara Perikatan CSO-SDG Malaysia
Laporan Tahunan APPGM-SDG 2022	9 Oktober 2023	Parlimen Malaysia
<i>SDGs and Grassroots Realities: Seven Community Case Studies in Malaysia.</i> Disunting oleh Dr Teo Sue Ann	25 Oktober 2023	Parlimen Malaysia
<i>Localising SDGs and Grassroots Concerns of Six Vulnerable Groups in Malaysia.</i> Disunting oleh Dr Teo Sue Ann	25 Oktober 2023	Parlimen Malaysia

Trend 6: Ledakan projek solusi mikro SDG di kawasan setempat

Projek solusi berskala mikro merupakan satu komponen yang penting dalam penyetempatan SDG. Di antara tahun 2020 dan 2022, kami telah membiayai sebanyak 321 projek solusi, walaubagaimanapun pada tahun 2023 termasuk kebun komuniti telah menjadikan jumlah projek dibiayai oleh pihak kami adalah sebanyak 543. Pihak kami telah menyaksikan peningkatan yang mendadak di antara tahun berikut. Lonjakan peningkatan sebanyak 69% iaitu sebanyak 222 projek solusi. Lantaran itu, jumlah kumulatif sepanjang 4 tahun (2020-2023) adalah 864 projek solusi. Ini merupakan satu angka yang mengagumkan berkenaan projek solusi berskala mikro berkaitan SDG di peringkat akar umbi.

Pada tahun 2023, dengan penambahan dana bagi gerak kerja projek penglokalisasi SDG pihak kami telah membuat peruntukan bagi 508 projek solusi dengan tujuh jenis geran seperti ditunjukkan di dalam jadual 3. Namun pada penghujung tahun 2023, sebanyak 543 projek solusi telah diluluskan oleh ahli jawatankuasa APPGM-SDG. Pihak kami telah melangkaui sasaran yang ditetapkan dengan 35 projek solusi. Ini merupakan satu kejayaan yang besar bagi kumpulan staf dalam mengenalpasti dan menguruskan geran sebelum dibentangkan kepada ahli jawatankuasa yang terdiri daripada ahli parlimen bagi kelulusan.

Daripada tujuh geran pada tahun 2023, tiga daripadanya dijalankan di kawasan parlimen (Projek Fasa 1 hingga Fasa 3) yang di antara 85 kawasan parlimen terpilih bagi gerak kerja APPGM-SDG. Empat dana lagi merupakan dana tambahan yang telah diberikan oleh pihak MoF bagi masyarakat di akar umbi. Pihak kami mula menekankan kepada pusat pembelanjaraan komuniti yang merupakan projek susulan daripada projek solusi yang berjaya di kawasan parlimen tersebut. Pihak kami juga menerima banyak permintaan bagi projek penajaan pendapatan jadi tambahan dana boleh membiayai sebanyak 100 projek tambahan.

Pihak kami telah memutuskan untuk melakukan susulan bagi 10 projek terpilih berdasarkan hasil yang baik telah ditunjukkan dengan potensi untuk diskalakan dengan geran yang lebih besar iaitu sebanyak RM100,000 bagi setiap projek. Pengiktirafan kelestarian bagi tempoh jangka masa panjang bagi projek SDG berasaskan komuniti ini. Bagi 10 projek ini, pihak kami telah memperuntukkan sedikit dana bagi program pembangunan kapasiti yang akan dijalankan pada awal tahun 2024.

Kebun komuniti merupakan satu inisiatif baharu. Di antara tahun 2020 dan 2022, pihak kami telah membiayai sebanyak 53 projek kebun komuniti. Ketika pihak MoF menjemput pihak kami untuk menguruskan tambahan dana sebanyak RM10 Juta, kami telah menjemput sekumpulan teras yang terdiri daripada rakan solusi yang telah berjaya menjalankan projek kebun komuniti yang menjadi nukleus kami. Kumpulan teras yang terdiri daripada 20 orang rakan solusi telah mengadakan satu perjumpaan pada 27 dan 28 Mei 2023 telah berkongsi bersama pihak kami nasihat yang membantu untuk menulis kertas kerja proposal bagi RM10 Juta.

Di dalam laporan ini terdapat maklumat lanjut berkenaan projek solusi yang telah dijalankan. Projek - projek ini adalah untuk menangani kebimbangan berkaitan aspek sosial, ekonomi dan alam sekitar. Projek ini semua berasaskan komuniti tempatan dan dijalankan oleh rakan solusi tempatan yang dapat memberikan manfaat kepada penduduk tempatan. Penilaian wajar juga dilakukan selari dengan pemberian geran seperti menjalankan pemantauan secara berkala, lawatan tapak ke kawasan projek dan penilaian impak daripada kumpulan penilai luar ini telah berjaya membina model yang berkesan dalam membina kapasiti komuniti tempatan dan rakan sosial untuk melaksanakan projek mikro berskala kecil yang memerlukan penyertaan aktif penduduk tempatan.

Jadual 1.3: Jenis - jenis geran yang disediakan (2023)

Jenis Geran	Saiz Geran	Bilangan geran: Disasarkan	Bilangan geran: Diberikan
Fasa 1 Dana Kawasan Parlimen	RM120,000 bagi setiap kawasan parlimen terpilih (RM 30,000-RM40,000 bagi setiap projek)	84	94
Fasa 2 Dana Kawasan Parlimen	RM60,000 bagi setiap kawasan parlimen terpilih (RM30,000 x2) bagi setiap kawasan parlimen terpilih	54	54
Fasa 3 Dana Kawasan Parlimen	RM60,000 bagi setiap kawasan pilihan raya (RM30,000 x2) bagi setiap kawasan parlimen terpilih	60	60
Pusat Pembelajaran Komuniti	RM40,000 bagi setiap pusat pembelajaran komuniti	25	25
Penjanaan Pendapatan	RM 40,000 bagi setiap projek penjanaan pendapatan	100	100
Geran Khas	RM100,000 bagi setiap projek geran khas	20	10
Kebun Komuniti	RM40,000 bagi setiap projek kebun	165	200
JUMLAH		508	543

Trend 7: Kemunculan gerakan sosial oleh rakan solusi dan penerima manfaat

Semasa kami baru bermula pada tahun 2020, kebanyakan rakan kongsi CSO-NGO kami berada di Lembah Klang. Semasa kami dalam proses mengenalpasti lokasi kawasan parlimen di seluruh negara, pihak kami perlu mengenalpasti dan merekrut rakan kongsi lain terutamanya mereka yang tinggal di luar bandar dan bandar lain.

Pada masa ini, terdapat 523 rakan solusi di seluruh 85 kawasan parlimen. Terdapat pecahan terperinci mengenai mereka dalam laporan ini. Adalah penting untuk menyatakan bahawa mereka adalah pemain SDG di lapangan. Mereka tinggal berdekatan dengan orang ramai dan mereka membimbing dalam penyampaian perkhidmatan. Pasukan pemantauan penyelesaian kami berhubung rapat dengan mereka semua.

Pada 19 Jun 2023, KSI telah menganjurkan Anugerah SDG untuk sektor swasta dan sektor sukarela semasa Sidang Kemuncak Kepimpinan Kelestarian Malaysia ke-2 dan sepuluh daripada penyedia penyelesaian kami telah disenarai pendek untuk anugerah SDG. Ia adalah satu pengiktirafan bagi projek solusi SDG yang dijalankan dalam menangani kebimbangan ekonomi, sosial dan alam sekitar. Pada acara KSI kami melancarkan dua buku iaitu amalan terbaik di dalam projek solusi serta laporan penilaian impak oleh pihak PSSM.

Pada 17 Disember 2023 kami melancarkan Rangkaian Penyedia Penyelesaian Nasional (SOLSNET) semasa program pembinaan kapasiti pembekal penyelesaian wilayah Tengah. Rangkaian ini akan berfungsi sebagai platform untuk menyelaraskan dan memperkasakan rakan solusi ke dalam rangkaian yang lebih berkesan. Kami sedang meneroka kemungkinan untuk menubuhkan sebuah koperasi untuk menjalankan pemasaran dan penjualan hasil oleh rakan solusi terutamanya kerja kraftangan, jahitan dan percetakan. Terdapat cadangan untuk membuka Kedai SDG.

Pihak kami juga telah mengenalpasti potensi rakan solusi dan penerima manfaat, jika kami menggerakkan 523 pemain SDG dan 10 hingga 15 penerima manfaat mereka yang berjumlah 5,230 hingga 7,845 orang. Jika diambil kira ahli keluarga mereka maka kita adalah satu gerakan sosial yang besar di peringkat akar umbi. Oleh itu untuk tahun 2024 kami mengambil tema Membina Ketahanan: Daripada Penerima Manfaat kepada Juara SDG. Kami benar-benar mahu komuniti di peringkat akar umbi bergerak melangkaui pergantungan dan pemberian ke arah daya tahan, pemeraksanaan dan kelestarian.

Trend 8: Penekanan tematik – Membina komuniti inklusif

Pada penghujung tahun 2021, pihak kami telah menghasilkan modul jurulatih tentang Membina Komuniti Inklusif (BIC) dan mengadakan ujian rintis di 3 lokasi. Pada awal tahun 2022, pihak UNDP yang membiaya projek ini telah menerbitkan modul jurulatih tersebut.

Pada 6 dan 7 Mei 2023, pihak kami telah menganjurkan sesi Melatih Jurulatih (*Training of Trainers, ToT*) dan telah menjemput rakan solusi ke latihan ini. Pihak kami telah mendapati rakan solusi merupakan sebahagian daripada komuniti tempatan dan projek mikro yang berkait rapat dengan akar umbi ketika melaksanakan projek solusi SDG. Dengan menggalakkan mereka untuk menjalankan BIC, mereka mampu menghasilkan impak di peringkat tempatan dengan komuniti setempat dengan tema BIC yang menghargai kepelbagaian dan memupuk penetapan minda yang inklusif berkenaan SDG.

Pada tahun 2023, dua rakan solusi, satu di Pulau Pinang dan satu di Kuantan telah menjalankan bengkel BIC. Kami telah menyedari potensinya dan akan mempergiatkan jangkauannya.

Di peringkat kebangsaan, terdapat banyak polarisasi berdasarkan kaum dan pegangan agama. BIC berpotensi untuk menjadi naratif alternatif dalam membina komuniti inklusif dan memastikan tiada siapa ketinggalan. Kami sedang melihat kemungkinan untuk menubuhkan pusat pembelajaran bagi orang dewasa dimana literasi rakyat tentang pembangunan negara dan perlembagaan persekutuan, hal-hal berkaitan sivik boleh dianjurkan untuk pemimpin tempatan.

Trend 9: Pemerkasaan Pihak Sekretariat

Pada permulaan tahun 2020, kami cuma mempunyai dua orang staf sepenuh masa di sekretariat dan yang lain merupakan sukarelawan daripada CSO-NGO dan Universiti. Walaubagaimanapun, pada tahun 2023 lantaran daripada penambahan beban kerja dan *deliverable*, pihak sekretariat kini diuruskan sepenuhnya oleh kumpulan dengan 35 staf sepenuh masa, dan perunding serta pakar rujuk. Mereka semua telah memperuntukkan masa dan tenaga mereka dalam penglokalisasi SDG. Pihak kami telah beroperasi dari premis sewaan di Avenue 8, Petaling Jaya.

Pihak kami dipandu dengan kelulusan bajet secara tahunan dimana pihak sekretariat telah mengeluarkan dokumen rangka kerja dan matlamat untuk memastikan semua *deliverable* perlu dijalankan sebelum tarikh akhir. Ini adalah penting untuk dokumen tahunan yang membimbing pencapaian.

Di bawah penyeliaan dan bimbingan oleh ketua sekretariat, pengarah kanan, dan tiga pengarah (Kewangan, Kawasan Parlimen dan Akademi MySDG) dan 3 perunding (Penyelidikan, Sabah dan Sarawak). Sebahagian daripada posisi dan perlantikan ini berkuat kuasa pada 1 Jun 2023 terutamanya dalam pemerkasaan kepimpinan sekretariat dengan pemberian kuasa dan tugas daripada HoS yang sebelum ini menyelia semua bahagian dan semua staf melaporkan diri pada HoS.

Segala keputusan berkaitan kewangan dilakukan oleh Jawatankuasa APPGM-SDG dan secara harian Bahagian Kewangan akan melakukan semakan dan persediaan untuk pembayaran. Tiga ahli Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari yang melibatkan cek dan dokumen kewangan perlu ditandatangani oleh tiga individu iaitu – pengerusi, setiausaha dan bendahari. Bagi transaksi perbankan secara dalam talian melibatkan beberapa individu lain seperti pembuat, penyemak dan butang akhir untuk kelulusan. Akaun kami telah diaudit oleh orang luar sejak daripada tahun 2021 dan nota juruaudit telah dimasukkan di dalam laporan tahunan.

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari memainkan peranan sebagai penjaga dalam usaha penglokalisasi SDG dan pengawasan dalam kapasitinya sebagai entiti rasmi sekretariat APPGM-SDG sejak Januari 2020. Semua pengasas persatuan ini masih menjadi pemegang taruh serta merupakan ahli aktif persatuan. Terdapat kalangan daripada mereka yang berkhidmat sebagai pakar rujuk pihak sekretariat juga. Bagi memperkukuhkan aspek ini sebagai seorang penjaga dan pengawasan, kami telah menjemput dua rakyat Malaysia yang terkemuka pada 28 Ogos 2023 untuk menyertai sebagai penasihat persatuan ini. Pelantikan ini dibenarkan berdasarkan pertubuhan ROS persatuan. Pada 26 September 2023, pihak sekretariat telah berjumpa dengan kedua-dua penasihat iaitu Dato' Sri Mustapa Mohamed (bekas menteri EPU) dan Dato' Sri Hajah Rohani Abdul Karim (bekas pengerusi APPGM-SDG) untuk membincangkan peranan dan bidang yang berpotensi untuk penglibatan mereka.

Trend 10: Perangkaan bersama 4 jaringan global parlimen

Ketua Sekretariat telah menyertai bengkel Tindakan SDG pada 16 hingga 17 September 2023 dan juga acara sampingan yang berkait dengan Sidang Kemuncak SDG pada 18 hingga 19 September 2023 di Ibu Pejabat Persatuan Pertubuhan Bangsa – Bangsa Bersatu (PBB) di New York. Sepanjang tempoh ini, Prof Datuk Dr Dension Jayasooria telah menyertai dan telah mendapat maklumat perhubungan dengan empat kumpulan parlimen global yang bekerja tentang SDG.

Empat kumpulan parlimen global yang bertanggungjawab dalam menggerakkan ahli parlimen dalam SDG adalah: -

- ***The Inter-Parliamentary Union (IPU)***

Inter-Parliamentary Union (IPU) merupakan sebuah organisasi antarabangsa yang berperanan sebagai forum bagi kerjasama dan sesi dialog parlimen. Terdapat ramai ahli parlimen Malaysia yang terlibat secara aktif, sejajar dengan matlamat IPU untuk meningkatkan penyertaan ahli parlimen dalam mendepankan SDG.

- ***The Commonwealth Parliamentary Association (CPA)***

The Commonwealth Parliamentary Association (CPA) merupakan organisasi yang menghimpunkan ahli parlimen dari seluruh negara - negara Komanwel. CPA memulakan akademi baharu dengan kursus untuk ahli parlimen dan ahli-ahli parlimen Malaysia yang telah terlibat secara aktif dalam CPA.

- ***Parliamentarians for the Global Goals (PfGG)***

PfGG merupakan satu rangkaian global dinamik yang disandarkan oleh Kumpulan Parlimen Semua Parti tentang Matlamat Pembangunan Lestari yang beribu pejabat di Denmark. PfGG berfungsi sebagai sebuah platform kerjasama yang menyatukan ahli parlimen di seluruh dunia dalam usaha untuk mencapai pembangunan inklusif dan lestari.

- ***Parliamentarians for Global Action (PGA)***

Parliamentarians for Global Action (PGA) merupakan sebuah rangkaian penggubal undang-undang global yang memberi tumpuan terhadap mendepankan Kerjasama antarabangsa melalui diplomasi parlimen. Prof. Datuk Dr Denison Jayasooria telah bertemu dengan Cik Jennifer McCarthy yang merupakan timbalan ketua setiausaha organisasi ini. Beliau telah menzahirkan keinginan untuk bekerjasama dan akan menjemput APPGM-SDG ke persidangan dan program berbeza yang akan dijalankan pada masa hadapan.

Kempat-empat kumpulan ini memainkan peranan yang penting dalam menghubungkan ahli parlimen dengan PBB tentang SDG. Ahli Parlimen Malaysia harus menjadi aktif dan tampak dalam organisasi ini untuk berkongsi amalan dari Malaysia termasuk sokongan global terhadap pelbagai isu Malaysia juara di peringkat global. Bagi peranan ini, pihak MoF harus memperuntukkan lebih banyak dana bagi penyertaan Ahli Parlimen di forum SDG di peringkat global terutamanya di PBB. Ahli jawatankuasa APPGM-SDG dan sekretariat telah berjumpa dengan Speaker Parlimen pada 29 November 2023 untuk berbincang berkenaan tugas ahli parlimen di peringkat global dan permohonan tambahan dana bagi tujuan ini. Speaker telah bersetuju untuk melihat kembali sumber yang ada buat masa sekarang bagi penyertaan ahli parlimen dalam perjumpaan di peringkat global dan akan melihat kembali jika ada keperluan untuk membangkitkan perkara ini kepada pihak MoF.

Rangka Kerja & Matlamat bagi Tahun 2023

Pada November 2022, pihak sekretariat APPGM-SDG telah mengeluarkan dokumen rangka kerja dan matlamat bagi tahun 2023 yang berfungsi sebagai rujukan untuk di aplikasikan pada tahun 2023. Dokumen ini telah disemak kembali pada Julai 2023. Tema pada tahun 2023 adalah **“Membina Komuniti Inklusif dan memastikan tiada sesiapa ketinggalan”**.

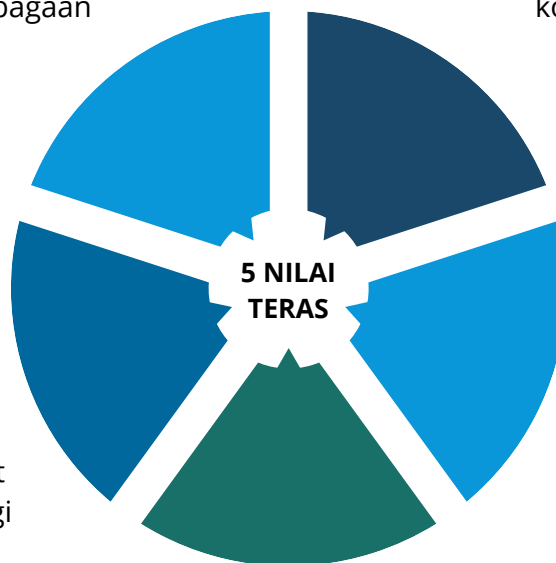
Dokumen ini telah dibahagikan kepada 5 bahagian yang bermula pada sejarah dan gambaran keseluruhan, etos organisasi, teras utama, dan matlamat bagi tahun 2023 dan akhir sekali struktur dan tanggungjawab. Objektif utama bagi APPGM-SDG Sekretariat adalah untuk mempunyai hala tuju yang jelas bagi penglokalisasian SDG.

Kami adalah komuniti yang komited kepada Perlembagaan Persekutuan

Kami adalah komuniti yang komited untuk membina asas SDG

Kami adalah komuniti, komited untuk mewujudkan masyarakat berasaskan nilai – ideologi

Kami adalah komuniti yang komited kepada politik dwi-partisan

Kami komited untuk mewujudkan komuniti pengamal reflektif, penyelidik dan aktivis

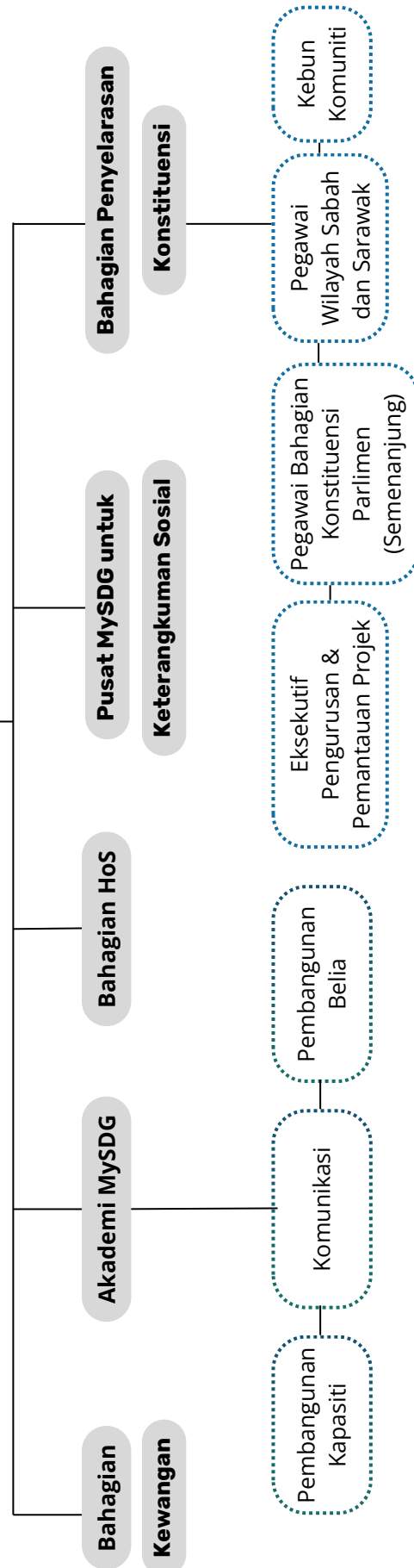
Dokumen itu juga menyediakan teras utama serta perincian matlamat, *deliverable* dan tarikh akhir untuk memandu pihak sekretariat bagi mencapai matlamat tahun 2023 dengan peruntukan yang diberikan dalam tempoh masa yang ditetapkan.

Sekretariat

Ahli Parlimen - Jawatankuasa APPGM-SDG

Ketua Sekretariat

Pasukan Sekretariat

**Professor Datuk Dr.
Denison Jayasooria**

Ketua Sekretariat

Bahagian Ketua Sekretariat (HoS)

**Puan.
Nur Rahmah Othman**
Pengarah Kanan,
Bahagian Ketua Sekretariat
(HoS)

**Cik.
Afiqah Abdul Malik**
Pegawai HoS

**Encik.
Muhammad Afham**
Pegawai HoS

Bahagian Kewangan & Pentadbiran

**Encik.
Anthony Tan Kee Huat**
Pegawai Kewangan

**Puan.
Rachel Tan Chong Keng**
Pegawai Eksekutif,
Bahagian Kewangan &
Pentadbiran

**Puan.
Siti Hajar Mohammad**
Pegawai Kewangan

**Cik.
Mastura Mohamad**
Pegawai Kewangan

Pusat MySDG untuk Keterangkuman Sosial

**Dr.
Teo Sue Ann**
Perunding,
Pusat MySDG untuk
Keterangkuman Sosial

**Dr.
Teo Lee Ken**
Pegawai Eksekutif,
Dasar &
Penyelidikan

**Cik.
Debbie Ann Loh**
Pegawai Dasar &
Penyelidikan

Bahagian Komunikasi Korporat & Akademi MySDG

**Cik.
Zoel Ng**

Pengarah Akademi MySDG

**Cik
Nurmaisarah Mohd
Asri**

Pegawai Komunikasi

**Encik
Jeremiah Nathan
Raj**

Pegawai Komunikasi

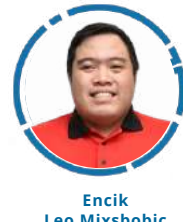
**Cik
Nur Sabrina
Mohd Zafri**

Pegawai Komunikasi

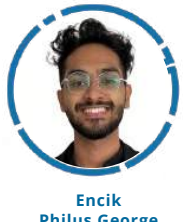
**Cik
Hirzawati Atikah
Mohd Tahir**

Pegawai Akademi MySDG

**Encik
Leo Mixsbobic
(sehingga November 2023)**

Pegawai Akademi MySDG

**Encik
Philus George**

Pelajar Latihan Industri

Bahagian Penyelaras Konstituensi Parlimen

**Encik.
James Ryan Raj**

Pengarah Bahagian
Konstituensi Parlimen

**Encik
Paniirselvam
Jayaraman**

Pegawai Eksekutif Unit
Pengurusan & Pemantauan
Projek

**Dr.
Jain Yassin**

Pegawai Penyelaras
Wilayah Sabah

**Cik
Nurul Fazlina Osman**

Pegawai Penyelidikan
& Projek Solusi
Wilayah Sabah

**Prof. Dr. Zaimuariffudin
Shukri Nordin**

Pegawai Penyelaras
Wilayah Sarawak

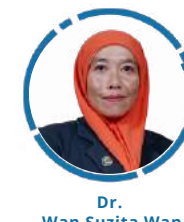
**Dr.
Eva Kristin Larry
Sait**

Pegawai Penyelidikan &
Projek Solusi
Wilayah Sarawak

**Puan
Nurul Syaza Mazelan**

Pegawai Eksekutif,
Unit Konstituensi
Parlimen
(Semenanjung)

**Dr.
Wan Suzita Wan
Ibrahim**

Pegawai Unit
Konstituensi Parlimen
(Semenanjung)

**Dr.
Thanaraj Murudi**

Pegawai Unit
Konstituensi Parlimen
(Semenanjung)

**Dr.
Siti Nur Ain
Zakinuddin**

Pegawai Unit
Konstituensi Parlimen
(Semenanjung)

**Cik.
Siti Noraiyash
Rohim**

Pegawai Unit
Konstituensi Parlimen
(Semenanjung)

**Puan
Mala Dass**

Pegawai Pengurusan
& Pemantauan Projek

**Encik
Yoogeswaran. K**

Pegawai Pengurusan
& Pemantauan Projek

**Puan
Mary Malar
Xavier**

Pegawai Pengurusan
& Pemantauan Projek

**Encik
S.P. Karuppiah**

Pegawai Pengurusan
& Pemantauan Projek

**Puan
Nur Balqis Osman**

Pegawai Pengurusan &
Pemantauan Projek

**Cik
Nurul Syahirah
Abd Aziz**

Pegawai Pengurusan &
Pemantauan Projek

**Cik
Nur Farah Ezzaty**

Pegawai
Kebun Komuniti

**Cik
Darshini
Rawichandran**

Pegawai
Kebun Komuniti

**Cik
Dana Claudia Undan
Dumpangol**

Pegawai
Kebun Komuniti

**Cik
Rose Helen Ambrose**

Pegawai
Kebun Komuniti

**Puan
Nur Fatehah Abd
Kadir**

Pegawai
Kebun Komuniti

Penglibatan dalam Mesyuarat Utama

Bil	Perkara	Tarikh	Wakil
PERJUMPAAN BERSAMA PEGAWAI PARLIMEN			
1.	Perjumpaan bersama Speaker Dewan Rakyat Parlimen Malaysia, YB Tan Sri Dato' Johari Bin Abdul	12 Januari 2023	Ketua sekretariat bersama empat pengarah memberikan kemaskini
2.	Perjumpaan bersama Speaker Dewan Rakyat dan Ketua Setiausaha Perbendaharaan	18 Ogos 2023	Sekretariat telah dijemput oleh Kementerian Kewangan bagi perbincangan aspek belanjawan bagi APPGM-SDG
3.	Perjumpaan bersama Yang Di-Pertua Dewan Negara, YB Tan Sri Dato Sri Dr Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar	29 Ogos 2023	Ketua Sekretariat dan Pengarah Kanan telah berjumpa Speaker Dewan Negara
4.	Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG telah berjumpa dengan Speaker Dewan Rakyat bersama pihak Sekretariat	29 November 2023	Tujuh ahli parlimen dan empat wakil sekretariat telah terlibat
PERJUMPAAN BERSAMA AGENSI PBB			
5.	<i>10th Asia-Pacific Forum on Sustainable Development (APFSD), UNESCAP, Bangkok</i>	27 - 31 Mac 2023	Encik Anthony Tan telah menyertai secara fizikal
6.	Perjumpaan bersama YB Puan Karima El Korri, Residen Koordinator Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UN) di Malaysia, Singapura dan Brunei	2 Jun 2023	Ketua Sekretariat dan Pengarah Kanan telah menyertai
7.	Mempertingkatkan peranan Ahli Parlimen dalam mempercepatkan pencapaian SDG: Membawa resolusi UNGA ke hadapan (Dianjurkan oleh IPU & ESCAP)	19 Jun 2023	Puan Nur Rahmah, Dr Teo Lee Ken dan Cik Debbie Loh terlibat secara dalam talian
8.	<i>SDG Action Weekend</i> di Ibu Pejabat PBB, New York dan juga acara sampingan sepanjang Sidang Kemuncak SDG	16 - 19 September 2023	Ketua Sekretariat telah menyertai
KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT			
9.	Perjumpaan bersama Menteri, YB Dato' Sri Hajah Nancy Shukri	13 April 2023	Kumpulan yang telah bermula dengan HoS dan Dr Teo Sue Ann kumpulan daripada sekretariat untuk berkongsi dapatan kajian daripada laporan lawatan tapak yang berkaitan kebajikan

10.	Perjumpaan bersama pegawai di Kementerian	18 Julai 2023	Pegawai sekretariat telah berjumpa dengan Timbalan Ketua Setiausaha dan pegawai - pegawai lain di Kementerian
PERJUMPAAN BERSAMA KEMENTERIAN KEWANGAN			
11.	Perjumpaan bersama YBhg. Datuk Johan Mahmood Merican, Ketua Setiausaha Perbendaharaan	27 April 2023	Ketua Sekretariat dan empat pengarah sekretariat telah memberikan kemaskini.
12.	Perjumpaan bersama Pengarah Pejabat Belanjawan Negara (NBO), YBhg. Dato' Shahrol Anuwar Sarman	22 Mei 2023	Ini merupakan perjumpaan secara dalam talian yang telah disertai oleh HoS dan 3 pengarah sekretariat.
13.	Perjumpaan bersama YBhg. Datuk Johan Mahmood Merican, Ketua Setiausaha Perbendaharaan	11 Ogos 2023	Hos dan Pengarah Sekretariat
14.	Perjumpaan bersama CEO <i>MySDG Foundation</i> , Puan Anita Ahmad	25 Ogos 2023	Hos dan Pengarah Sekretariat
PERJUMPAAN SDG BERSAMA KEMENTERIAN EKONOMI			
15.	Perjumpaan Jawatankuasa Pemandu SDG Bil 1/23 di Kementerian Ekonomi. Perjumpaan dipengerusikan oleh Menteri	18 April 2023	YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis, HoS dan Pengarah kanan telah menghadiri mesyuarat ini
16.	Jawatankuasa Kerja dalam Penglokalisasian SDG Bil 1/23 (Dianjurkan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, KPKT)	22 Jun 2023	Encik Anthony dan Dr Teo Lee Ken telah hadir
17.	Perjumpaan bersama Encik Asfaazam Kasbani, Pengarah Pusat SDG Negara	14 Ogos 2023	Penasihat PPMPL, Dato' Sri Mustapa Mohamed dan HoS
18.	<i>Engagement Meeting</i> bersama Pusat SDG Negara, Kementerian Ekonomi	22 Ogos 2023	HoS dan Pengarah Sekretariat
19.	Perjumpaan bersama <i>United Nations Development Programme (UNDP)</i> tentang <i>Multidimensional Poverty Index (MPI)</i>	7 September 2023	Puan Nur Rahmah dan Cik Debbie Loh telah hadir mesyuarat ini
20.	Perjumpaan bersama YB Dato Hajjah Hanifah Hajar Taib, Timbalan Menteri, Kementerian Ekonomi	13 September 2023	Perjumpaan bersama ahli jawatankuasa APPGM-SDG dan Sekretariat
21.	Perjumpaan tentang objektif, skop dan aktiviti Pusat SDG Negara	27 September 2023	HoS dan Pengarah Kanan telah menyertai perjumpaan ini
22.	Mesyuarat Jawatankuasa Teknikal <i>Multidimensional Poverty Index (MPI)</i>	25 Oktober 2023	Cik Debbie Loh dan Dr Teo Lee Ken telah menghadiri mesyuarat ini

3

PEMETAAN ISU TEMPATAN & ANALISIS SITUASI

Metodologi dalam Pengumpulan dan Analisis Data Tempatan

Pemetaan isu ini merupakan permulaan pada proses penyetempatan APPGM-SDG. Gerak kerja dimulakan dengan penglibatan daripada ahli parlimen kawasan parlimen tersebut (MP). MP tersebut akan dijemput untuk memberikan pandangan secara keseluruhan bagi kawasan parlimen, dari segi saiz populasi, topografi dan isu berkaitan sosial, ekonomi dan alam sekitar yang dialami oleh komuniti. Seterusnya, pasukan penyelaras kawasan parlimen APPGM-SDG akan pergi ke Pejabat Daerah bagi memberikan pengenalan tentang agenda penglokalisasi APPGM-SDG dan menerima maklum balas daripada pejabat daerah. Seterusnya dengan maklum balas dan sokongan koordinasi daripada pihak MP dan pejabat daerah, pasukan akan membuat persediaan untuk kerja lapangan sepanjang tiga hari di kawasan parlimen tersebut. Selepas kerja lapangan, pasukan APPGM-SDG akan mengadakan mesyuarat antara agensi bersama pejabat daerah untuk berbincang tentang isu, dan mendapatkan maklum balas daripada pegawai, saranan dan cadangan untuk menyelesaikan isu secara lestari.

Adalah penting untuk diberikan perhatian bahawa pasukan penyelaras kawasan parlimen APPGM-SDG dan penyelidik mematuhi etika prosedur semasa menjalankan perbincangan kumpulan berfokus. Kesemua perbincangan kumpulan berfokus telah dirakamkan dengan persetujuan secara lisan oleh peserta. Selain daripada itu juga, kami juga mendapatkan persetujuan secara lisan oleh peserta bagi mengambil gambar.

Berdasarkan pengalaman pada tahun 2022, kami mengenalpasti keperluan penglibatan bagi pihak berkepentingan, terutamanya agensi kerajaan tempatan dalam penyetempatan SDG. Oleh itu, pada tahun 2023 kami telah menyemak kembali proses pemetaan isu dengan menekankan penglibatan pegawai daerah dan kerajaan tempatan. Kami juga memperkasakan penglibatan kami bersama komuniti di peringkat akar umbi dengan mengadakan lebih banyak perbincangan kumpulan berfokus sepanjang tiga hari kerja lapangan.

Proses pemetaan isu yang telah disemak semula melibatkan perjumpaan bersama pejabat daerah untuk berjumpa pegawai daerah. Kumpulan pasukan APPGM-SDG berinteraksi secara terus dengan pegawai daerah semasa lawatan tapak untuk memberikan pengenalan tentang organisasi, prinsip dwipartisan, dan proses penyetempatan. Ini merupakan satu pendekatan yang proaktif dalam penglibatan diri bersama pejabat daerah telah membuktikan ia berkesan kerana penglibatan pegawai daerah telah meningkat dengan ketara dalam proses pemetaan isu. Penglibatan mereka telah meningkatkan jangkauan kami kepada komuniti akar umbi, kerana mereka telah mengambil bahagian dalam merancang tiga hari kerja lapangan APPGM-SDG.

APPGM-SDG juga telah menambah durasi kerja lapangan untuk memaksimumkan tiga hari kerja lapangan untuk menjalankan perbincangan kumpulan berfokus bersama komuniti tempatan. Mesyuarat antara agensi dilanjutkan pada hari keempat. Dengan usaha, data kualitatif telah meningkat secara drastik bagi 28 kawasan parlimen yang telah dilawati pada tahun 2023 – isu yang telah didokumenkan menyediakan banyak kefahaman nuansa dengan dinamik rumit bagi konteks tempatan.

Lawatan Pemetaan bagi Tahun 2023

Pada tahun 2023, APPGM-SDG telah berjaya menjalankan gerak kerja di penglokalisasian SDG di 28 kawasan parlimen. Kejayaan ini menandakan satu lagi penanda aras bagi usaha proses penglokalisasian APPGM-SDG dan menandakan kejayaan bagi metodologi lokalisasi. Paling penting, ia telah menetapkan ambang baharu bagi penglibatan pihak berkepentingan APPGM-SDG dalam membina komuniti inklusif.

Jadual dibawah memaparkan usaha pegawai unit penyelarasan konstituensi parlimen APPGM-SDG dalam pemetaan isu di 28 kawasan parlimen pada tahun 2023.

Jadual 3.1: Lawatan pemetaan kawasan Parlimen (2023)

Zone	Bil	Negeri	Parlimen	Kawasan Parlimen	Ketua Penyelidik	Tarikh Lawatan Tapak
North	1	Kedah	P015	Sg. Petani	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	03-06 Mac
	2	Penang	P041	Kepala Batas	Nurul Syaza Mazelan	11-14 Februari
	3	Perak	P060	Taiping	Dr Thanaraj Murudi	16-19 Disember
	4		P062	Sungai Siput	Dr Thanaraj Murudi	10-13 Februari
	5		P067	Kuala Kangsar	Dr Teo Lee Ken	23-26 Jun
	6		P063	Tambun	Dr Thanaraj Murudi	19-21 Mei
	7	Perlis	P001	Padang Besar	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim	07-10 Februari
East	8	Pahang	P080	Raub	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim	16-19 Mei
	9	Kelantan	P027	Tanah Merah	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	26-29 Mei
	10		P023	Rantau Panjang	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	07-10 April
	11	Terengganu	P040	Kemaman	Dr Thanaraj Murudi	09-11 Jun
	12		P035	Kuala Nerus	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim	16-19 Mac
Central	13	Selangor	P112	Kuala Langat	Nurul Syaza Mazelan	17-19 Mac
	14		P099	Ampang	Nurul Syaza Mazelan	08-10 Mac
	15	Kuala Lumpur	P114	Kepong	Debbie Loh	24-27 Mac
South	16	Negeri Sembilan	P126	Jelebu	Dr Thanaraj Murudi	12-15 Mac
	17	Melaka	P134	Masjid Tanah	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	03-06 Februari
	18	Johor	P152	Kluang	Nurul Syaza Mazelan	08-10 Mei
	19		P154	Mersing	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim	14-16 April
	20		P164	Pontian	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin	23-26 Jun
Sabah	21	Sabah	P167	Kudat	Nurrul Fazlina Osman	15-18 Mac
	22		P183	Beluran	Nurrul Fazlina Osman	07-10 April
	23		P186	Sandakan	Nurrul Fazlina Osman	24-27 Februari
	24		P179	Ranau	Nurrul Fazlina Osman	14-17 Mei
Sarawak	25	Sarawak	P198	Puncak Borneo	Dr Eva Kristin Larry Sait	28 Mei / 23-24 Jun/ 11 Julai
	26		P219	Miri	Dr Eva Kristin Larry Sait	14-17 April
	27		P209	Julau	Dr Eva Kristin Larry Sait	24-27 Februari
	28		P205	Saratok	Dr Eva Kristin Larry Sait	24-27 Mac

PADANG BESAR | P001

TARIKH LAWATAN TAPAK: 7 - 10 FEBRUARI 2023

SUNGAI PETANI | P015

TARIKH LAWATAN TAPAK: 3 - 6 MAC 2023

RANTAU PANJANG | P023

TARIKH LAWATAN TAPAK: 7 - 10 APRIL 2023

TANAH MERAH | P027

TARIKH LAWATAN TAPAK: 26 - 29 MEI 2023

KUALA NERUS | P035

TARIKH LAWATAN TAPAK: 16 - 19 MAC 2023

KEMAMAN | P040

TARIKH LAWATAN TAPAK: 9 - 11 JUN 2023

KEPALA BATAS | P041

TARIKH LAWATAN TAPAK: 11 - 13 FEBRUARI 2023

TAIPING | P060

TARIKH LAWATAN TAPAK: 16 - 19 DISEMBER 2022

SUNGAI SIPUT | P062

TARIKH LAWATAN TAPAK: 10 - 13 FEBRUARI 2023

TAMBUN | P063

TARIKH LAWATAN TAPAK: 26 - 28 MEI 2023

KUALA KANGSAR | P067

TARIKH LAWATAN TAPAK: 23 - 26 JUN 2023

RAUB | P080

TARIKH LAWATAN TAPAK: 17 - 19 MEI 2023

AMPANG | P099

TARIKH LAWATAN TAPAK: 8 - 10 MAC 2023

KUALA LANGAT | P112

TARIKH LAWATAN TAPAK: 17 - 19 MAC 2023

KEPONG | P114

TARIKH LAWATAN TAPAK: 24 - 27 MAC 2023

JELEBU | P126

TARIKH LAWATAN TAPAK: 12 - 15 MAC 2023

MASJID TANAH | P134

TARIKH LAWATAN TAPAK: 3 - 6 FEBRUARI 2023

KLUANG | P152

TARIKH LAWATAN TAPAK: 8 -10 MEI 2023

MERSING | P154

TARIKH LAWATAN TAPAK: 13 - 17 APRIL 2023

PONTIAN | P164

TARIKH LAWATAN TAPAK: 23 - 26 JUN 2023

KUDAT | P167

TARIKH LAWATAN TAPAK: 18 - 21 MAC 2023

RANAU | P179

TARIKH LAWATAN TAPAK: 17 - 19 MEI 2023

BELURAN | P183

TARIKH LAWATAN TAPAK: 7 - 10 APRIL 2023

SANDAKAN | P186

TARIKH LAWATAN TAPAK: 24 - 27 FEBRUARI 2023

PUNCAK BORNEO | P198

TARIKH LAWATAN TAPAK: 9 SEPTEMBER 2023

SARATOK | P205

TARIKH LAWATAN TAPAK: 24-27 MAC 2023

JULAU | P209

TARIKH LAWATAN TAPAK: 24-27 FEBRUARI

MIRI | P219

TARIKH LAWATAN TAPAK: 14-17 APRIL 2023

Isu Tematik daripada Dapatan Kualitatif

Proses pemetaan isu di 28 kawasan parlimen dan isu-isu yang telah dipetakan telah mengukuhkan dapatan kualitatif kami. Ini bermakna isu-isu tersebut boleh disintesis dan dikategorikan mengikut fokus tematik. Jadual berikut mengandungi senarai 26 isu tematik yang telah dikenalpasti daripada pemetaan isu di 28 kawasan parlimen, dengan isu yang serupa telah ditemui di kawasan parlimen lain yang telah terlibat dengan gerak kerja penglokalisasi SDG, APPGM-SDG sejak dari tahun 2020.

Adalah penting untuk diberikan perhatian bahawa dapatan kualitatif daripada pemetaan isu APPGM-SDG mendokumenkan pandangan peserta, pendapat, dan pengalaman menerusi naratif mereka. Para peserta tinggal di kawasan bandar, luar bandar dan kawasan pedalaman. Kebanyakan mereka datang daripada latar belakang sosioekonomi yang miskin dan tinggal di kawasan pinggir pembangunan negara. Mereka mewakili keluarga induk, warga emas, kanak-kanak dan belia, minoriti, komuniti orang asli dan orang asal, dan penduduk kampung yang tinggal di kawasan terpencil. Meskipun, naratif merupakan konteks yang khusus, dan penemuan mungkin tidak melambangkan secara keseluruhan jika difahami secara berasingan.

Walaubagaimanapun, ringkasan jadual dibawah menunjukkan walaupun isu tersebut mempunyai dinamik yang rumit dan bersifat kontekstual, terdapat persamaan yang timbul daripada penemuan daripada 28 kawasan parlimen jika dibandingkan dengan isu yang telah dikenal pasti pada tahun 2020 hingga 2022.

Persamaan ini bukan sahaja daripada negeri dan daerah yang sama, namun persamaan ini dikongsikan juga di negeri lain di negara ini. Sebagai contoh, banyak kumpulan sasaran Jabatan Kebajikan Masyarakat, seperti warga emas dan orang kelainan upaya, berkongsi kesulitan dalam mendapatkan akses kepada sokongan dan bantuan kerajaan. Mereka tidak menyedari terdapat pelbagai program meningkatkan kemahiran atau peluang pekerjaan yang disediakan oleh kerajaan. Ramai ibu tunggal tidak mempunyai maklumat berkenaan skim, subsidi dan latihan keusahawanan yang disediakan untuk mereka memulakan perniagaan mereka.

Begitu juga dengan golongan nelayan di seluruh negara, termasuk Sabah dan Sarawak juga menyuarakan kekecewaan mereka tentang pencerobohan oleh nelayan kawasan sekitar dan bersebelahan serta nelayan warga asing. Pada masa yang sama juga, nelayan daripada wilayah utara dan selatan mengalami kesukaran untuk mendapatkan lesen.

Bagi menunjukkan kedinamikan isu, disamping persamaan, komuniti tempatan juga mempamirkan sifat yang tersendiri. Sebagai contoh, semasa sesi perbincangan, peserta sering berkata bahawa isu penyalahgunaan dadah berlaku dimana-mana sahaja. Namun, adalah menarik untuk ditemui bahawa terdapat pilihan jenis dadah yang berbeza dikalangan mereka yang terlibat.

Meskipun status ketum sebagai dadah haram masih dalam perbincangan, peserta daripada wilayah utara menyatakan syabu merupakan dadah yang terkenal dalam kalangan mereka, manakal peserta daripada wilayah timur dan beberapa bahagian Sabah dan Sarawak menyuarakan kebimbangan berkenaan pil kuda dikalangan golongan belia dan nelayan. Tanpa mengira perbezaan, kebanyakan, namun tidak semua menyatakan perlu ada usaha pemerkasaan daripada agensi kerajaan, sekolah, ibu bapa, komuniti setempat dan orang awam untuk membendung isu ini dengan lebih berkesan.

Disebalik nuansa penemuan dalam mencerminkan realiti kehidupan di seluruh Malaysia, 26 isu tematik yang disenaraikan dalam di Jadual 3.2 menunjukkan hubungan yang terjalिन merentasi 17 matlamat SDG. Mereka menunjukkan dalam penglokalisasian SDG, adalah penting untuk mengambil kira bahawa matlamat ini adalah saling berkait.

Kemajuan satu matlamat juga bermakna kemajuan bagi matlamat lain dan begitu juga sebaliknya. Apabila diteliti dengan lebih dekat 26 isu tematik ini dengan berlatar belakang rangka kerja 17 matlamat SDG, dapatan telah menemui struktur tersembunyi dan punca sistemik yang kita harus tangani bagi mencapai 17 matlamat SDG menjelang tahun 2030.

Kami telah kategorikan dapatan kepada tiga tema utama iaitu ekonomi, sosial dan alam sekitar. Bagi menunjukkan persamaan dan kekukuhan dapatan, pihak kami bukan sahaja merumuskan isu berdasarkan dapatan daripada 28 kawasan parlimen pada tahun 2023, tapi pihak kami juga menunjukkan kawasan parlimen yang telah terlibat dengan proses penglokalisasian APPGM-SDG pada tahun 2020 hingga 2022 untuk menunjukkan kelaziman isu tematik bagi seluruh negara.

Jadual 3.2: Ringkasan Isu Tematik

 EKONOMI	1. Ancaman terhadap pengeluaran produk pertanian makanan ekoran masalah kebolehpasaran 2. Ekonomi sektor perikanan terbantut 3. Pembangunan belia 4. Masalah kewangan dan tekanan ekonomi kepada peniaga kecil tempatan 5. Sekatan, eksploitasi dan kurang pemerkasaan ekonomi untuk orang asli dan orang asal
 SOSIAL	6. Kesukaran untuk mendapatkan sokongan kebajikan kerajaan, bantuan dan subsidi 7. Kekurangan bantuan kewangan dan kebajikan bagi fasiliti bagi golongan orang kelainan upaya 8. Impak sosial dan ekonomi keselamatan sempadan kepada komuniti tempatan 9. Kesukaran untuk mendapatkan akses kepada fasiliti kesihatan 10. Persekitaran yang tidak kondusif bagi pembelajaran di sekolah – menyebabkan keciciran Pendidikan

SOSIAL

11. Penyalahgunaan dadah dan perjudian dalam talian
12. Isu Kewarganegaraan
13. Kekurangan akses pada air bersih dan terawat
14. Isu Ketersambungan
15. Keperluan perumahan bagi golongan kurang berkemampuan
16. Pengarusutamaan jantina dalam keadaan kemiskinan
17. Keadaan sosial dan kehidupan penduduk di perumahan kos rendah (Rumah kos rendah PPR, Rumah Transit)
18. Kesejahteraan sosial komuniti yang tinggal di pulau
19. Pembangunan yang tidak seimbang (Sabah dan Sarawak)
20. Pemilikan dan pegangan tanah
21. Isu Banjir
22. Pelarian dan penghijrah menimbulkan tekanan sosial dengan masyarakat setempat

ALAM SEKITAR

23. Keterjaminan makanan yang terancam – sektor pertanian
24. Keterjaminan makanan yang terancam – sektor perikanan
25. Pencemaran alam sekitar oleh pengurusan sisa kuari – aktiviti korek pasir dan perlombongan emas
26. Kurang menghargai warisan ketara dan tidak ketara

EKONOMI

**Ekonomi pengeluaran
produk pertanian
makanan terancam
ekoran
kebolehpasaran**

- Peningkatan kos pengeluaran – kenaikan harga secara drastik untuk baja dan racun perosak
- Infrastruktur yang lemah telah menghalang aktiviti ekonomi - terutamanya bagi sektor pertanian
- Orang tengah mengambil komisen yang terlalu tinggi
- Pencerobohan hidupan liar
- Penukaran status tanah pertanian dan cabaran tanah lesen pendudukan sementara (TOL) bagi kegunaan tanah untuk tujuan pertanian
- Kurang pengetahuan tentang pertanian moden
- Kurangnya pengetahuan tentang kebolehpasaran dalam kalangan petani tentang hasil pertanian tempatan mereka
- Keengganan untuk mempelbagaikan hasil pengeluaran pertanian
- Persaingan sengit dengan produk pertanian dari negara jiran (seperti Thailand, Vietnam dan Indonesia)

2023 - 13 kawasan parlimen

Ranau, Jelebu, Julau, Kepala Batas, Tambun, Raub, Ranau, Padang Besar, Tanah Merah, Mersing, Kudat, Kemaman, & Beluran

2022 - 19 kawasan parlimen

Beaufort, Bera, Betong, Jerlun, Kangar, Keningau, Kota Samarahan, Kuala Krai, Kuantan, Lahad Datu, Parit Buntar, Tenom, Tebrau, Tanjung Manis, Tangga Batu, Tampin, Setiu, Keningau, & Paya Besar

2021 - 11 kawasan parlimen

Baling, Indera Mahkota, Sik, Permatang Pauh, Ipoh Barat, Kuala Selangor, Hulu Rajang, Lembah Pantai, Simpang Renggam, Kota Belud, & Libaran

2020 - 7 kawasan parlimen

Papar, Pendang, Pensiangan, Batang Sadong, Bentong, Jeli & Tawau

Ekonomi sektor perikanan terbantut kerana:

- Kurangnya penguatkuasaan terhadap isu pencerobohan oleh nelayan tempatan dan nelayan asing
- Birokrasi dalam pemberian subsidi dan bantuan kerajaan
- Kekurangan kebolehpasaran untuk aktiviti perikanan
- Kurangnya kepelbagaian dalam aktiviti ekonomi
- Pencemaran akibat pembangunan industri marin – aktiviti akuakultur, tebus guna tanah
- Eksploitasi hutan

2023 - 10 kawasan parlimen

Kuala Nerus, Sandakan, Kuala Langat, Mersing, Ampang, Saratok, Ranau, Miri, Kudat, & Beluran

2022 - 12 kawasan parlimen

Parit Buntar, Bera, Jerlun, Kalabakan, Kangar, Kota Samarahan, Kuantan, Lahad Datu, Merbok, Tangga Batu, Tampin, & Setiu

2021 - 7 kawasan parlimen

Indera Mahkota, Muar, Kuala Selangor, Hulu Rajang, Kota Belud, Libaran, & Sik

Pembangunan belia

- Kurang minat dalam pendidikan
- Peningkatan minat untuk melakukan kerja asas – Pemandu sementara (*gig driver*), tukang cuci di negara jiran seperti Singapura
- Kekurangan kemudahan rekreasi untuk golongan belia
- Isu sosial yang berkaitan dengan golongan belia
- Latihan kemahiran dan pendidikan yang tidak setara

2023 - 21 kawasan parlimen

Kemaman, Padang Besar, Sungai Petani, Kepala Batas, Kuala Langat, Sungai Siput, Raub, Mersing, Pontian, Julau, Puncak Borneo, Kuala Kangsar, Taiping, Saratok, Sandakan, Kluang, Kuala Nerus, Masjid Tanah, Kudat, Beluran, & Ranau

2022 - 13 kawasan parlimen

Merbok, Tebrau, Cheras, Beaufort, Betong, Jerlun, Kalabakan, Kangar, Keningau, Lahad Datu, Tenom, Tanjung Manis, & Setiu

2021 - 13 kawasan parlimen

Ipoh Barat, Sik, Muar, Kuala Selangor, Batang Lupa, Selangau, Lembah Pantai, Pasir Mas, Kota Belud, Tawau, Simpang Renggam, Temerloh, & Tumpat

2020 - 3 kawasan parlimen

Jeli, Selayang, & Tanjung Piai

Masalah kewangan dan tekanan ekonomi kepada peniaga kecil tempatan

- Kenaikan harga makanan secara drastik dan kerap
- Kos sara hidup yang tinggi memberi tekanan kepada perniagaan
- Bekalan makanan yang tidak mencukupi

2023 - 20 kawasan parlimen

Pontian, Tanah Merah, Rantau Panjang, Kepong, Kudat, Kuala Nerus, Sungai Siput, Tambun, Saratok, Kuala Kangsar, Jelevu, Padang Besar, Kemaman, Beluran, Raub, Miri, Sungai Petani, Ampang, Saratok, & Kemaman

2022 - 7 kawasan parlimen

Setiu, Paya Besar, Kuala Krai, Kangar, Gua Musang, Beaufort & Bera

2021 - 1 kawasan parlimen

Sik

2020 - 1 kawasan parlimen

Jeli

Sekatan, eksploitasi dan kurang pemeraksanaan ekonomi untuk Orang Asli dan Orang Asal

2023 - 1 kawasan parlimen

Jelevu

2022 - 4 kawasan parlimen

Bera, Gua Musang, Tebrau & Tampin

2021 - 1 kawasan parlimen

Baling

2020 - 1 kawasan parlimen

Selayang

SOSIAL

06

**Kesukaran untuk
mendapatkan
sokongan kebajikan
kerajaan, bantuan dan
subsidi**

- Kekurangan maklumat
- Karenah Birokrasi sebagai pengawal maklumat
- Kekurangan pegawai kebajikan
- Kekurangan kemudahan bagi sokongan sosial – pusat jagaan kanak-kanak dan orang tua

2023 - 10 kawasan parlimen

Julau, Sandakan, Kepala Batas, Ampang, Tambun, Taiping, Sungai Siput, Kepong, Raub & Kuala Kangsar

2022 - 13 kawasan parlimen

Setiu, Jerlun, Kangar, Gua Musang, Bera, Keningau, Kuantan, Tebrau, Tangga Batu, Tampin, Sungai Buloh, Setiu & Paya Besar

2021 - 12 kawasan parlimen

Baling, Indera Mahkota, Kubang Pasu, Ipoh Barat, Kuala Selangor, Lembah Pantai, Pasir Mas, Kota Belud, Libaran, Simpang Renggam, Temerloh & Tumpat

2020 - 4 kawasan parlimen

Bentong, Jeli, Selayang & Tanjung Piai

07

**Kekurangan bantuan
kewangan dan
kebajikan bagi fasiliti
bagi golongan orang
kelainan upaya**

- Pekerja kontrak dan sukarelawan PDK kurang dihargai (elaun tidak mencukupi)
- Kemudahan yang memerlukan penyelenggaraan
- Cabaran bekerja dengan golongan orang kelainan upaya

2023 - 9 kawasan parlimen

Taiping, Padang Besar, Raub, Kuala Nerus, Masjid Tanah, Jelebu, Mersing, Sandakan & Kudat

2022 - 11 kawasan parlimen

Tampin, Beaufort, Bukit Mertajam, Cheras, Gua Musang, Kangar, Keningau, Kuala Krai, Tenom, Tebrau & Tangga Batu

2021 - 4 kawasan parlimen

Indera Mahkota, Libaran, Simpang Renggam & Temerloh

08

**Impak sosial dan
ekonomi keselamatan
sempadan kepada
komuniti**

- Penyeludupan dadah
- Penyeludupan barangan (makanan dan perdagangan)
- Isu "Ibu Tinggal"
- Isu ketiadaan kewarganegaraan (kekurangan dokumen)

2023 - 4 kawasan parlimen

Tanah Merah, Rantau Panjang, Mersing & Padang Besar

2022 - 4 kawasan parlimen

Kalabakan, Kota Samarahan, Lahad Datu & Serian

2021 - 2 kawasan parlimen

Kubang Pasu & Pasir Mas

2020 - 1 kawasan parlimen

Serian

Kesukaran untuk mendapatkan akses kepada fasiliti kesihatan

- Kesusakan di hospital dan klinik tempatan
- Penyelenggaraan kemudahan penjagaan kesihatan yang lemah
- Kekurangan ambulans bagi kes-kes bukan kecemasan, terutamanya bagi golongan kurang berkemampuan
- Kekurangan mod pengangkutan awam untuk ke klinik atau hospital

2023 - 12 kawasan parlimen

Kemaman, Kepala Batas, Taiping, Jelebu, Kluang, Ampang, Kuala Langat, Pontian, Sungai Siput, Ranau, Miri & Beluran

2022 - 8 kawasan parlimen

Bukit Mertajam, Igan, Keningau, Lahad Datu, Tenom, Tanjung Manis, Setiu & Serian

2021 - 7 kawasan parlimen

Sik, Kuala Selangor, Batang Lupa, Lembah Pantai, Kota Belud, Libaran & Tawau

2020 - 5 kawasan parlimen

Bandar Kuching, Batang Sadong, Jeli, Pensiangan & Petaling Jaya

Persekitaran yang tidak kondusif bagi pembelajaran di sekolah – menyebabkan keciciran pendidikan

- Jarak yang jauh untuk ke sekolah
- Sekolah yang usang
- Persekitaran pembelajaran yang tidak kondusif (kekurangan meja, kerusi, komputer dan guru yang mempunyai kepakaran bagi mata pelajaran)
- Jumlah murid yang terlampau ramai di sekolah
- Cabaran dalam mengambil masuk pelajar (Kolej Komuniti)

2023 - 12 kawasan parlimen

Kepala Batas, Padang Besar, Jelebu, Kluang, Kuala Langat, Ampang, Tambun, Saratok, Ranau, Masjid Tanah, Kudat & Beluran

2022 - 14 kawasan parlimen

Baram, Betong, Gua Musang, Kalabakan, Kuantan, Lahad Datu, Merbok, Tenom, Tebrau, Tangga Batu, Tampin, Sungai Buloh, Setiu & Serian

2021 - 12 kawasan parlimen

Sik, Indera Mahkota, Ipoh Barat, Kuala Selangor, Batang Lupa, Selangau, Hulu Rajang, Pasir Mas, Kota Belud, Libaran, Tawau & Simpang Renggam

2020 - 5 kawasan parlimen

Bandar Kuching, Batang Sadong, Papar & Petaling Jaya

Penyalahgunaan dadah dan aktiviti perjudian dalam talian

- Menjadi isu yang semakin menonjol
- Golongan nelayan bergantung kepada penggunaan dadah seperti pil kuda untuk bekerja
- Orang muda/ Golongan belia (dadah mudah diperolehi)

2023 - 12 kawasan parlimen

Masjid Tanah, Padang Besar, Kepala Batas, Kepong, Rantau Panjang, Saratok, Raub, Mersing, Pontian, Julau, Sandakan & Kudat

2022 - 10 kawasan parlimen

Merbok, Jerlun, Baram, Beaufort, Betong, Igan, Kota Samarahan, Tebrau, Tampin & Paya Besar

2021 - 5 kawasan parlimen

Kubang Pasu, Tumpat, Simpang Renggam, Temerloh & Pasir Mas

2020 - 3 kawasan parlimen

Bandar Kuching, Batang Sadong & Bentong

Isu kewarganegaraan

- Kekurangan dokumen rasmi (Ibu dan bapa adalah warganegara Malaysia)
- Masyarakat yang tinggal di kawasan terpencil (perkahwinan tidak didaftarkan)
- Kurang kesedaran tentang kepentingan kewarganegaraan (tiada sijil kelahiran dan kad pengenalan)

2023 - 9 kawasan parlimen

Ampang, Rantau Panjang, Tanah Merah, Kudat, Sandakan, Tambun, Ranau, Kudat & Beluran

2022 - 5 kawasan parlimen

Bera, Kalabakan, Lahad Datu, Sungai Buloh & Sarawak

2021 - 6 kawasan parlimen

Simpang Renggam, Kubang Pasu, Muar, Selangau, Pasir Mas & Tumpat

2020 - 1 kawasan parlimen

Bandar Kuching

Kekurangan akses pada air bersih dan terawat

- Gangguan bekalan air
- Tekanan air yang rendah
- Bekalan air yang tidak bersih

2023 - 13 kawasan parlimen

Rantau Panjang, Kuala Nerus, Raub, Julau, Sandakan, Tambun, Tanah Merah, Taiping, Saratok, Ranau, Sungai Petani, Kudat & Beluran

2022 - 10 kawasan parlimen

Baram, Beaufort, Keningau, Lahad Datu, Merbok, Tenom, Tebrau, Sungai Buloh, Setiu & Serian

2021 - 6 kawasan parlimen

Sik, Kubang Pasu, Kuala Selangor, Batang Lupar, Lembah Pantai, & Libaran

2020 - 5 kawasan parlimen

Batang Sadong, Bentong, Jeli, Pendang & Pensiangan

14

Ketersambungan

- Tiada perkhidmatan disediakan untuk beberapa syarikat telekomunikasi
- Isyarat yang lemah
- Pembekal perkhidmatan yang mahal

2023 - 4 kawasan parlimen
Rantau Panjang, Julau, Saratok & Masjid Tanah

2022 - 10 kawasan parlimen
Beaufort, Betong, Bukit Mertajam, Igan, Keningau, Lahad Datu, Merbok, Tebrau, Tanjung Manis & Tampin

2021 - 10 kawasan parlimen
Sik, Baling, Batu Kawan, Indera Mahkota, Kubang Pasu, Kuala Selangor, Batang Lupa, Hulu Rajang, Pasir Mas, & Kota Belud

2020 - 4 kawasan parlimen
Bandar Kuching, Batang Sadong, Jeli & Pensiangan

15

Keperluan perumahan bagi golongan kurang berkemampuan

- Karenah birokrasi dalam permohonan perumahan
- Pemilikan yang tidak jelas bagi projek pembangunan perumahan
- Perjanjian yang tidak jelas antara penyewa dan pemaju
- Jumlah isi rumah yang padat

2023 - 5 kawasan parlimen
Kepala Batas, Taiping, Pontian, Kepong & Beluran

2022 - 8 kawasan parlimen
Sungai Buloh, Gua Musang, Kalabakan, Kuala Krai, Lahad Datu, Tenom, Tebrau & Paya Besar

2021 - 7 kawasan parlimen
Ipoh Barat, Batu Kawan, Indera Mahkota, Kubang Pasu, Kuala Selangor, Tawau & Simpang Renggam

2020 - 3 kawasan parlimen
Bandar Kuching, Pendang & Petaling Jaya

16

Pengarusutamaan jantina dalam keadaan kemiskinan

- Kemiskinan haid
- Cabaran bagi wanita hamil untuk mengakses penjagaan kesihatan
- Ibu dan bapa tunggal memerlukan bantuan untuk menjana pendapatan
- Keganasan rumah tangga

2023 - 16 kawasan parlimen
Taiping, Ampang, Beluran, Kluang, Raub, Kemaman, Ranau, Sungai Siput, Sandakan, Miri, Kuala Nerus, Saratok, Puncak Borneo, Mersing, Beluran, & Kudat

2022 - 19 kawasan parlimen
Jerlun, Merbok, Setiu, Paya Besar, Bera, Bukit Mertajam, Gua Musang, Kalabakan, Kangar, Keningau, Kuala Krai, Kuantan, Parit Buntar, Tenom, Tangga Batu, Sungai Buloh, Setiu, Serian, & Paya Besar

2021 - 10 kawasan parlimen
Kubang Pasu, Ipoh Barat, Muar, Kuala Selangor, Batang Lupa, Pasir Mas, Kota Belud, Libaran, Simpang Renggam, & Temerloh

Keadaan sosial dan kehidupan penduduk di perumahan kos (Rumah kos rendah PPR, Rumah Transit)

- Kurang penyelenggaraan
- Kurang kutipan sampah
- Keselamatan dan keselamatan (penyalahgunaan dadah, gangsterisme, vandalisme)
- Pemilikan tidak jelas/ pemilikan tanah
- Permintaan untuk pembinaan Program Perumahan Rakyat Termiskin (PPRT)

2023 - 6 kawasan parlimen
Taiping, Sungai Petani, Ampang, Kuala Langat, Sandakan, & Kepong

2022 - 17 kawasan parlimen
Jerlun, Sungai Buloh, Kuantan, Kangar, Bera, Bukit Mertajam, Cheras, Gua Musang, Kalabakan, Kangar, Kuala Krai, Kuantan, Lahad Datu, Merbok, Parit Buntar, Sungai Buloh, & Serian

2021 - 5 kawasan parlimen
Kuala Selangor, Lembah Pantai, Batu Kawan, Kubang Pasu, & Kuala Selangor

2020 - 4 kawasan parlimen
Bandar Kuching, Petaling Jaya, Selayang, & Tanjung Piai

Kesejahteraan sosial komuniti yang tinggal di pulau

- Perpecahan sosial
- Cabaran ekonomi kerana kekurangan sumber pendapatan
- Kemusnahan alam sekitar

2023 - 4 kawasan parlimen
Sandakan (Pulau Berhala), Kudat (Pulau Banggi), Kuala Langat (Pulau Carey), & Mersing (Pulau Tengah and Pulau Tinggi)

2022 - 2 kawasan parlimen
Tumpat (Pulau Teluk Rejuna) & Batu Kawan (Pulau Aman)

2021 - 1 kawasan parlimen
Tanjung Piai (Pulau Kukup)

Pembangunan yang tidak seimbang (Sabah dan Sarawak):

- Jalan yang daif dan tidak bertar untuk ke kampung-kampung luar bandar
- Kekurangan bekalan air yang terawat
- Kekurangan bekalan elektrik
- Menjejaskan kesejahteraan sosial dan ekonomi penduduk kampung
- Kekurangan kemudahan asas seperti kemudahan bank

2023 - 11 kawasan parlimen
Rantau Panjang, Kuala Nerus, Pontian, Kudat, Beluran, Ranau, Julau, Miri, Puncak Borneo, Saratok & Sandakan

2022 - 9 kawasan parlimen
Baram, Beaufort, Kalabakan, Keningau, Kudat, Lahad Datu, Tenom, Tanjung Manis & Serian

2021 - 3 kawasan parlimen
Selangau, Kota Belud & Libaran

2020 - 2 kawasan parlimen
Bandar Kuching & Papar

Pemilikan dan pemegangan tanah

- Pencerooban terhadap tanah milik Orang Asli dan Orang Asal
- Hak tanah adat bagi Orang Asli dan Orang Asal

2023 - 2 kawasan parlimen
Julau & Sungai Siput

2022 - 5 kawasan parlimen
Sungai Buloh, Gua Musang, Bera, Keningau, & Serian

2021 - 3 kawasan parlimen
Baling, Selangau & Hulu Rajang

2020 - 4 kawasan parlimen
Bandar Kuching, Batang Sadong, Bentong, Jeli

Isu banjir

Punca banjir terjadi:-

- Penyelenggaraan sistem paip yang lemah
- Perancangan pembangunan yang lemah
- Pencemaran
- Hakisan dan tanah runtuh
- Perubahan iklim

2023 - 10 kawasan parlimen
Rantau Panjang, Raub, Jelevu, Kuala Nerus, Kuala Langat, Sandakan, Saratok, Ampang, Kluang, & Kudat

2022 - 14 kawasan parlimen
Bera, Paya Besar, Baram, Beaufort, Cheras, Gua Musang, Keningau, Kuala Krai, Kuantan, Tenom, Sungai Buloh, Setiu, Serian, & Paya Besar

2021 - 9 kawasan parlimen
Kubang Pasu, Batu Kawan, Indera Mahkota, Kuala Selangor, Hulu Rajang, Pasir Mas, Kota Belud, Tawau, & Simpang Renggam

Pelarian dan penghijrah menimbulkan tekanan sosial dengan masyarakat setempat

- Keselamatan sosial
- Peluang pekerjaan
- Peluang ekonomi

2023 - 2 kawasan parlimen
Ampang & Miri

2022 - 3 kawasan parlimen
Beaufort, Kalabakan & Tebrau

2021 - 4 kawasan parlimen
Batu Kawan, Tawau, Sik & Tumpat

2020 - 1 kawasan parlimen
Selayang

ALAM SEKITAR

Keterjaminan makanan yang terancam – sektor pertanian

- Pegangan tanah (Menghentikan pemberian tanah TOL untuk aktiviti pertanian)
- Kekurangan penyelenggaraan pada sistem pengairan dan saliran telah menjejaskan hasil pertanian
- Perubahan iklim telah menyebabkan penyakit tumbuh-tumbuhan
- Golongan petani memerlukan perlindungan sosial

2023 - 15 kawasan parlimen

Julau, Tambun, Rantau Panjang, Taiping, Kuala Langat, Padang Besar, Kuala Kangsar, Kepala Batas, Pontian, Jelebu, Kuala Nerus, Raub, Kemaman, Miri & Mersing

2022 - 7 kawasan parlimen

Jerlun, Kangar, Parit Buntar, Bera, Keningau, Lahad Datu & Tenom

2021 - 7 kawasan parlimen

Sik, Permatang Pauh, Batu Kawan Baling, Tumpat, Kota Belud & Simpang Renggam

2020 - 5 kawasan parlimen

Batang Sadong, Papar, Pendang, Pensiangan & Selayang

Keterjaminan makanan yang terancam – sektor perikanan

- Isu pencemaran sungai dan pantai berpunca aktiviti akuakultur, kuari dan pengorekan pasir
- Penguatkuasaan peraturan yang lemah
- Karenah birokrasi dalam aspek pelesenan dan pemberian benih ikan
- Perubahan iklim

2023 - 4 kawasan parlimen

Padang Besar, Kemaman, Pontian & Kuala Kangsar

2022 - 6 kawasan parlimen

Jerlun, Kangar, Bera, Kuala Krai, Tebrau & Setiu

2021 - 4 kawasan parlimen

Sik, Permatang Pauh, Indera Mahkota & Muar

2020 - 2 kawasan parlimen

Papar & Tanjung Piai

25

**Pencemaran alam
sekitar oleh
pengurusan sisa kuari
- aktiviti korek pasir
dan perlombongan
emas**

- Pencemaran sumber air (sungai)
- Pencemaran udara dan bunyi
- Sanitasi dan Pengurusan Sisa

2023 - 18 kawasan parlimen

Kepala Batas, Sandakan, Julau, Rantau Panjang, Mersing, Masjid Tanah, Kuala Nerus, Pontian, Kuala Langat, Kemaman, Tambun, Sungai Siput, Saratok, Miri, Ranau, Kuala Kangsar, Beluran & Tanah Merah

2022 - 18 kawasan parlimen

Sungai Buloh, Baram, Bera, Cheras, Igan, Jerlun, Kalabakan, Keningau, Kota Samarahan, Kuala Krai, Kuantan, Merbok, Tenom, Tebrau, Tampin, Setiu, Serian & Paya Besar

2021 - 10 kawasan parlimen

Ipoh Barat, Simpang Renggam, Indera Mahkota, Kuala Selangor, Selangau, Lembah Pantai, Pasir Mas, Kota Belud, Libaran & Tawau

2020 - 2 kawasan parlimen

Bandar Kuching & Tanjung Piai

26

**Kurang menghargai
warisan ketara dan
tidak ketara**

2023 - 9 kawasan parlimen

Taiping, Kuala Kangsar, Ampang, Tambun, Jelevu, Kemaman, Kuala Nerus, Saratok & Kudat

2022 - 4 kawasan parlimen

Merbok, Jerlun, Bukit Mertajam & Tampin

2021 - 1 kawasan parlimen

Tumpat

Pusat MySDG Untuk Keterangkuman Sosial

Dengan lengkapnya proses pemetaan isu di 28 kawasan parlimen, APPGM-SDG mempunyai kefahaman yang mendalam berkenaan isu sosial, ekonomi dan alam sekitar merentasi 85 kawasan parlimen. Oleh itu, APPGM-SDG telah memulakan inisiatif advokasi dasar dengan penubuhan jabatan baharu, Pusat MySDG untuk Keterangkuman Sosial (MySDG CSI).

Fokus MySDG CSI adalah untuk menyemak, menilai dan menganalisa isu yang diperoleh sepanjang proses pemetaan isu. Seterusnya, menggunakan data kualitatif sebagai konteks, pihak CSI akan mengadakan perbincangan lanjut bersama ahli parlimen, kerajaan negeri dan persekutuan, pejabat daerah dan pihak berkuasa tempatan, sektor swasta dan pertubuhan masyarakat sivil (CSO). Tujuan penubuhan jabatan ini adalah untuk memperkukuhkan pelaksanaan dasar dan mengesyorkan penyelesaian pragmatik untuk mencapai matlamat pembangunan lestari.

Sehingga tahun 2023, MySDG-CSI terdiri daripada tiga ahli:

- Dr. Teo Sue Ann (**Perunding**)
- Dr. Teo Lee Ken
- Cik Debbie Ann Loh

Sebagai inisiatif, pihak MySDG-CSI telah bekerjasama dengan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) dan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) bagi membincangkan isu-isu yang tidak dapat diselesaikan daripada proses pemetaan isu APPGM-SDG dengan kementerian-kementerian ini dan bersedia untuk mewujudkan usahasama bagi menyelesaikan isu-isu tersebut.

4

PROJEK SOLUSI MIKRO SDG

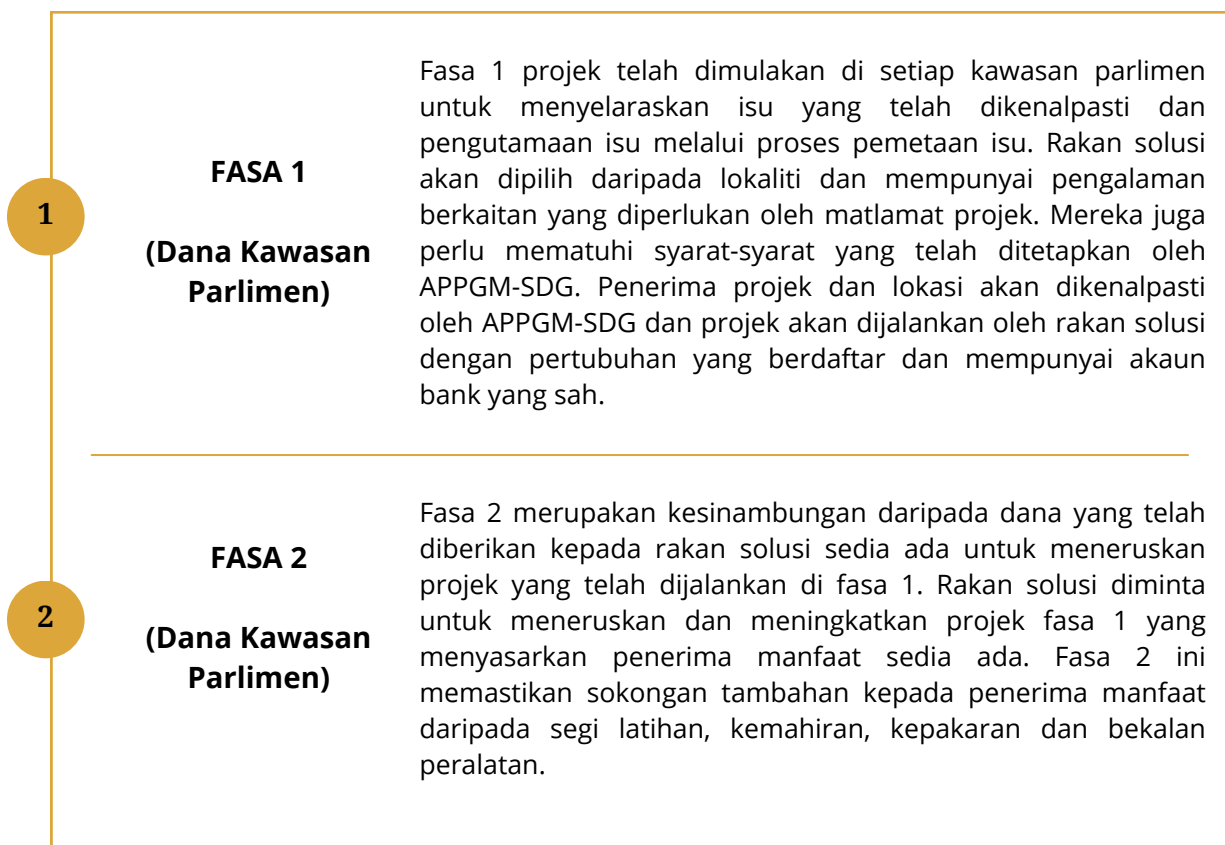
Ulasan Projek Solusi

Projek solusi mikro SDG telah dilihat sebagai satu elemen yang penting dalam komitmen penyetempatan SDG di peringkat akar umbi. Projek - projek solusi ini dilaksanakan setelah kajian pemetaan isu selesai dijalankan di kawasan parlimen yang terpilih. Komuniti tempatan yang telah dikenalpasti ketika kajian pemetaan isu akan dipilih dan projek-projek tersebut akan dijalankan oleh organisasi di peringkat tempatan yang mempunyai kemahiran berkaitan. Hal ini adalah penting untuk menjamin kelestarian projek solusi dan penglibatan bagi tempoh jangka masa panjang.

Diantara tahun 2020 hingga 2023, sebanyak 664 projek solusi tidak termasuk dengan jumlah projek kebun komuniti telah dijalankan oleh 364 rakan solusi (SP) yang telah memberikan faedah pada 18,357 penerima manfaat. Ini merupakan satu pergerakan yang mengagumkan bagi pemain SDG di peringkat tempatan.

Fasa - Fasa Projek dan Geran Tempatan SDG

Projek solusi dilaksanakan secara berfasa bagi setiap kawasan parlimen. Proses bimbingan ini, fasa demi fasa, komuniti tempatan yang terpilih akan melalui proses pemerkasaan yang secara tidak langsung membawa impak yang lebih besar kepada projek dan kelestarian jangka masa panjang. Fasa - fasa projek dijelaskan di bawah: -

3

FASA 3
(Dana Kawasan
Parlimen)

Fasa 3 merupakan pembiayaan yang telah diberikan oleh MoF untuk menyokong projek yang telah dijalankan pada fasa 1 dan fasa 2. Bagi tahun 2023, 60 projek solusi telah dijalankan untuk meneruskan pemerksaan penerima manfaat dari segi pembangunan perniagaan, pendidikan serta pemuliharaan alam sekitar.

4

COMMUNITY
LEARNING
CENTER (CLC)

Dana ini diperkenalkan kepada rakan solusi berdasarkan pengajaran yang telah dipelajari dalam projek yang lepas. Maklum balas yang sentiasa direkodkan untuk memastikan komunikasi selanjut oleh pihak sekretariat bersama rakan solusi dan penerima manfaat memulakan idea projek CLC. Tujuan penubuhan CLC adalah untuk menyediakan pusat pembelajaran komuniti dan menjalankan program pembangunan kapasiti di lokaliti yang mempunyai pusat fizikal melalui projek. CLC akan menjadi pusat pembangunan modal insan yang lestari. Rakan solusi dikehendaki untuk mengekalkan tempat tersebut bagi jangka masa panjang dan membentangkan cadangan rancangan.

5

PROJEK INCOME
GENERATION (IG)

IG merupakan jenis projek yang mensasarkan komuniti rentan dan menjelaskan keperluan ekonomi. Projek ini mempunyai matlamat mekanisma yang spesifik seperti latihan praktikal, modul kewangan dan keusahawanan yang khusus, wang permulaan (*seed money*) yang diperuntukkan kepada penerima manfaat (dalam dana projek) dan pemantauan sukarela penerima manfaat selama 6 bulan setelah projek siap dijalankan (model dana bersama). Projek ini memerlukan semua perkara boleh serah (*deliverable*) tetap untuk disiapkan dengan tambahan komitmen bimbingan jangka panjang.

6

GERAN
ISTIMEWA

Geran istimewa ini hanya ditawarkan kepada rakan solusi yang telah melengkapkan projek fasa 1, fasa 2 dan fasa 3 dan telah memperkasakan penerima manfaat secara jangka panjang dengan Lestari. Tempoh projek ini adalah selama 12 bulan, diikuti dengan 12 bulan pemantauan dan bimbingan. Rakan solusi ini akan mengikuti program pembangunan kapasiti ketika menjalankan projek untuk membantu meningkatkan mereka kepada penerima geran yang lebih besar yang disediakan oleh organisasi seperti Yayasan Hasanah, MySDG Fund dan badan sumbangan lain yang menyediakan jumlah geran yang tinggi. APPGM-SDG membantu rakan solusi untuk mengakses ekosistem pembiayaan yang lebih tinggi.

Tadbir Urus Projek

Struktur tadbir urus projek merupakan indikator yang penting dalam menggerakkan projek ke arah kelestarian dan berjaya. Tadbir urus projek solusi APPGM-SDG bermula dengan kertas cadangan dihantar untuk permohonan projek. Terdapat 5 peringkat struktur tadbir urus yang perlu diikuti dan diisi oleh rakan solusi.

Peringkat 1- Permohonan Projek

Organisasi terpilih di lokaliti tersebut akan menghadiri sesi taklimat permohonan projek dan akan diberikan maklumat berkenaan terma dan syarat yang ditetapkan bagi setiap projek yang dijalankan. Organisasi tersebut perlu menghantar permohonan melalui templat yang telah disediakan.

Bagi tahun 2023, pihak APPGM-SDG telah mengeluarkan buku kecil berkenaan geran SDG untuk membimbing bakal rakan kongsi dalam permohonan geran SDG yang ada di peringkat kawasan parlimen. Buku kecil ini mengandungi maklumat berkenaan jenis geran, kajian kes berkenaan pembangunan projek yang lestari dan komitmen projek bersama pihak APPGM-SDG. Buku panduan ini adalah penting sebagai sumber rujukan kepada pelbagai organisasi untuk menjadi setara dalam mekanisma permohonan geran projek kebangsaan.

Peringkat 2- Semakan Kertas Cadangan

Permohonan projek akan disemak oleh 2 orang pakar rujuk yang merupakan pakar dalam bidang mereka. Semakan ini akan direkodkan secara dalam talian yang boleh diakses oleh rakan solusi untuk beliau menjawab maklum balas yang diberikan dan melakukan pembetulan pada kertas cadangan tersebut. Pakar rujuk mempunyai peranan yang penting dalam merangka projek solusi yang dapat memaksimumkan impak di peringkat akar umbi.

Selain daripada pakar rujuk, kertas cadangan tersebut juga akan disemak oleh pegawai projek APPGM-SDG, pengarah jabatan konstituensi dan pengarah kewangan. Bagi memastikan permohonan projek ini selaras dengan agenda penglokalisasi SDG dan peruntukan berdasarkan taklimat yang telah diberikan. Senarai pakar rujuk yang terlibat dalam proses semakan adalah seperti Jadual 4.1 dibawah:-

Jadual 4.1: Senarai pakar rujuk dalam semakan kertas cadangan projek solusi

Bil	Nama	Organisasi	Jenis
1	Dr Lin Mui Kiang	PROHAM	Pakar Rujuk
2	Puan Omna Sreni Ong	<i>Engender Consultancy</i>	Pakar Rujuk
3	Prof Dato' Dr. Rashila Ramli	Persatuan Sains Sosial Malaysia	Pakar Rujuk
4	Prof Dr. Sity Daud	IKMAS, UKM	Pakar Rujuk
5	Encik Kon Onn Sein	Yayasan Kajian & Pembangunan Masyarakat (YKPM)	Pakar Rujuk
6	Encik Kuhan Pathy	<i>Pepper Lab</i>	Pakar Rujuk
7	Cik Jayamalar Samuel	<i>Freelance Gender Based Trainer</i>	Pakar Rujuk
8	Encik Arunan Giri	<i>Beringin Natural Farm</i>	Rakan Solusi
9	Puan Norfarhana Hj Ismail	Ana CB Enterprise	Rakan Solusi
10	Encik Redwan Fadil	Industri Pudipang	Rakan Solusi
11	Encik Shivaneswaran	Kemahiran & Latihan Legasi Pavilius	Rakan Solusi
12	Puan Pakya Lakshmi	NGO Wanita Tamarai	Rakan Solusi

Peringkat 3- Proses Kelulusan

Kelulusan projek adalah di peringkat jawatankuasa APPGM-SDG dengan sekurang-kurangnya tiga Ahli Parlimen hadir. Dokumen ringkas cadangan disediakan dan dibentangkan yang mengandungi maklumat projek daripada cadangan, ulasan maklum balas daripada dokumen kajian dan maklum balas daripada pengarah. Jawatankuasa itu juga membuat beberapa peningkatan yang berkaitan dengan projek yang perlu diakui oleh rakan kongsi dalam cadangan mereka yang telah disemak. Setelah diluluskan, MOU akan ditandatangani dan rakan kongsi penyelesaian akan memulakan projek.

Peringkat 4- Pemantauan projek

Elemen penting dalam urus tadbir adalah perjumpaan pemantauan projek solusi yang diadakan secara dalam talian. Perjumpaan pemantauan projek solusi bertujuan untuk memberikan kemaskini berkenaan kemajuan projek, impak projek dan cara menangani cabaran dan isu projek. Ia juga berfungsi sebagai platform pembelajaran untuk rakan solusi dan secara tidak langsung membangunkan kapasiti rakan solusi yang lain. Perjumpaan secara bulanan ini untuk memastikan projek yang telah diluluskan dijalankan secara baik dalam komuniti setempat. Selain daripada menghadiri perjumpaan bulanan, rakan solusi juga dihendaki menghantar naratif bulanan dan laporan kewangan serta menghantar kemaskini projek di kumpulan *WhatsApp* dan *Facebook*.

Peringkat 5- Susulan Pasca Projek dan Penilaian Impak

Kelestarian projek akan sentiasa diukur selepas projek dijalankan dan sesi perjumpaan susulan akan dijalankan. Projek yang mempunyai tempoh pemantauan mandatori memerlukan rakan solusi untuk mengadakan sesi pemantauan secara sukarela dan membimbing penerima manfaat. Ini adalah untuk memastikan penerima manfaat menggunakan kemahiran dan kelengkapan yang diberikan untuk pembangunan pendapatan mereka. Penilaian impak terhadap pasca projek yang dijalankan oleh sekumpulan ahli akademik bebas ini merupakan peringkat terakhir dalam proses tadbir urus dan proses ini adalah untuk mengukur impak yang dicipta di dalam projek terhadap penerima manfaat ke arah penglokalisasi agenda SDG.

Projek Solusi mengikut Kawasan Parlimen

Geran yang telah diberikan pada tahun 2023 bagi projek solusi telah mencapai jumlah yang lebih tinggi berbanding pada tahun – tahun lepas. Status kemajuan projek bagi tahun 2020 hingga tahun 2023 adalah seperti Jadual 4.2 dibawah: -

Jadual 4.2: Status projek solusi bagi tahun 2020 - 2023

Tahun	Selesai	%	Sedang dilaksanakan	%	Jumlah
2020	34		0		34
2021	87		0		87
2022	139	69.5%	61	30.5%	200
2023	54	15.7%	289	84.3%	343
JUMLAH					664

Sumber: APPGM-SDG, 19 Feb 2024

Sebahagian daripada projek solusi bagi tahun 2022 dan 2023 telah dijangka untuk siap pada tahun 2024. Pendekatan ini memberikan fleksibiliti kepada rakan solusi untuk mencapai objektif yang telah ditetapkan di dalam kertas cadangan. Hal ini kerana, cabaran tempatan bersifat dinamik.

Komuniti projek solusi perlu fleksibel dalam rangka masa yang diberikan kerana aspek fleksibiliti diperlukan untuk memberi impak di peringkat bawah. Pemanjangan rangka masa ini juga menggalakkan komunikasi yang lebih baik di antara penerima manfaat dan rakan solusi sekaligus meningkatkan keyakinan penerima manfaat untuk menjalankan projek. Projek solusi bagi tahun 2022 telah dijangkakan untuk disiapkan pada bulan Mac 2024 . Manakala, projek solusi bagi tahun 2023 akan dijangka siap pada bulan Mei 2024.

Projek Solusi Mengikut Tema SDG

Projek solusi dijalankan berdasarkan dapatan kajian yang diperoleh dari gerak kerja pemetaan dan dikategorikan sebagai projek ekonomi, sosial dan alam sekitar.

Ekonomi atau projek penjaan pendapatan merupakan jumlah projek tertinggi dan menggambarkan keperluan komuniti rentan yang memerlukan sumber pendapatan dan perlindungan sosial untuk hidup. Ini diikuti dengan projek sosial yang fokus terhadap pendidikan dan pembangunan kemahiran. Terdapat 37 projek yang melibatkan inisiatif penanaman semula pokok bakau, kitar semula plastik dan kaca, pengurusan sisa dan air graviti. Jadual 4.3 menunjukkan maklumat lanjut berkenaan projek solusi bagi tahun 2023 yang telah dijalankan mengikut tema SDG iaitu sosial, ekonomi dan alam sekitar.

Jadual 4.3: Projek solusi tahun 2023 berdasarkan tema SDG

Tema	Jumlah Projek	%
Ekonomi	203	59.20%
Sosial	103	30.00%
Alam Sekitar	37	10.80%
JUMLAH	343	100.00%

Sumber : APPGM-SDG, 19 Feb 2024

Penerima manfaat

Projek solusi kami berdasarkan tema keseluruhan kami iaitu “memastikan tiada sesiapa ketinggalan”. Komuniti rentan dalam pelbagai segmen masyarakat yang telah dikenal pasti di pelbagai lokasi untuk menyertai dan menerima manfaat daripada projek solusi ini. Kesemua inisiatif projek solusi oleh APPGM-SDG adalah untuk menyelesaikan keperluan segmen kumpulan rentan di dalam komuniti dan dibantu melalui pelbagai fasa projek solusi. Perincian adalah seperti Jadual 4.4.

Jadual 4.4: Butiran mengenai penerima dan projek

Jenis penerima manfaat	Jumlah Projek	%
Wanita	74	21.57%
Golongan Belia	71	20.70%
Orang Asal Sabah	47	13.70%
Orang Asal Sarawak	43	12.54%
Peniaga kecil	34	9.91%
OKU	15	4.37%
Petani / Peneroka Felda	12	3.50%
Nelayan	11	3.21%
Penduduk kampung	11	3.21%
PPR / Rumah Pangsa / Penduduk Bandar	11	3.21%
Penagih Dadah yang Pulihan	5	1.46%
Pelarian	4	1.17%
Orang Asli	3	0.87%
Banduan & bekas banduan	2	0.58%
JUMLAH	343	100.00%

FASA 1

Projek fasa 1 terbuka kepada 28 kawasan parlimen yang telah dilawati pada tahun 2023 dimana peruntukan sebanyak RM120,000 telah diberikan untuk setiap kawasan parlimen.

MOBILE PHONE REPAIRS AND MAINTENANCE

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
Dewan Gandhi Sungai Petani

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ENGLISH HEROES: EMPOWERING ENGLISH LITERACY BASED ON SDG FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
PERTUBUHAN LITERASI EDUKO in collaboration with Pejabat Ahli Parlimen Sg. Petani

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EMPOWERING YOUTH FOR A SUSTAINABLE FUTURE

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
MAJLIS BELIA INDIA MALAYSIA CAWANGAN SUNGAI PETANI

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KOMUNITI BERASASKAN PERTANIAN - PROJEK PENANAMAN NAPIER SEBAGAI SATU SUMBER MAKANAN ALTERNATIF

Kawasan Parlimen
Kemaman

Rakan Solusi
Koperasi Agrotani Pemuda Seri Bandi Kemaman Berhad

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENCEGAHAN DADAH DALAM KAWASAN PARLIMEN RANTAU PANJANG & DAERAH PASIR MAS

Kawasan Parlimen
Rantau Panjang

Rakan Solusi
Kelab Belia Kampung Baru Pak Hussin (NGO)

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PEMBAIKAN GELANGGANG SILAT SEKEBUN (SPELEK)

Kawasan Parlimen
Rantau Panjang

Rakan Solusi
Persatuan Seni Silat Sekebung Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PENCEGAHAN DADAH DALAM KAWASAN PARLIMEN TANAH MERAH

Kawasan Parlimen

Tanah Merah

Rakan Solusi

Persatuan Penduduk Taman SL Suria Tanah Merah Bersama AADK Tanah Merah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KURSUS PENGURUSAN SISA DAN KITAR SEMULA

Kawasan Parlimen

Tanah Merah

Rakan Solusi

Teroka Planet Solution

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KILANG KEROPOK DI BANGUNAN LAMA LOJI SARANG BURUNG WALIT FELDA BELARA

Kawasan Parlimen

Kuala Nerus

Rakan Solusi

Pasukan Bomba Sukarela Felda Belara & GPW Felda Belara

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BSI (BERNIAGA SATU IBADAH) DI BAWAH AGRO-PELANCONGAN

Kawasan Parlimen

Tanah Merah

Rakan Solusi

Bumi Barakah Agro Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EDU TOURISM HERITAGE HUB, KUALA NERUS

Kawasan Parlimen

Kuala Nerus

Rakan Solusi

LAMBO SARI RESOURCES

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PUSAT WAKAF PERALATAN PERUBATAN MOBILE

Kawasan Parlimen

Padang Besar

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Ehsan Negeri Perlis (PERKESAN) collaborate with PAPISMA

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BENGKEL JAHITAN

Kawasan Parlimen

Kuala Nerus

Rakan Solusi

Kelab Kebajikan Hawa Lestari Terengganu (KHALISH)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

DRUG AND VAPING AWARENESS FOR SCHOOL STUDENTS

Kawasan Parlimen

Kemaman

Rakan Solusi

Jawatankuasa Pemulihan Dadah Daerah Kemaman Bersama AADK Kemaman

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KLINIK HOKI 2023/2024 - U18

Kawasan Parlimen

Raub

Rakan Solusi

Majlis Belia India Malaysia Negeri Pahang (MIYC)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MEMBASMI BUTA HURUF DALAM KALANGAN KANAK-KANAK

Kawasan Parlimen

Kemaman

Rakan Solusi

Persatuan Ibubapa dan Guru (PIBG)
SK Bukit Kluang

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KIWARA YOUTH CENTER

Kawasan Parlimen

Kepala Batas

Rakan Solusi

Kelab Inspirasi Wanita Rahmah
Kepala Batas Pulau Pinang (KIWARA)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENDIDIKAN PENJAGAAN ALAM SEKITAR

Kawasan Parlimen

Kepala Batas

Rakan Solusi

Pertubuhan APSA Pulau Pinang

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MEMAKSIMA POTENSI USAHAWAN IBU TUNGGAL & WANITA ASNAAF (B40)

Kawasan Parlimen

Kepala Batas

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Suri Prihatin

Jumlah Peruntukan

RM40,000

REVOLUSI EKONOMI WANITA TAIPING (REWT)

Kawasan Parlimen

Taiping

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Masyarakat
Marhaen Taiping

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EMPOWERING MINDS OF FUTURE LEADERS

Kawasan Parlimen

Taiping

Rakan Solusi

Malaysian Indian Youth Council
Taiping

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SELF-AWARENESS FOR YOUNG EXPLORERS

Kawasan Parlimen

Taiping

Rakan Solusi

Malaysian Indian Youth Council
Taiping

Jumlah Peruntukan

RM40,000

ENTREPRENEURSHIP IN DIGITAL MARKETING FOR SINGLE MOTHERS AND PWDS

Kawasan Parlimen

Sungai Siput

Rakan Solusi

J Global Academy together with
Pertubuhan Kebajikan dan Sosial
Sg Siput Perak

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ENSURE FOOD SECURITY VIA AGRICULTURAL TRAINING

Kawasan Parlimen

Sungai Siput

Rakan Solusi

Shotul Group PLT in collaboration
with Persatuan Kebajikan
Masyarakat Penyayang Sungai Siput

Jumlah Peruntukan

RM30,000

LOCAL ISSUE, AGENCY DIALOGUE & INTERVENTION

Kawasan Parlimen
Sungai Siput

Rakan Solusi
Pertubuhan Kebajikan Masyarakat Murni Sungai Siput (U) Perak in collaboration with Pro Centric Global Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM30,000

ENTREPRENEURSHIP IN DIGITAL MARKETING FOR WOMEN & ELDERS

Kawasan Parlimen
Sungai Siput

Rakan Solusi
Kelab Kebajikan Masyarakat Sejahtera Sungai Siput Perak in collaboration with J Global Academy

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM TUISYEN RAKYAT GENIUS

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM) Cawangan Negeri Perak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM PEMBANGUNAN BOLA SEPAK BELIA DALAM PARLIMEN TAMBUN

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Pertubuhan Generasi Hebat Ipoh Perak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENCEGAHAN DADAH DALAM KAWASAN PARLIMEN TAMBUN #KAMIANTIDADAH - SESAL TIADA GUNA

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Pertubuhan Kebajikan Lestari Hikmah Ipoh

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK PENANAMAN RUMPUT PASTURA (RAGUTAN)

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
Persatuan Penternak Kelompok Padang Ragut Ketior

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TANAMAN SAYUR HIDROPONIK MEJA- 400 POKOK KG BENDANG KERING

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
Persatuan Keusahawan Penternakan Ikan Kg Bendang Kering

Jumlah Peruntukan
RM40,000

DSLR PHOTOGRAPHY

Kawasan Parlimen
Raub

Rakan Solusi
MS World Trade

Jumlah Peruntukan
RM40,000

YOUTH COMMUNITY ENTREPRENEURSHIP PROGRAM (PKKB)

Kawasan Parlimen
Raub

Rakan Solusi
Majlis Belia Daerah Raub

Jumlah Peruntukan
RM40,000

CENDAWAN FROM KENAF

Kawasan Parlimen

Padang Besar

Rakan Solusi

PERTUBUHAN LITERASI EDUKO in collaboration with Pejabat Ahli Parlimen Sg. Petani

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FUTSAL DEVELOPMENT

Kawasan Parlimen

Padang Besar

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Ehsan Negeri Perlis (PERKESAN)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KAJIAN HAB WARISAN DI KAMPUNG BARU AMPANG, PEKAN AMPANG DAN KAMPUNG MELAYU AMPANG

Kawasan Parlimen

Ampang

Rakan Solusi

Persatuan Pencinta Pekan Ampang (PPPA)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PEMBANGUNAN, PEMBERDAYAAN DAN PEMERKASAAN USAHAWAN NANO, MIKRO DAN KECIL AMPANG MENGERUSI KOPERASI

Kawasan Parlimen

Ampang

Rakan Solusi

Eezy Graven Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MOBILITI WARGA EMAS & OKU (MWEOKU)

Kawasan Parlimen

Ampang

Rakan Solusi

Bulkr Marketing PLT

Jumlah Peruntukan

RM30,000

AMPANG YOUTH HUB

Kawasan Parlimen

Ampang

Rakan Solusi

Persatuan Masyarakat Jaya

Jumlah Peruntukan

RM30,000

THE MAHMERI STORYTELLING: CITA HEA GIVING THE VOICE TO THE VOICELESS

Kawasan Parlimen

Kuala Langat

Rakan Solusi

Jungle School Gombak

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK "HAK SUARA KOMUNITI" UNTUK ISU PENCEMARAN DISEBABKAN PEMBANGUNAN INDUSTRI

Kawasan Parlimen

Kuala Langat

Rakan Solusi

Department of Urban and Regional Planning, Faculty of Built Environment, Universiti Malaya with Pusat Perundingan Universiti Malaya (UMConsult)

Jumlah Peruntukan

RM20,000

PROJEK PENDOKUMENTASIAN ISU PEMILIKAN TANAH PENDUDUK KG. BATU 10, KUALA LANGAT

Kawasan Parlimen

Kuala Langat

Rakan Solusi

Department of Urban and Regional Planning, Faculty of Built Environment, Universiti Malaya with Pusat Perundingan Universiti Malaya (UMConsult)

Jumlah Peruntukan

RM20,000

MANGROVE NURSERY

Kawasan Parlimen
Kuala Langat

Rakan Solusi
Taman Rekreasi Paya Bakau Sijangkang

Jumlah Peruntukan
RM40,000

LATIHAN MENJAHIT

Kawasan Parlimen
Kepong

Rakan Solusi
Persatuan Sosio Ekonomi Dan Alam Sekitar(PERSEAS)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EMPOWERING REFUGEE CHILDREN AND YOUTH THROUGH COMPUTER LEARNING AND MUSIC CLASSES

Kawasan Parlimen
Kepong

Rakan Solusi
Pertubuhan Perkhidmatan Sosial dan Pembangunan Komuniti Daerah Gombak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM MENJANA PENDAPATAN DAN PERNIAGAAN MELALUI KEMAHIRAN MEMBAIKI TELEFON BIMBIT

Kawasan Parlimen
Kepong

Rakan Solusi
Right Track Education Sdn. Bhd.

Jumlah Peruntukan
RM40,000

CHILI & SWEET POTATO FERTIGATION FARMING PROGRAM FOR PDK

Kawasan Parlimen
Jelevu

Rakan Solusi
Pertubuhan Pemulihan Dalam Komuniti (PPDK) Jelevu

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PEMANTAPAN PAKEJ DIGITAL UNTUK PROMOSI DAN PEMASARAN PRODUK PELANCONGAN HANYA DI PASOH

Kawasan Parlimen
Jelevu

Rakan Solusi
ATO Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM30,000

KELAS MEMBUAT KEK

Kawasan Parlimen
Jelevu

Rakan Solusi
Persatuan Sosial Dan Harmoni Masyarakat Kuala Klawang

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM PEMERKASAAN EKONOMI IBU TUNGGAL DI PASOH

Kawasan Parlimen
Jelevu

Rakan Solusi
ATO ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM PENGURUSAN SISA PEPEJAL: TONG SAMPAH BESAR DAN TERTUTUP

Kawasan Parlimen
Masjid Tanah

Rakan Solusi
Pertubuhan Geraknissa' Masjid Tanah

Jumlah Peruntukan
RM40,000

Kawasan Parlimen
Masjid Tanah

Rakan Solusi
FINE PULSE TRADING & SERVICES

Jumlah Peruntukan
RM40,000

Kawasan Parlimen
Masjid Tanah

Rakan Solusi
Pertubuhan Islam Kebajikan Insan Rohani (PIKIR)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

Kawasan Parlimen
Kluang

Rakan Solusi
Pertubuhan Kebajikan Jalinan Wanita Mahkota Kluang Johor

Jumlah Peruntukan
RM20,000

Kawasan Parlimen
Kluang

Rakan Solusi
Persatuan Kebudayaan Bersatu Kluang

Jumlah Peruntukan
RM20,000

Kawasan Parlimen
Kluang

Rakan Solusi
Persatuan Buku Bergambar Kanak-Kanak Kluang

Jumlah Peruntukan
RM40,000

Kawasan Parlimen
Kluang

Rakan Solusi
Pertubuhan Kebajikan Eden Kluang, Johor. (Eden Welfare Charity Society Kluang, Johor)

Jumlah Peruntukan
RM20,000

Kawasan Parlimen
Kluang

Rakan Solusi
Yayasan Pelajaran, Kebajikan & Penyelidikan, Cawangan Kluang (EWRF)

Jumlah Peruntukan
RM20,000

Kawasan Parlimen
Mersing

Rakan Solusi
Pertubuhan Peladang Kawasan Mersing

Jumlah Peruntukan
RM20,000

Kawasan Parlimen
Mersing

Rakan Solusi
Persatuan Penternak Ruminan Selatan Johor

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENGANJURAN SESI PENILAIAN- USAHAHAN TANI

Kawasan Parlimen
Mersing

Rakan Solusi
Pertubuhan Peladang Kawasan Mersing

Jumlah Peruntukan
RM20,000

SOWING THE SEEDS OF THE FUTURE

Kawasan Parlimen
Mersing

Rakan Solusi
Sayur Kita Asia Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MEMPERKASA BUDAYA DALAM PERSILATAN

Kawasan Parlimen
Pontian

Rakan Solusi
Kelab Jejak Orang Muda

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN AKTIVITI MENJANA PENDAPATAN TAMBAHAN NELAYAN MELALUI AKTIVITI TERNAKAN KERANG BAGI AKTIVITI PELANCONGAN KAYAK DI JETI PULAI SEBATANG

Kawasan Parlimen
Pontian

Rakan Solusi
MyKP Pulau Sebatang Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MEDIBRIDGES: REVITALISING SARAWAK'S HEALTHCARE LANDSCAPE

Kawasan Parlimen
Miri

Rakan Solusi
JCI Miri

Jumlah Peruntukan
RM30,000

ALTERNATIF EKONOMI NELAYAN: PROGRAM KELESTARIAN KOMUNITI NELAYAN KUDAT DALAM PERUSAHAAN TIMUN LAUT (BALAT)

Kawasan Parlimen
Kudat

Rakan Solusi
Reach Society Enterprise Sabah

Jumlah Peruntukan
RM40,000

WATER AND SANITATION HYGIENE (WASH) KG KANDIGA

Kawasan Parlimen
Kudat

Rakan Solusi
80 HOURS AROUND SABAH

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK SOLAR DAN PERKASA PENDIDIKAN RUMAH TRANSIT KG SABUR, PULAU BANGGI

Kawasan Parlimen
Kudat

Rakan Solusi
Mudah Laksana Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEARAH AMALAN MESRA ALAM: PERTANIAN HERBA DAN EDIBLE FLOWER DI KALANGAN WANITA

Kawasan Parlimen
Ranau

Rakan Solusi
DUMOWONGI Ent

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EKOPELANCONGAN MAPAN BERASAKAN KOMUNITI DI KAWASAN ULU SUGUT, RANAU

Kawasan Parlimen
Ranau

Rakan Solusi
Macop Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMERKASAAN EKONOMI KAWASAN PENDALAMAN MELALUI PROJEK PENANAMAN RUMPUT NAPIER

Kawasan Parlimen
Ranau

Rakan Solusi
SABLY GOAT HAVEN

Jumlah Peruntukan
RM40,000

LESTARI BUDAYA MELALUI PEMBANGUNAN BAKAT INSAN: INOVASI DAN PEMBUDAYAAN WARNA BATIK BOTANIK SERTA POTENSI MEMBENTUK KEUSAHAWANAN SOSIAL

Kawasan Parlimen
Beluran

Rakan Solusi
University College Sabah Foundation

Jumlah Peruntukan
RM40,000

INFORMATION HUB: CONNECTING YOUTH TO OPPORTUNITIES

Kawasan Parlimen
Beluran

Rakan Solusi
UiTM SABAH

Jumlah Peruntukan
RM40,000

UNLOCKING COMMUNITY POTENTIAL

Kawasan Parlimen
Beluran

Rakan Solusi
Persatuan Usahawan Sosial Sabah
(SOSEA)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM PENDAYAUPAYAAN EKONOMI ORANG KURANG UPAYA (OKU) SANDAKAN

Kawasan Parlimen
Sandakan

Rakan Solusi
Persatuan Orang-Orang Cacat
Penglihatan Islam Malaysia (PERTIS)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM CAKNA BANGUN EKONOMI WANITA PULAU BERHALA

Kawasan Parlimen
Sandakan

Rakan Solusi
Elfawealth Legacy Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

SANDAKAN WASTE PLASTICS ECONOMY PROJECT (SWPE)

Kawasan Parlimen
Sandakan

Rakan Solusi
Pertubuhan Alam Masa Depan
Borneo Sabah @ Future Alam Borneo

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PUNCAK BORNEO - KABADDI FUTURE STAR

Kawasan Parlimen
Puncak Borneo

Rakan Solusi
Kelab Belia Perkasa Stapok

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PUNCAK BORNEO - PLASTICARE:
SUSTAINABLE PLASTIC WASTE
MANAGEMENT**

Kawasan Parlimen
Puncak Borneo

Rakan Solusi
SUSTAINATION PLT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PUNCAK BORNEO - PROJEK
PENANAMAN TERUNG ASAM
(ORGANIC)**

Kawasan Parlimen
Puncak Borneo

Rakan Solusi
MORGANIC FARM

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**TENUNAN MEMPERKASAKAN
GOLONGAN WANITA RH.MAWAT
BRATONG ATAS ROBAN SARAWAK**

Kawasan Parlimen
Saratok

Rakan Solusi
Biro Wanita Bratong Atas Roban

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**MEMPERKASAKAN GOLONGAN
WANITA RH JABEY MENERUSI KERJA-
KERJA KRAFTANGAN TRADISIONAL**

Kawasan Parlimen
Saratok

Rakan Solusi
JKKK Rumah Panjang Jabey Kabong

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM KURSUS ASAS BOMBA

Kawasan Parlimen
Saratok

Rakan Solusi
JKKK Kg Hilir Darat Simpang Empat
Kabong

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**SARATOK - PENGURUSAN PEMASARAN
DAN JUALAN ATAS TALIAN**

Kawasan Parlimen
Saratok

Rakan Solusi
NRP PRODUCTION & SERVICES SDN.
BHD.

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PERTANIAN MODEN HIDROPONIK-
KOEMAS**

Kawasan Parlimen
Julau

Rakan Solusi
Persatuan Komuniti Ruyak Serembai
Julau (PKRSJ)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KURSUS PERLADANGAN KELAPA SAWIT

Kawasan Parlimen
Julau

Rakan Solusi
Pusat Khidmat Parlimen P209 Julau

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PUSAT KEGIATAN BELIA PAKAN

Kawasan Parlimen
Julau

Rakan Solusi
Kelab Belia Pekan Pakan

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**FLY FOR THE FUTURE: HARNESSING
BLACK SOLDIER FLIES TO COMBAT FOOD
WASTE**

Kawasan Parlimen

Miri

Rakan Solusi

Wisdom Edu Resources Sdn Bhd
(Champs Education Center)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

**COMMUNITY TOWN HALL : BUILDING A
BETTER FUTURE TOGETHER**

Kawasan Parlimen

Miri

Rakan Solusi

CCEP Foundation

Jumlah Peruntukan

RM30,000

**PROVIDING FREE TUTORING FOR POOR
STUDENTS**

Kawasan Parlimen

Miri

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Pembangunan
Komuniti Miri

Jumlah Peruntukan

RM30,000

FASA 2

Projek fasa 2 terbuka untuk kawasan parlimen yang telah terlibat dalam gerak kerja APPGM-SDG bagi tahun 2022. Dana sebanyak RM60,000 telah diperuntukkan bagi 27 kawasan parlimen.

PENCEGAHAN / RAWATAN DADAH & PROJEK KEUSAHAWANAN BEBAS DADAH DALAM KAWASAN PARLIMEN JERLUN

Kawasan Parlimen
Jerlun

Rakan Solusi
Jawatankuasa Pemulihan Dadah
Daerah Kubang Pasu

Jumlah Peruntukan
RM30,000

EMBRACING THE B40 WOMEN'S INCOME THROUGH FINANCIAL MANAGEMENT FROZEN FOOD PREPARATION TRAINING PROGRAM

Kawasan Parlimen
Merbok

Rakan Solusi
Kelab Belia Bersama Merbok

Jumlah Peruntukan
RM30,000

ARKEOPELANCONGAN TAPAK ARKEOLOGI SUNGAI BATU

Kawasan Parlimen
Merbok

Rakan Solusi
Persatuan Ancked Sungai Batu

Jumlah Peruntukan
RM30,000

MENANAM CILI BESAR HIJAU 2.0

Kawasan Parlimen
Kuala Krai

Rakan Solusi
Mengkebang Berkat Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM30,000

MEMBINA EKONOMI GOLONGAN OKU

Kawasan Parlimen
Kuala Krai

Rakan Solusi
Tetuan Pertubuhan Pembangunan
OKU Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PLANTING CUCUMBER USING FERTIGATION SYSTEM

Kawasan Parlimen
Gua Musang

Rakan Solusi
Persatuan Ibu Bapa dan Guru (PIBG),
SK Pasir Linggi, Gua Musang

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PLANTING CUCUMBER USING FERTIGATION SYSTEM

Kawasan Parlimen

Gua Musang

Rakan Solusi

Pertubuhan Generasi Kedua Kesedar

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PENGUPAYAAN IBU TUNGGAL YANG BERNIAGA SECARA KECIL-KECILAN DENGAN KEMAHIRAN PENUBUHAN SYARIKAT DAN ILMU PENGURUSAN PERNIAGAAN

Kawasan Parlimen

Setiu

Rakan Solusi

Persatuan Prihatin Wanita Setiu Terengganu

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MODEL USAHAWAN HIJAU FERTIGASI 2.0 (MUHIF 2.0)

Kawasan Parlimen

Setiu

Rakan Solusi

Universiti Malaysia Terengganu & Persatuan Penyelidikan Komuniti, Alam Sekitar dan Tadbir Urus Zon Timur

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM "JUM JADI USAHAWAN SEASON 2"

Kawasan Parlimen

Bukit Mertajam

Rakan Solusi

Persatuan Anak Muda Bukit Mertajam

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ACCESSIBLE STUDY SPACE & LIBRARY WITH SKILL DEVELOPMENT PROGRAMS

Kawasan Parlimen

Bukit Mertajam

Rakan Solusi

Pusat Tuisyen Daya Fikir, Generasi Pintar & Little Beastie Empire

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KESEDARAN DAN PENANAMAN SEMULA POKOK BAKAU DIPERSISIRAN PANTAI DI DAERAH KERIAN

Kawasan Parlimen

Parit Buntar

Rakan Solusi

Persatuan Pendidikan dan Kebajikan Jaringan Nelayan Pantai Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PEMBANGUNAN KAPASITI MASYARAKAT PERSISIRAN PANTAI

Kawasan Parlimen

Parit Buntar

Rakan Solusi

Sahabat Alam Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MENINGKATKAN PENDAPATAN DAN KEUPAYAAN WANITA MELALUI KEUSAHAWANAN BERKELOMPOK TEJA STATION

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Persatuan Wanita Inspirasi Kuantan

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ENTREPRENEURSHIP TRAINING - FERTIGATION FARMING SYSTEM (ADVANCE TRAINING)

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

NN Agri Farm

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ENTREPRENEURSHIP TRAINING - FERTIGATION FARMING SYSTEM

Kawasan Parlimen
Paya Besar

Rakan Solusi
NN Agri Farm

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM PEMERKASAAN USAHAWAN MAKANAN MIKRO B40 MELALUI LATIHAN PEMASARAN DIGITAL DAN BIMBINGAN

Kawasan Parlimen
Paya Besar

Rakan Solusi
Persatuan Wanita Inspirasi Kuantan

Jumlah Peruntukan
RM30,000

KLINIK HOKI 2023/2024 LELAKI DAN PEREMPUAN BAWAH 12 TAHUN

Kawasan Parlimen
Bera

Rakan Solusi
Majlis Belia India Malaysia Negeri
Pahang

Jumlah Peruntukan
RM30,000

KLINIK HOKI 2023/2024 LELAKI DAN PEREMPUAN BAWAH 18 TAHUN

Kawasan Parlimen
Bera

Rakan Solusi
Majlis Belia India Malaysia Negeri
Pahang

Jumlah Peruntukan
RM30,000

INCOME GENERATION OPPORTUNITY TO REDUCE INEQUALITY : FOR EX-PRISONERS & NEAR RELEASE PRISONERS PHASE 2 (1)

Kawasan Parlimen
Sungai Buloh

Rakan Solusi
Malaysian Needy Association

Jumlah Peruntukan
RM30,000

INCOME GENERATION OPPORTUNITY TO REDUCE INEQUALITY : FOR EX-PRISONERS & NEAR RELEASE PRISONERS PHASE 2 (2)

Kawasan Parlimen
Sungai Buloh

Rakan Solusi
Malaysian Needy Association

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PERMACULTURE & FOOD AND NUTRITION SECURITY

Kawasan Parlimen
Cheras

Rakan Solusi
The Blue Ribbon Global (TBR) with
Yayasan Parousia Berhad

Jumlah Peruntukan
RM30,000

STRUCTURAL REFORM IN KUALA LUMPUR

Kawasan Parlimen
Cheras

Rakan Solusi
Kuala Lumpur Residents' Action for
Sustainable Development

Jumlah Peruntukan
RM30,000

MYBEAUTY SKILLS

Kawasan Parlimen
Tampin

Rakan Solusi
D & A VISION VENTURE

Jumlah Peruntukan
RM30,000

ENTREPRENEURSHIP IN ACTION 2.0

Kawasan Parlimen

Tampin

Rakan Solusi

Special Interest Group-SDG Community of Practice, Industry and Community Network (ICAN), UiTM Caw. Johor

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KELUARGA SEJAHTERA

Kawasan Parlimen

Tangga Batu

Rakan Solusi

Kelab GPM Melaka

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PEMBERDAYAAN KESIHATAN REMAJA

Kawasan Parlimen

Tangga Batu

Rakan Solusi

Angkatan Belia Islam Malaysia Daerah Tampin

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MEMPERKASA ILMU DIGITAL DAN TEKNOLOGI ROBOTIK DI KALANGAN ANAK-ANAK B40 (SEKOLAH KEBANGSAAN)

Kawasan Parlimen

Tebrau

Rakan Solusi

UiTM Technoventure Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MEMPERKASA ILMU DIGITAL DAN TEKNOLOGI ROBOTIK DI KALANGAN ANAK-ANAK B40 (SEKOLAH JENIS CINA DAN TAMIL)

Kawasan Parlimen

Tebrau

Rakan Solusi

UiTM Technoventure Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PEMANTAPAN USAHAWANITA DIGITAL BEAUFORT

Kawasan Parlimen

Beaufort

Rakan Solusi

Pertubuhan Pembangunan Minda Insan (PPMI) Sabah

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KEPIMPINAN BELIA MAMPAN BERPRESTASI TINGGI FASA 2

Kawasan Parlimen

Beaufort

Rakan Solusi

PERSATUAN SUARA BELIA BEAUFORT

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PENGHASILAN BAJA ORGANIK LESTARI

Kawasan Parlimen

Keningau

Rakan Solusi

Alesha Enterprise Sabah

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PEMANTAPAN KEUSAHAWANAN FASA 2: KOPERASI KE ARAH KELESTARIAN KOMUNITI LUAR BANDAR

Kawasan Parlimen

Keningau

Rakan Solusi

Nusa Sinergi Enterprise Sabah

Jumlah Peruntukan

RM30,000

FASA 2: PERKASA PENDUDUK MELALUI PENANAMAN UBI KAYU

Kawasan Parlimen

Tenom

Rakan Solusi

Dewan Perniagaan Usahawan Sabah
(DPU Sabah)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MEMPERKASA KEDAYAUPAYAAN KAUM IBU KAMPUNG TILIS FASA 2: PUSAT PROSES MAKANAN

Kawasan Parlimen

Tenom

Rakan Solusi

Persatuan Ibu Bapa dan Guru, SK Tilis

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROJEK BANTU KG AIR, LAHAD DATU

Kawasan Parlimen

Lahad Datu

Rakan Solusi

Kelab Belia Tinagayan – Kebat
Semporna

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KOMUNITI LESTARI KAMPUNG TELAGA 7 FASA 2

Kawasan Parlimen

Lahad Datu

Rakan Solusi

Kelab Belia Kampung Mostyn Lama
(KBKML)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PERKASA-USAHAWANITA FASA 2: SENI JAHITAN KREATIF & PENGURUSAN MEDIA SOSIAL

Kawasan Parlimen

Kalabakan

Rakan Solusi

PERSATUAN WANITA KALABAKAN
(PEWAKAL)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KELESTARIAN BUDAYA MURUT KALABAKAN: JANA PENDAPATAN MELALUI SENIBUDAYA

Kawasan Parlimen

Kalabakan

Rakan Solusi

Persatuan Komuniti Murut Kalabakan
(PERKOMKA)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ADVANCED CRAFT MAKING SKILLS ENHANCEMENT

Kawasan Parlimen

Kota Samarahan

Rakan Solusi

Sarawak Dayak Iban Association
(SADIA)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

FOOD PACKAGING AND MARKETING

Kawasan Parlimen

Kota Samarahan

Rakan Solusi

Yayasan Salam Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PERTANIAN MODEN SISTEM HIDROPONIK

Kawasan Parlimen

Serian

Rakan Solusi

Multiskills Training Centre

Jumlah Peruntukan

RM30,000

SENI MASAKAN MAKANAN TRADISIONAL MELAYU

Kawasan Parlimen
Serian

Rakan Solusi
NY Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM30,000

ONLINE MARKETING AND SALES MANAGEMENT

Kawasan Parlimen
Betong

Rakan Solusi
NRP Production Services Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM30,000

SCALE-UP PERNIAGAAN MELALUI PENGURUSAN KEWANGAN & PEMASARAN DIGITAL (SUPEWANG) 2.0

Kawasan Parlimen
Betong

Rakan Solusi
Kelab Belia Perkasa Stapok

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM LANJUTAN PEMROSESAN PRODUK-PRODUK MEE

Kawasan Parlimen
Tanjung Manis

Rakan Solusi
JAWATANKUASA KEMAJUAN DAN KESELAMATAN KAMPUNG, KAMPUNG SERDENG

Jumlah Peruntukan
RM30,000

KEBUDAYAAN DAN TARIAN MASYARAKAT MELANAU (PERINGKAT ADVANCE) & TARIAN MELAYU

Kawasan Parlimen
Tanjung Manis

Rakan Solusi
JKKK Kampung Serdeng

Jumlah Peruntukan
RM30,000

BAIK PULIH TELEFON (PRO-ADVANCE-MATU)

Kawasan Parlimen
Igan

Rakan Solusi
Persekutuan Perkumpulan Wanita Sarawak (PPWS) Bandar Baru Tanjung Manis

Jumlah Peruntukan
RM30,000

BAIK PULIH TELEFON (PRO-ADVANCE-DARO)

Kawasan Parlimen
Igan

Rakan Solusi
Persekutuan Perkumpulan Wanita Sarawak (PPWS) Bandar Baru Tanjung Manis

Jumlah Peruntukan
RM30,000

KURSUS MEMBUAT SUGU TINGGI (IBAN TRADISIONAL HEADPIECE)

Kawasan Parlimen
Baram

Rakan Solusi
Kelab Olahraga Poyut Lubok Nibong

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM LANJUTAN MEMBAIK PULIH TELEFON PINTAR

Kawasan Parlimen
Baram

Rakan Solusi
Kelab Olahraga Poyut Lubok Nibong

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PUSAT KOMUNITI WANITA KANGAR
(PERSIS)

Kawasan Parlimen

Kangar

Rakan Solusi

Persatuan Srikandi Harapan Kuala Perlis

Jumlah Peruntukan

RM30,000

RUANG EDUKASI

Kawasan Parlimen

Kangar

Rakan Solusi

Kelab Belia Indera Kangar

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM WANITA INSPIRASIKU
(PASTRY AND BAKERY)

Kawasan Parlimen

Jerlun

Rakan Solusi

Persatuan Wanita Inspirasi Mampan Jerlun

Jumlah Peruntukan

RM30,000

FASA 3

Fasa 3 terbuka kepada kawasan parlimen yang telah menamatkan projek fasa 1 dan kawasan yang telah terlibat dalam gerak kerja tahun 2020 dan 2021. Peruntukan sebanyak RM60,000 telah disediakan bagi projek fasa ini.

**USAHAWAN PERTANIAN:
APLIKASI PEMASARAN DIGITAL**

Kawasan Parlimen
Pendang

Rakan Solusi
Quranic Generation Team

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**EMPOWERPRENEUR - PROGRAM
KESEDARAN KEUSAHAWANAN DAN
PEMBANGUNAN AWAL PERNIAGAAN
(DUN BELANTIK)**

Kawasan Parlimen
Sik

Rakan Solusi
School of Business Management,
Universiti Utara Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**EMPOWERPRENEUR - PROGRAM
KESEDARAN KEUSAHAWANAN DAN
PEMBANGUNAN AWAL PERNIAGAAN
(DUN JENERI)**

Kawasan Parlimen
Sik

Rakan Solusi
School of Business Management,
Universiti Utara Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**PROGRAM PENGENALAN JAHITAN
MASYARAKAT PEDALAMAN DAERAH
BALING**

Kawasan Parlimen
Baling

Rakan Solusi
Nur Idaman Maju Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**BENGKEL PENGENALAN PEMBUATAN
PRODUK MAKANAN SEJUK BEKU &
PASTRY**

Kawasan Parlimen
Baling

Rakan Solusi
Ourizq Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM30,000

**EMPOWERING BOOK COMMUNITY IN
TUMPAT - INITIATING SCHOOL BOOK CLUBS
& PONDOK BUKU AT LAMAN WARISAN
KAMPUNG LAUT, TUMPAT**

Kawasan Parlimen
Tumpat

Rakan Solusi
KELAB MOMEN BUKU MALAYSIA

Jumlah Peruntukan
RM30,000

PROGRAM KEUSAHAWANAN WANITA - BENGKEL BAKERY & PASTRY

Kawasan Parlimen

Ipoh Barat

Rakan Solusi

Persatuan Pembangunan
Usahamaju Masyarakat India Daerah
Kinta, Perak

Jumlah Peruntukan

RM30,000

KURSUS SPA AYURVEDA

Kawasan Parlimen

Ipoh Barat

Rakan Solusi

Superlife JSK Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM30,000

DIGITAL MARKETING@ COMMUNITY

Kawasan Parlimen

Pasir Mas

Rakan Solusi

ECDC Publishing and Consultancy

Jumlah Peruntukan

RM30,000

TRANSFORMASI EKONOMI MELALUI PEMBANGUNAN SKILL/KEUSAHAWANAN

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Izzah Recipe

Jumlah Peruntukan

RM30,000

INTENSIVE BISCUIT AND CAKE MAKING COURSE

Kawasan Parlimen

Temerloh

Rakan Solusi

MHR Ummah Solutions

Jumlah Peruntukan

RM30,000

DIGITAL AND DEMOCRACY LITERACY EDUCATION FOR YOUNG VOTERS

Kawasan Parlimen

Permatang Pauh

Rakan Solusi

School of Communication, University
Science Malaysia together with Usains
Infotech Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PERMATANG PAUH FISHERS COMMUNITY DEVELOPMENT THROUGH TOURIST BOAT LICENCE AND "UMPUN-UMPUN" BREEDING

Kawasan Parlimen

Permatang Pauh

Rakan Solusi

Persatuan Riadah Rekreasi Air

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KEMASYARAKATAN KOMUNITI PERAI - MEMBUAT KRAFTANGAN DAN MAKANAN KERING BAGI WANITA GOLONGAN B40

Kawasan Parlimen

Batu Kawan

Rakan Solusi

MPKK PERAI

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM KEMASYARAKATAN KOMUNITI PERAI - MEMBUAT KRAFTANGAN DAN MAKANAN KERING BAGI WANITA GOLONGAN B40

Kawasan Parlimen

Batu Kawan

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Masyarakat
Tamil Kural Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MENJANA PENDAPATAN TAMBAHAN WARGA LUAR BANDAR MELALUI PERTANIAN MODEN

Kawasan Parlimen

Kuala Selangor

Rakan Solusi

Beringin Natural Farm

Jumlah Peruntukan

RM30,000

GROW – GET READY FOR OPPORTUNITY AT WORKPLACE

Kawasan Parlimen

Lembah Pantai

Rakan Solusi

Pavilius Legacy Skills & Training

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PEMBUATAN MAKANAN SEJUK BEKU, SNACK DAN PENDIGITALAN PERNIAGAAN

Kawasan Parlimen

Muar

Rakan Solusi

Kelab Warisan Prihatin Muar

Jumlah Peruntukan

RM30,000

HOME NAIL SALON OPERATOR

Kawasan Parlimen

Kuala Selangor

Rakan Solusi

SDG Education Group Sdn. Bhd.

Jumlah Peruntukan

RM30,000

LANGUAGE LINK: BRIDGING COMMUNITIES THROUGH LEARNING BASIC MALAY LANGUAGE

Kawasan Parlimen

Selayang

Rakan Solusi

Pertubuhan Perkhidmatan Sosial
dan Pembangunan Komuniti Daerah
Gombak, Selangor

Jumlah Peruntukan

RM30,000

URBANCOOL: EMPOWERING YOUTH THROUGH AIR CONDITIONING SKILLS

Kawasan Parlimen

Selayang

Rakan Solusi

Pertubuhan Perkhidmatan Sosial
dan Pembangunan Komuniti Daerah
Gombak, Selangor

Jumlah Peruntukan

RM30,000

COMMUNITY UPSKILLING VIA FOCUSED VOCATIONAL TRAINING AND ESTABLISHMENT OF THE PETALING JAYA STARTUP HUB

Kawasan Parlimen

Petaling Jaya

Rakan Solusi

Kelab Iltizam Petaling Jaya

Jumlah Peruntukan

RM30,000

COMMUNITY UPSKILLING VIA FOCUSED VOCATIONAL TRAINING AND ESTABLISHMENT OF THE PETALING JAYA STARTUP HUB

Kawasan Parlimen

Petaling Jaya

Rakan Solusi

Kelab Iltizam Petaling Jaya

Jumlah Peruntukan

RM30,000

UNLOCKING YOUR POTENTIAL WITH TVET: BUILDING THE FUTURE TOGETHER

Kawasan Parlimen

Lembah Pantai

Rakan Solusi

Pavilius Legacy Skills & Training

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PENINGKATAN PERTANIAN KAW LEMAI

Kawasan Parlimen

Selangau

Rakan Solusi

Syarikat Permata Umang

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PENINGKATAN PERTANIAN TAMIN

Kawasan Parlimen

Selangau

Rakan Solusi

Syarikat Permata Umang

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MENJANA PENDAPATAN DAN PERNIAGAAN MELALUI KEMAHIRAN MASAKAN & BAKERI

Kawasan Parlimen

Hulu Rajang

Rakan Solusi

Biro Wanita JKKK Rumah Batang Langat in Partnership with KEMAS

Jumlah Peruntukan

RM30,000

HANDPHONE REPAIR SKILLS

Kawasan Parlimen

Hulu Rajang

Rakan Solusi

Right Track Education

Jumlah Peruntukan

RM30,000

'IKAN BULU' FROM SRI AMAN TO THE EYES OF THE WORLD

Kawasan Parlimen

Batang Lupar

Rakan Solusi

Koperasi Opah Sri Aman Berhad

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ENTREPRENEURSHIP TRAINING - FERTIGATION

Kawasan Parlimen

Batang Sadong

Rakan Solusi

JKKK Kampung Rangawan

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROJEK EKONOMI AKUAGRO DAN TERNAKAN KELULUT

Kawasan Parlimen

Simpang Renggam

Rakan Solusi

Kawasan Rukun Tetangga (KRT) Renggam

Jumlah Peruntukan

RM30,000

TANAMAN PISANG TISU KULTUR (KONTAN)

Kawasan Parlimen

Simpang Renggam

Rakan Solusi

JPKK Dato' Ibrahim Majid

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM MEMPERKASAKAN USAHAWAN PELANCONGAN KOMUNITI

Kawasan Parlimen

Tanjong Piai

Rakan Solusi

Future Tech Education Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM KESEDARAN DAN PENDIDIKAN ALAM SEKITAR

Kawasan Parlimen

Tanjong Piai

Rakan Solusi

Pertubuhan Tani Niaga Lestari Negeri Johor (PERTANIAGA) UTHM

Jumlah Peruntukan

RM30,000

BAKING AND PASTRY CLASS WITH ENTREPRENEUR MANAGING SKILLS

Kawasan Parlimen

Pensiangan

Rakan Solusi

Baking and Pastry Class with Entrepreneur Managing Skills

Jumlah Peruntukan

RM30,000

BAKING AND PASTRY CLASS WITH ENTREPRENEUR MANAGING SKILLS

Kawasan Parlimen

Pensiangan

Rakan Solusi

Drop Shots Badminton Club
Endorsed by Kalangadan Noey/
DSCB PROPERTIES

Jumlah Peruntukan

RM30,000

MENYELENGGARA PAIP GRAVITI KG LASAU LAMA (MAINTAINING THE GRAVITY PIPES IN KG LASAU LAMA)

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Kelab Komuniti Kampung Lasau Lama

Jumlah Peruntukan

RM30,000

"BENGKEL PERTANIAN HIDROPONIK BERSAMA PDK KOTA BELUD"

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Persatuan Ziarah Qaseh Wanita Sabah (ZEQWA)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROJEK PENGERINGAN HASIL TANI DAN KEUSAHAWANAN SISIAL XENIA HERBAL DI KG NAGAPAS, PAPAR

Kawasan Parlimen

Papar

Rakan Solusi

moyog Innovation House

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROJEK SABUN DAN KEUSAHAWANAN SOSIAL OUPUS ORGANICS DI KG BIAU, PAPAR

Kawasan Parlimen

Papar

Rakan Solusi

HEALING ESSENCE ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PROGRAM PEMERKASAAN BELIA MAMPAN TAWAU

Kawasan Parlimen

Tawau

Rakan Solusi

Persatuan Belia Kampung Kongsi 8 Kabota Tawau

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PERKASA EKONOMI MELALUI PERNIAGAAN ROTI

Kawasan Parlimen

Tawau

Rakan Solusi

Persatuan Belia Kampung Kongsi 8 Kabota Tawau

Jumlah Peruntukan

RM30,000

KURSUS ASAS REKA BENTUK GRAFIK

Kawasan Parlimen

Libaran

Rakan Solusi

Kelab Sukan dan Kebajikan
Sandakan (Kebals)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

WEAVE TO CRAFT: INTRODUCING BURIE CRAFT IN KAMPUNG CHAWAN

Kawasan Parlimen

Kuching

Rakan Solusi

Sarawak Dayak Iban Association
(SADIA)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

EMPORING YOUTH WITH SUSTAINABLE HOSPITALITY SOFT SKILLS

Kawasan Parlimen

Kuching

Rakan Solusi

Ogilvy & Keith Resources PLT

Jumlah Peruntukan

RM30,000

ENTREPRENEURSHIP TRAINING - FERTIGATION FARMING SYSTEM (CHILIES)

Kawasan Parlimen

Batang Sadong

Rakan Solusi

Pertubuhan Pemulihan dalam
Komuniti (PPDK Sadong Jaya)

Jumlah Peruntukan

RM30,000

PUSAT PEMBELAJARAN KOMUNITI

Peruntukan geran bagi objektif khusus seperti pusat pembelajaran komuniti dan penajaan pendapatan. Projek ini boleh dijalankan di luar 85 kawasan parlimen yang telah dipilih dan terbuka untuk semua kawasan.

BUKIT MERTAJAM COMMUNITY SKILLS DEVELOPMENT & SDG LEARNING CENTRE & PENUBUHAN KOPERASI MASYARAKAT BERJAYA BUKIT MERTAJAM

Kawasan Parlimen
Bukit Mertajam

Rakan Solusi
Ras Sinar Maju Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TELUK INDAH COMMUNITY LEARNING CENTRE, BATU KAWAN

Kawasan Parlimen
Batu Kawan

Rakan Solusi
Persatuan Perkasaan Sosial & Pembangunan Perusahaan Perai, Pulau Pinang

Jumlah Peruntukan
RM40,000

COMPUTER CENTER AND STUDENTS DIGITAL LITERACY PROGRAM

Kawasan Parlimen
Ipoh Timor

Rakan Solusi
PIBG SJK(T) CHETTIARS

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM INTERVENSI MURID CICIR SEKOLAH DENGAN PENDEKATAN AKAL, BUDI, CAKNA (ABC)

Kawasan Parlimen
Ipoh Barat

Rakan Solusi
Pertubuhan Kaunselor Tamil Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KAJIAN WARISAN RUMAH SENI KUALA KANGSAR

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
Koperasi Yayasan Sejahtera Kuala Kangsar Berhad

Jumlah Peruntukan
RM40,000

E-PRENEUR – MEMAKSIMAKAN POTENSI BAKAT/KEBOLEHAN SEBENAR “FIGHT WITH BAKING”

Kawasan Parlimen
Gopeng

Rakan Solusi
Persatuan Sahabat Pejuang Kanser Negeri Perak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PUSAT PEMBELAJARAN KOMUNITI UNTUK PROGRAM KELAS PENGAJIAN KOMUNITI

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

KP MULTI SERVICES (Kuantan Prihatin)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EMPOWERING REFUGEE WOMEN AND GIRLS THROUGH DIGITAL LITERACY AND ENGLISH LANGUAGE TRAINING

Kawasan Parlimen

Gombak

Rakan Solusi

Somali Women's Association Malaysia (SWAM) together with Pavilius Legacy & Skills

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MANGROVE RESTORE PLAN

Kawasan Parlimen

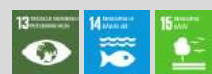
Kuala Langat

Rakan Solusi

Junior Chamber International Kuala Lumpur Mandarin (JCIKLM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EMPOWERING PERSONS THROUGH EDUCATION AND AWARENESS OF THEIR RICH POTENTIAL, QUALITIES, AND CAPACITIES

Kawasan Parlimen

Sepang

Rakan Solusi

Aryan Chain Resources

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SEPANG GREEN STUDIO ADVANCEMENT CENTER (SEPANG-GSAC)

Kawasan Parlimen

Sepang

Rakan Solusi

Godigital Production

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EARLY CHILDHOOD ENRICHMENT PROGRAMME

Kawasan Parlimen

Kuala Lumpur

Rakan Solusi

Pertubuhan Pendidikan Sri Suria Intan Jaya Kuala Lumpur dan Selangor

Jumlah Peruntukan

RM40,000

LITTLE LEARNERS - THE FUN THERAPY LEARNING CENTRE

Kawasan Parlimen

Kajang

Rakan Solusi

PAVILIUS LEGACY SKILLS & TRAINING

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM PEMBANGUNAN KEAGAMAAN MASYARAKAT ORANG ASLI

Kawasan Parlimen

Rembau

Rakan Solusi

Universiti Poly-Tech Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM40,000

NNM FOOD PROCESSING LEARNING CENTRE

Kawasan Parlimen

Muar

Rakan Solusi

NNM Industries

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PASAR AWAM COMMUNITY HUB

Kawasan Parlimen

Kluang

Rakan Solusi

Brand Butter Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

GARDEN SPRING, KOTA TINGGI (COMMUNITY LEARNING CENTER)

Kawasan Parlimen

Kota Tinggi

Rakan Solusi

The Blue Ribbon Global

Jumlah Peruntukan

RM40,000

HERITAGE: PENDIDIKAN BUDAYA & WARISAN ORANG ASAL

Kawasan Parlimen

Tebrau

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Dan Kebudayaan Borneo Johor

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EARLY DETECTION SAVE LIVES (THROUGH AWARENESS PROGRAMS)

Kawasan Parlimen

Kota Kinabalu

Rakan Solusi

Kinabalu Pink Ribbon

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PUSAT PEMBELAJARAN KOMUNITI MAMPAN: KAMPUNG SINARUT RANAU

Kawasan Parlimen

Ranau

Rakan Solusi

Persatuan Muafakat Kampung Sinarut (PEMUKA)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BUILDING A SUSTAINABLE FUTURE: BELURAN ECOYOUTH CENTER

Kawasan Parlimen

Beluran

Rakan Solusi

GE Nitrate Solutions (Rakan solusi sejak 2020)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KABADDI FOR ALL (KFA)

Kawasan Parlimen

Santubong

Rakan Solusi

Kelab Belia Perkasa Stapok

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BALING COMMUNITY SKILLS DEVELOPMENT & SDG LEARNING CENTRE & PENUBUHAN KOPERASI WANITA BERJAYA BALING

Kawasan Parlimen

Baling

Rakan Solusi

Ana CB Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

INTRODUCTION TO ROBOTICS & CODING

Kawasan Parlimen

Kulim

Rakan Solusi

Probino Solution

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**ENHANCING HOSPITALITY INDUSTRY
EMPLOYEES THROUGH RECOGNITION OF
PRIOR LEARNING**

Kawasan Parlimen
Bukit Mertajam

Rakan Solusi
Yakin Kerjaya Sdn Bhd (Kolej YKP)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

GERAN KHAS

Geran khas sebanyak RM100,000 telah diperuntukkan kepada projek solusi yang mempunyai impak yang tinggi. Rasional pemberian geran yang tinggi adalah untuk meningkatkan jumlah peserta dan meluaskan capaian perkhidmatan.

**EMPOWERSE - BUILDING TOMORROW'S
SOCIAL ENTREPRENEURS**

Kawasan Parlimen
Selayang

Rakan Solusi
Pertubuhan Perkhidmatan Sosial
dan Pembangunan Komuniti Daerah
Gombak, Selangor

Jumlah Peruntukan
RM100,000

**GLAZCRAFT - REPURPOSING GLASS
WASTE TO PRODUCTS**

Kawasan Parlimen
Petaling Jaya

Rakan Solusi
Impactlution Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM100,000

PUDIPANG X CONVENT

Kawasan Parlimen
Muar

Rakan Solusi
Pudipang Industries

Jumlah Peruntukan
RM100,000

EMPOWERMENT OF THE WOMEN OF KG SONG-SONG

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Reef Check Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM100,000

PEMERKASAAN BELIA KE ARAH KEPIMPINAN DAN KEUSAHAWAN

Kawasan Parlimen

Pensiangan

Rakan Solusi

Trusmadi Farm Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM100,000

USAHAWAN INKUBATOR TEJA STATION : MEWUJUDKAN CENTRAL KITCHEN UNTUK MENINGKATKAN KUALITI PRODUK PESERTA

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Persatuan Wanita Inspirasi Kuantan

Jumlah Peruntukan

RM100,000

ATTITUDE, SKILL AND KNOWLEDGE (ASK) II EMPOWERMENT OF ENTREPRENEUR

Kawasan Parlimen

Batang Lupar

Rakan Solusi

Syarikat Subhi Urusniaga

Jumlah Peruntukan

RM100,000

KURSUS LATIHAN JAHITAN BERGERAK BAGI PENGHASILAN PRODUK UNTUK MENJANA PENDAPATAN

Kawasan Parlimen

Baling

Rakan Solusi

Ana CB Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM100,000

PROGRAM PEMBANGUNAN SOSIAL LESTARI BERTERAKAN KOMUNITI MADANI

Kawasan Parlimen

Batu Kawan

Rakan Solusi

Persatuan Perkasaan Sosial & Pembangunan Perusahaan Perai, Pulau Pinang (SEEDS)

Jumlah Peruntukan

RM100,000

PENJANAAN PENDAPATAN

Peruntukan geran bagi objektif khusus seperti pusat pembelajaran komuniti dan penjanaaan pendapatan. Projek ini boleh dijalankan di luar 85 kawasan parlimen yang telah dipilih dan terbuka untuk semua kawasan.

PENJANAAN PENDAPATAN KOMUNITI MELALUI PERNIAGAAN MAKANAN - WANITA B40 DI KUBANG PASU

Kawasan Parlimen
Kubang Pasu

Rakan Solusi
Economic & Financial Policy Institute (ECOFI), School of Economics, Finance & Banking, Universiti Utara Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM40,000

CABANG SENI (IMAGE AND VISUAL)

Kawasan Parlimen
Alor Setar

Rakan Solusi
Arus Deras 69 Production

Jumlah Peruntukan
RM40,000

AKU BOLEH: DUNIA JAHITAN PENCETUS PENDAPATAN

Kawasan Parlimen
Kuala Kedah

Rakan Solusi
Noraini Yaacob Collections

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN & PENGEMBANGAN EKONOMI DESA (PPEB)

Kawasan Parlimen
Sik

Rakan Solusi
MULIABUDI CONSULTING PLT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

BENGKEL KETERAMPILAN WANITA BERKERJAYA

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
Kelab Rekreasi & Kebajikan India Sungai Petani

Jumlah Peruntukan
RM40,000

"KREATIF GRAFIK: GRAFIK, PERCETAKAN, DAN PERNIAGAAN"

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
Angkasaraya Malaysia Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

WOMEN IN FASHION

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
Persatuan Pendidikan Ekonomi Transformasi Nasional Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM40,000

JAHITAN UNTUK MENJANA

Kawasan Parlimen
Baling

Rakan Solusi
Ana CB Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENGENALAN & MEMPERKASAKAN JAHITAN

Kawasan Parlimen
Baling

Rakan Solusi
Ana CB Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

DEVELOPING URBAN FARMERS THROUGH SUSTAINABLE AGRICULTURAL PRACTICES: WICKING BED TECHNOLOGY

Kawasan Parlimen
Padang Serai

Rakan Solusi
Executive Learning Centre Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KULIM - WOMEN EMPOWERMENT THROUGH SEWING

Kawasan Parlimen
Kulim

Rakan Solusi
Persatuan Kebajikan Makmur Kulim

Jumlah Peruntukan
RM40,000

SEWING WOMEN EMPOWERMENT: WEALTH OPPORTUNITIES MAINLY ECONOMICAL NEEDS

Kawasan Parlimen
Kulim

Rakan Solusi
Vashis Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

DESIGN THINKING AND DIGITAL MARKETING COMMUNITY

Kawasan Parlimen
Tanah Merah

Rakan Solusi
ECDC Publishing and Consultancy

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK PENGHASILAN DEDAK TERNAKAN BERASASKAN RUMPUT NAPIER

Kawasan Parlimen
Pasir Puteh

Rakan Solusi
Sufi Aireez Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MYCORAL COMMUNITY DIVER

Kawasan Parlimen
Setiu

Rakan Solusi
YAYASAN MSU

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**T.U.R.T.L.E TRANSFERABLE – INDUSTRIAL
– RELATIONSHIP – TALENT – LIVELIHOOD
– ECONOMY**

Kawasan Parlimen

Kuala Nerus

Rakan Solusi

NNM Industries

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**KURSUS MEMBAIKI TELEFON (BASIC)
ANDROID & IPHONE**

Kawasan Parlimen

Permatang Pauh

Rakan Solusi

ADAMADY GROUP ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**PROJECT COOL MAKERS – AIRCOND
SERVICING AND INSTALLATION**

Kawasan Parlimen

Batu Kawan

Rakan Solusi

Pertubuhan Pembangunan Wanita
Tamarai Pulau Pinang

Jumlah Peruntukan

RM40,000

JAHITAN DAN PRODUK KREATIF

Kawasan Parlimen

Nibong Tebal

Rakan Solusi

Pertubuhan Pemulihan Dalam
Komuniti (PDK) Puteri Gunung

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BARBER SKILLS TRAINING

Kawasan Parlimen

Jelutong

Rakan Solusi

Verlarz Classics Barber Shop

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**SPA-MAP - PWD SHELTERED WORKSHOP
LIFE BEYOND DISABILITIES-OPTIMIZE THE
TRUE POTENTIAL OF PWD**

Kawasan Parlimen

Bukit Gelugor

Rakan Solusi

Pertubuhan Minda Pulau Pinang
(Minds Association of Penang)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**MENINGKATKAN PENDAPATAN KETUA
ISI RUMAH (KIR) DAN IBU ISI RUMAH
(IIR) B40 YANG ANAKNYA BELAJAR DI
SMK BAYAN LEPAS**

Kawasan Parlimen

Balik Pulau

Rakan Solusi

KOPERASI TUNAS BERSATU PULAU
PINANG BERHAD

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**WOMEN INCOME GENERATING
EMPOWERMENT THROUGH SEWING**

Kawasan Parlimen

Parit Buntar

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan 'Periyar Narphani'
Parit Buntar, Perak

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**WANITA PEMACU EKONOMI SETEMPAT
(WPES) KOHORT 2**

Kawasan Parlimen

Bagan Serai

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Masyarakat
Marhaen Taiping

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KURSUS PUTU MAYAM DAN MENJANA PENDAPATAN WARGA B40

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
RAVI PUTUMAYAM ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ME STEP KURSUS DEKORASI INTENSIF UNTUK MAJLIS DAN PELBAGAI SENI GUBAHAN BUNGA DAN COKLAT

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Persatuan Pembangunan Dan Prihatin Masyarakat India Perak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM MENJANA EKONOMI KRT IDAMAN -PEMERKASAAN USAHAWAN MAKANAN DAN KEBUN KOMUNITI B40 MELALUI LATIHAN PEMASARAN DIGITAL DAN BIMBINGAN

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
KAWASAN RUKUN TETANGGA TAMAN CHEMOR IDAMAN

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ASAS PENDAWAIAN ELEKTRIK

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Bestskill Academy (M) SDN BHD

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MAKEUP AND BEAUTIFYING CLASS

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Kelab Usahawan Maju Jaya

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENAMBAHAN PENDAPATAN PERNIAGAAN KUIH WARISAN PUTU PERAK

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Zies Taste Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EMPOWERING B40 DEVELOPMENT THROUGH SMALL BUSINESS DIGITAL TRANSFORMATION

Kawasan Parlimen
Ipoh Barat

Rakan Solusi
Persatuan Kebajikan Sosial Sukan Dan Kebudayaan India Kinta, Perak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

WANITA BERJAYA MELALUI JAHITAN

Kawasan Parlimen
Ipoh Barat

Rakan Solusi
Persatuan Kebajikan Dan Kebudayaan India Ipoh, Perak

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EMPOWERING B40 THROUGH DIGITAL MARKETING

Kawasan Parlimen
Ipoh Barat

Rakan Solusi
Koperasi Wawasan Usahawan Peniaga India Perak Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

RISE US - DECORATIVE ENGAGEMENT/WEDDING TRAY(S)

Kawasan Parlimen

Ipoh Barat

Rakan Solusi

Kelab Rotary Ipoh Selatan Ipoh Perak
(Rotary Club Ipoh South Ipoh Perak)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BENGKEL PEMBUATAN ROTI CANAI

Kawasan Parlimen

Parit

Rakan Solusi

Pertubuhan Peniaga Mantap Perak
Tengah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PUSAT KOMUNITI PERKASA WANITA (LATIHAN INTENSIF PERNIAGAAN SPA KECANTIKAN)

Kawasan Parlimen

Gopeng

Rakan Solusi

FAUZANA LEGACY

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KURSUS PEMBANGUNAN MALIM GUNUNG DAN PORTER SETEMPAT

Kawasan Parlimen

Tanjong Malim

Rakan Solusi

MTP Outdoor Ventures

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK MOREC - MUALLIM OUTDOOR AND RECREATIONAL

Kawasan Parlimen

Tanjong Malim

Rakan Solusi

TRAK JARGON ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MUAYTHAI - BINA JATI DIRI DAN KERJAYA

Kawasan Parlimen

Tanjong Malim

Rakan Solusi

Malaysian Social Regeneration
Organization (MySRO)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENJANAAN KELESTARIAN EKONOMI DAN TERAPI PENAGIH DADAH KEKAL PULIH MELALUI PUSAT KECANTIKAN KERETA (CAR WASH)

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Pertubuhan Komuniti Intervensi
Dadah Malaysia (KOMITED Malaysia)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENJANAAN KELESTARIAN EKONOMI DAN TERAPI PENAGIH DADAH KEKAL PULIH MELALUI PENTERNAKAN ITIK DAN ANGSA

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Pertubuhan Komuniti Intervensi
Dadah Malaysia (KOMITED Malaysia)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM PEMERKASAAN WANITA DARI KUMPULAN B40

Kawasan Parlimen

Temerloh

Rakan Solusi

Pertubuhan Kejayaan Wanita India
Pahang

Jumlah Peruntukan

RM40,000

INDIAN MAKEUP ARTISTRY & HAIRDRESSING

Kawasan Parlimen
Bentong

Rakan Solusi
Kalais Bridal & Beauty

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMASARAN DIGITAL

Kawasan Parlimen
Selayang

Rakan Solusi
Persatuan Bina Mahir

Jumlah Peruntukan
RM40,000

CCTV ENTREPRENEURSHIP TRAINING

Kawasan Parlimen
Gombak

Rakan Solusi
Persatuan Minda Mahir Interaktif
Selangor

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MONETIZESHOTS: TURNING CLICKS INTO CASH

Kawasan Parlimen
Gombak

Rakan Solusi
MALAYSIAN INDIAN YOUTH
COUNCIL (MIYC)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROFESSIONAL PASTRY & BAKERY ARTS COURSE

Kawasan Parlimen
Kuala Lumpur

Rakan Solusi
Nija Groups & Academy (SKM &
SLDN Certified trainer in the
industry)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROFESSIONAL BEAUTY & FACE PAINTING COURSE

Kawasan Parlimen
Ampang

Rakan Solusi
Tivaraa Makeup Artistry

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TRADITIONAL MASSAGE & SPORT MASSAGE

Kawasan Parlimen
Ampang

Rakan Solusi
ADVS OUTDOOR SOLUTION

Jumlah Peruntukan
RM40,000

GROW BUSINESS DIGITALLY

Kawasan Parlimen
Hulu Langat

Rakan Solusi
Devnet Global Resources

Jumlah Peruntukan
RM40,000

BEAUTY ARTISTRY PRO: EMPOWERING B40 TALENTS FOR GLAMOROUS FUTURES

Kawasan Parlimen
Puchong

Rakan Solusi
Pertubuhan Pendidikan Avarjana
Selangor

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EZY BAKING WORKSHOP

Kawasan Parlimen

Subang

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Projek Harapan
(Project Hope Welfare Association)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

"WOW - WITNESS OWN WONDER" - BAKERY WOMEN EMPOWERMENT TRAINING

Kawasan Parlimen

Petaling Jaya

Rakan Solusi

Fancy Custom Cakes

Jumlah Peruntukan

RM40,000

CLAYPRENEUR: EMPOWERING POTTERY BUSINESS VENTURES

Kawasan Parlimen

Petaling Jaya

Rakan Solusi

Coco Zen Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

THE ART OF THERAPEUTIC TOUCH: ACHIEVING BALANCE THROUGH MASSAGE (LADIES TO LADIES MASSAGE)

Kawasan Parlimen

Petaling Jaya

Rakan Solusi

Santhimaa 2 Win Resources

Jumlah Peruntukan

RM40,000

A SAREE DRAPING MASTERCLASS

Kawasan Parlimen

Sungai Buloh

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Dan Harmoni
Masyarakat Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SAREE DRAPING MASTERY FOR WOMEN EMPOWERMENT

Kawasan Parlimen

Kajang

Rakan Solusi

Skanthas World Network

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KUNDANG YOUTH ENTREPRENEURSHIP PROGRAM (KYEP)

Kawasan Parlimen

Rawang

Rakan Solusi

Pertubuhan Hindhudharma Malaysia
(Cawangan Kundang)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

JEWELLERY MAKING FOR BEGINNERS: BEADING TECHNIQUES & STITCHES

Kawasan Parlimen

Kota Raja

Rakan Solusi

Pertubuhan Vinaya Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SMALL BUSINESS FOR B40 DEVELOPMENT

Kawasan Parlimen

Kota Raja

Rakan Solusi

JEENY JASSPER BRIDAL & ACADEMY

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MENINGKAT EKONOMI DENGAN MENJAHIT

Kawasan Parlimen

Kota Raja

Rakan Solusi

Pertubuhan Kebajikan Amal Darul Fatiheen

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BENGKEL PERTANIAN MODEN & TEKNIK INOVASI DIY (BINA DAN REKA BENTUK)

Kawasan Parlimen

Kota Raja

Rakan Solusi

SAUJANA SKILLS AND TECHNICAL ACADEMY

Jumlah Peruntukan

RM40,000

ICE: INITIATIVE FOR COMMUNITY EMPOWERMENT

Kawasan Parlimen

Kuala Langat

Rakan Solusi

UKM-Graduate School of Business (UKM-GSB) Universiti Kebangsaan Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM40,000

THE PINKY ROOM PROJECT

Kawasan Parlimen

Kuala Langat

Rakan Solusi

NURUL FARDUS VENTURE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

DRONE PHOTOGRAPHY AND VIDEOGRAPHY

Kawasan Parlimen

Sepang

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Wawasan Rasional Selangor

Jumlah Peruntukan

RM40,000

STITCHER - "SUPPORTING TAILORING INITIATIVES, TRANSFORMING CAREERS FOR HER"

Kawasan Parlimen

Sepang

Rakan Solusi

Godigital Production

Jumlah Peruntukan

RM40,000

CPRENEUR - CRAFTING POSSIBILITIES WITH CUSTOM MERCHANDISE, CHANGING LIVES OF INDIVIDUALS WITH CEREBRAL PALSY

Kawasan Parlimen

Sepang

Rakan Solusi

Gabungan Anak-Anak Palsi Serebrum (GAPS)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TOKOH INDUSTRI "PERNIAGAAN TANPA MODAL"

Kawasan Parlimen

Serdang

Rakan Solusi

CuteCarry Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROFESSIONAL HAIR CUT + WASH & BLOW

Kawasan Parlimen

Wangsa Maju

Rakan Solusi

Azodia Sahana Bridal & Beauty

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MUSIC BUSINESS 101

Kawasan Parlimen
Segambut

Rakan Solusi
Stereo Pixels Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

SPARKLE "SKILLS PROGRAM FOR ADVANCING RESOURCEFUL KNOWLEDGE IN BEAUTY FOR LOW-INCOME ENTREPRENEURS"

Kawasan Parlimen
Setiawangsa

Rakan Solusi
Paradise Beauty Parlour

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM PENINGKATAN PENDAPATAN MELALUI KEMAHIRAN URUTAN SUKAN DAN REHABILITASI BELIA B40 DI PPR SERI CEMPAKA

Kawasan Parlimen
Lembah Pantai

Rakan Solusi
CTOS Rehab & Recovery

Jumlah Peruntukan
RM40,000

BAKING PWD - YOUTH ADULTS

Kawasan Parlimen
Cheras

Rakan Solusi
Pertubuhan Pembangunan Kerjaya

Jumlah Peruntukan
RM40,000

READY TO WEAR MENJANA PENDAPATAN

Kawasan Parlimen
Seremban

Rakan Solusi
YK STYLE ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MYBAKERY SKILLS: TRANSFORMATION THROUGH BAKERY

Kawasan Parlimen
Rasah

Rakan Solusi
D&A VISION VENTURE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MASTERCLASS - PROFESSIONAL AUDIO VIDEO EDITING WITH ADOBE PREMIERE

Kawasan Parlimen
Jasin

Rakan Solusi
SINARAN USAHA JAYA SDN. BHD

Jumlah Peruntukan
RM40,000

COMPUTER REPAIR AND SERVICING ENTREPRENEURSHIP WORKSHOP

Kawasan Parlimen
Pagoh

Rakan Solusi
FALAH GHINA SDN. BHD.

Jumlah Peruntukan
RM40,000

BARISTA 101

Kawasan Parlimen
Bakri

Rakan Solusi
Das Gluck Industries

Jumlah Peruntukan
RM40,000

THE BLOSSOM COMMUNITY PROJECT

Kawasan Parlimen

Bakri

Rakan Solusi

Elephant Floral Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SCHOOL OF MAPO

Kawasan Parlimen

Muar

Rakan Solusi

Pudipang Industries

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMBUNGKUSAN RETORT UNTUK PRODUK TEMPATAN

Kawasan Parlimen

Tanjong Piai

Rakan Solusi

Future Tech Education Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BAKE WITH HER – MENYOKONG INISIATIF PASTRI, MENGUBAH KERJAYA UNTUK WANITA

Kawasan Parlimen

Pulai

Rakan Solusi

Sriishan Cake House

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMERKASAAN EKONOMI KOMUNITI LUAR BANDAR

Kawasan Parlimen

Kudat

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Dan Rekreasi Pitas Sabah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

UPCYCLING SEWING: MENJANA PENDAPATAN MELALUI KEMAHIRAN ASAS JAHITAN UNTUK KOMUNITI WANITA (B40)

Kawasan Parlimen

Sepanggar

Rakan Solusi

GIVE 1 FOR TWO SDN BHD (G1FT)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FROM COCOA TO CHOCOLATE: A SUSTAINABLE INCOME GENERATION PROJECT IN TAMBATUON, KOTA BELUD

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Marvel Factory Sdn. Bhd.

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KURSUS PEMBUATAN KEK, PASTRI DAN BUN

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Persatuan Ziarah Qaseh Wanita Sabah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FROM ZERO TO HERO: PENJANAAN PENDAPATAN KOMUNITI MELALUI KAFETERIA MAKANAN AUTHENTIC NEG. PERLIS

Kawasan Parlimen

Kangar

Rakan Solusi

Athanliz Innovations Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

DIGITAL ONLINE & CONTENT CREATOR: INCOME GENERATION PROGRAM FOR YOUTH

Kawasan Parlimen
Sepanggar

Rakan Solusi
Koperasi Usahawan Baru Kota
Kinabalu Berhad

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK PEMBANGUNAN EKONOMI BELIA MELALUI PRODUK SERBUK CILI KISAR

Kawasan Parlimen
Kota Kinabalu

Rakan Solusi
Kelab Anak Muda Progresif Beverly
Hills

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM MENTORING KEUSAHAWANAN MEMBAIKI PERABOT (BAIKI HERO)

Kawasan Parlimen
Papar

Rakan Solusi
Brutti & Besi

Jumlah Peruntukan
RM40,000

FROM FARM TO SPA: PROGRAM PEMBUATAN SABUN BERASASKAN BERAS DAN HERBA RENDAMAN KAKI

Kawasan Parlimen
Keningau

Rakan Solusi
Sukod Borneo Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

COMMUNITY HERBS GARDEN: SOCIAL BUSINESS FOR RURAL WOMEN ENTREPRENEURS PHASE 2

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
Institute Borneo Studies (IBS),
University College Sabah Foundation
(UCSF)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ENTREPRENEUR PROJECT: BARBER BUSINESS IN TAWAU

Kawasan Parlimen
Tawau

Rakan Solusi
BOARD GAME RECREATION CLUB
TAWAU, SABAH

Jumlah Peruntukan
RM40,000

WOMEN EMPOWERMENT: UPCYCLED TEXTILE BAG

Kawasan Parlimen
Mas Gading

Rakan Solusi
Green Science and Technology
Association, Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TRANSITION TRAINING FOR SPECIAL NEEDS: CAFETERIA AND FOOD SERVICES

Kawasan Parlimen
Stampin

Rakan Solusi
Miaw Destiny Solution Management
in collaboration with Pusat Integrasi
Pintar

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK MEMPERKASA PENJANAAN PENDAPATAN DI KALANGAN WANITA MELANAU MELALUI INDUSTRI KECIL PEMBUATAN MAKANAN KUIH KERING TRADISIONAL

Kawasan Parlimen
Mukah

Rakan Solusi
Universiti Putra Malaysia Kampus
Bintulu

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PERTANIAN MENGGUNAKAN KAEDAH TEKNOLOGI MODEN (KAEDAH FERTIGASI CILI KULAI)

Kawasan Parlimen
Selangau

Rakan Solusi
JKKK Skim LKTS Sibentik, Batu 24 Sibu

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM/PROJEK MEMPERKASAKAN WANITA MELALUI BAKERY

Kawasan Parlimen
Langkawi

Rakan Solusi
Persatuan Wanita Langkawi @
Langkawi Women Association (LAWA)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

LANGKAWI - TUBA & SELAT BAGAN NYIOR HOMESTAY COMMUNITY DEVPT

Kawasan Parlimen
Langkawi

Rakan Solusi
Tuba & Selat Bagan Nyior Homestay
Community Development

Jumlah Peruntukan
RM40,000

Terdapat beberapa projek solusi yang telah mendapat kelulusan oleh Jawatankuasa APPGM-SDG namun masih belum dijalankan oleh rakan solusi. Jadual 4.5 mengandungi senarai projek yang dinyatakan.

Jadual 4.5: Senarai projek solusi yang telah diluluskan namun masih belum dijalankan

Bil	Jenis Geran	Kawasan Parlimen	Rakan Solusi	Nama Projek	Jumlah Peruntukan
1.	Fasa 1	Rantau Panjang	Pertubuhan Kebajikan Sri Umairah Chetok	Makanan Sejuk Beku	RM30,000
2.			Pertubuhan Suri Bahagia Rantau Panjang	Ekosistem Pelupusan Sampah (EKO-ALAM)	RM30,000
3.		Pontian	Kelab GT Pontian	Pembangunan Usahawan Digital	RM40,000
4.		Kuala Kangsar	Persatuan Aspirasi Bakti Perak	Mobile SPA Urutan Tradisional Servis	RM40,000
5.	Fasa 3	Bentong	Persatuan Pembimbing Kemajuan Pelajaran Daerah Bentong	Electrical Wiring Installation & Maintenance Course	RM40,000
6.		Bentong	Persatuan Pembimbing Kemajuan Pelajaran Daerah Bentong	Rehabilitation Massage Course	RM30,000
7.		Batang Sadong	JKKK Kampung Kanchong Baru/ Jaya Gedong	Bakepreneur: Business Development Program - Developing Bakery Skills and Establishing Bakery Centre	RM30,000
8.		Jeli	SNH Cosmetic Lab Sdn. Bhd. under Faculty Agro Based Industry, Universiti Malaysia Kelantan	E-MPower Community Through Entrepreneurial Business Potential Realization	RM40,000
9.			Pertubuhan Pemulihan dalam Komuniti Batu Gajah	Jana Pendapatan – Kursus Kemahiran Keusahawanan Wanita	RM30,000
10.		Kuantan	Lyc Autospa Centre Sdn Bhd	Akademi Kecantikan Kenderaan dan Pemulihan	RM30,000
11.		Muar	Te.Ti.Tu Trading	Jana Pendapatan Melalui 'Affiliate' dan 'Content Creator' di Media Sosial	RM30,000

Bil	Jenis Geran	Kawasan Parlimen	Rakan Solusi	Nama Projek	Jumlah Peruntukan
12.		Tumpat	Ikatan Inspirasi Muslim Nasional	Bengkel Pemasaran Digital Tiktok Preneur - Dari Zero ke Hero	RM30,000
13.	Geran Khas	Batang Sadong	Yayasan Salam	Smart Drying Hut for Underserved Communities's Economic Enhancements li	RM100,000
14.	Penjanaan Pendapatan	Muar	SH Studio	Peniaga Jalanan Dan Pemasaran Digital	RM40,000

Rakan Solusi dan Rakan Kerjasama SDG

Organisasi yang menjalankan projek solusi mikro dikenali sebagai rakan solusi. Mereka melupakan penggerak utama agenda solusi di peringkat akar umbi dan menyumbang kepada kerja penyetempatan SDG.

Sejak tahun 2020, jumlah rakan solusi telah berkembang dengan memberangsangkan dengan 25 rakan solusi pada tahun 2020 dan 78 rakan solusi pada tahun 2021. Pada tahun 2022 dan 2023, pihak kami telah menyaksikan perkembangan yang signifikan mencecah 364 rakan solusi menjalankan projek solusi di peringkat akar umbi. Rakan solusi juga menunjukkan dedikasi yang kuat ke arah kelestarian. Maklumat lanjut berkenaan jenis organisasi berdasarkan jenis pendaftaran mereka di Jadual 4.6: -

Jadual 4.6: Rakan solusi bagi tahun 2023 dan jenis pendaftaran

Jenis Rakan Solusi	Bilangan Organisasi	%
Pertubuhan & NGO	160	43.96%
Perusahaan & Syarikat Sosial	121	33.24%
Pertubuhan Belia	26	7.14%
Universiti / UNU RCE	17	4.67%
JPKK, Persatuan Penduduk / KRT	15	4.12%
Koperasi	14	3.85%
Yayasan	5	1.37%
Pusat Pemulihan dalam Komuniti (PDK)	4	1.10%
Pejabat MP/ADUN	2	0.55%
JUMLAH	364	100.00%

Sumber : APPGM-SDG, 20 Feb 2024

Model Pemerkasaan Rakan Solusi

Rakan solusi merupakan penggerak utama bagi projek solusi dan tertakluk untuk pemerkasaan secara berterusan melalui program pembangunan kapasiti. Model yang pihak kami jalankan adalah model pemerkasaan 3 peringkat. Rakan solusi yang memasuki ekosistem pemerkasaan sebagai penerima geran akan diperkasakan sebagai rakan solusi dan seterusnya sebagai pemilik projek SDG. Model ini telah diterbitkan di dalam buku kami bertajuk *"SDG Solutions Projects: Best Practices Impacting the Grassroots"* dan telah dipetik dalam banyak kertas persidangan. Model ini merupakan satu perjalanan bagi organisasi untuk mencapai kejayaan projek serta kelestarian organisasi.

Penerima Geran SDG

Rakan solusi telah menyertai ekosistem dan melalui pelbagai program pembangunan kapasiti seperti penulisan kertas cadangan, SDG, gender budgeting, rangka kerja penilaian impak, pemerkasaan dan model penyertaan dan pelbagai lagi. Siri pembangunan kapasiti ini merupakan program yang sedang berjalan dijalankan oleh rakan solusi kami dan pakar daripada dalam dan luar negara yang dijemput. Mereka juga akan menjadi rakan bagi program rangkaian kami iaitu *National Solution Providers Network (SOLSNET)* dan menyertai aktiviti perkongsian amalan terbaik, forum dan aktiviti pembelajaran setara.

Rakan Solusi

Rakan penyedia solusi merupakan peringkat kedua bagi rakan solusi. Rangka masa yang kami lihat untuk ke peringkat ini mengambil masa selama satu hingga tiga tahun, bergantung pada kapasiti pembelajaran dan kesediaan rakan solusi terhadap pembelajaran dan pembangunan. Rakan solusi di peringkat ini memerlukan 3 jenis komitmen iaitu menjalankan projek bersama, menjalankan inisiatif tambahan bersama pihak kami, dan memainkan peranan sebagai pakar rujuk di dalam semakan kertas cadangan dan lawatan pemantauan ke tapak – tapak projek sebagai penyelaras wilayah (*Regional Coordinator*).

Pada tahun 2023, pihak kami mempunyai rakan solusi yang telah menjalankan sebanyak 150 projek penajaan pendapatan secara bersama, 12 program membina komuniti inklusif dan 30 kem belia telah dijalankan oleh rakan – rakan solusi. Selain daripada itu, seramai 23 rakan solusi telah terlibat dengan semakan kertas cadangan dan lawatan pemantauan projek.

Pemilik Projek SDG

Pemilik projek merupakan rakan kongsi yang mempunyai kapasiti sendiri untuk menjalankan projek dengan penubuhan Perusahaan Koperasi dan Sosial. Selain daripada model kelestarian sendiri, pemilik projek juga akan menerima geran daripada agensi lain dengan jumlah yang lebih besar seperti Yayasan Hasanah, Yayasan MySDG, Yayasan Inovasi, MITRA, Yayasan CIMB, *Pitch Borneo* dan lain- lain. Dalam tahun yang sama juga, pihak kami telah terlibat dengan dana ESG dari syarikat korporat untuk terus menyumbang pada projek solusi bagi tempoh jangka masa panjang. Kami telah mempunyai empat rakan solusi yang menerima dana daripada agensi lain dan kami merancang untuk membantu sekurang-kurangnya 50 rakan solusi lain untuk menerima dana daripada luar. Pihak kami juga menggalakkan rakan solusi untuk membentuk koperasi dikalangan penerima manfaat mereka dan perusahaan sosial dan usaha ini sedang dijalankan.

Program bersama Rakan Solusi

Persidangan Rakan Solusi

Pemeriksaan rakan solusi merupakan satu elemen penting dalam kelestarian impak dari projek solusi. APPGM-SDG telah menganjurkan persidangan rakan solusi secara tahunan dan pembangunan kapasiti. Program pembangunan pertama dijalankan pada tahun 2022 dan pada tahun 2023, program ini dijalankan di 3 wilayah iaitu Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Ini dilakukan dengan tujuan untuk memastikan program ini sampai ke kumpulan rakan solusi yang lebih besar di seluruh Malaysia.

Program ini dijalankan pada bulan November dan Disember 2023 dan dihadiri oleh rakan solusi bersama penerima manfaat mereka. Buat pertama kali pada tahun 2023, kami telah memperkenalkan penglibatan penerima manfaat di program latihan kebangsaan dengan tujuan untuk memperkasakan mereka sebagai juara tempatan.

Program ini telah disertai oleh 321 rakan solusi dan penerima manfaat (Sarawak – 47, Sabah – 87 dan Semenanjung – 187). Ia merupakan satu perhimpunan yang luar biasa dimana kedua-dua rakan solusi dan penerima manfaat berkongsi impak mereka yang menyentuh hati dan kami mengambil maklum pergerakan mobiliti sosial di dalam kalangan penerima manfaat.

Pembangunan Kapasiti

Atur cara program termasuk pembentangan dan bengkel tentang rangka kerja projek solusi APPGM-SDG seperti model pemerkasaan rakan solusi, model penyertaan pembinaan komuniti, rangka kerja penilaian impak, perkongsian perusahaan sosial dan koperasi, perkongsian daripada agensi yang menguruskan pembangunan sosial, dan yang paling penting ia telah dijalankan melalui perkongsian projek di dalam kumpulan WhatsApp dan Facebook serta pembentangan secara bulanan untuk menggalakkan perkembangan dikalangan rakan solusi dan ini dapat dilihat melalui sesi yang telah diadakan dan perkongsian mereka.

Ulang Tahun Ke - 75 UDHR

Hak asasi manusia merupakan asas bagi rangka kerja SDG. Rakan solusi diperkenalkan kepada *Universal Declaration of Human Rights* (UDHR) di dalam acara untuk menyambut ulang tahun ke 75 UDHR yang telah dianjurkan pada 10 Disember 2023.

Memperingati 75 Tahun UDHR

Imbas QR untuk membaca dokumen penuh

Penyusunan Laporan UDHR

Imbas QR untuk membaca dokumen penuh

Pihak berkepentingan SDG dalam program

Beberapa daripada pihak berkepentingan, seperti ahli parlimen dan pegawai tinggi Kerajaan telah menyertai sesi dialog bersama rakan solusi. Senarai pihak berkepentingan adalah seperti Jadual 4.7: -

Jadual 4.7: Pihak berkepentingan utama dalam SDG yang menghadiri program rakan solusi kami

Nama	Jawatan
YB Tuan Ahmad Fahmi Mohamed Fadzil	Menteri Komunikasi
YB Datuk Seri Panglima Dr. Jeffrey G. Kitingan	Menteri Pertanian, Perikanan dan Industri Makanan Sabah
YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis	Ahli Parlimen Kota Belud & Pengerusi APPGM-SDG
YB Tuan Mordi Anak Bimol	Ahli Parlimen Mas Gading, Sarawak
YB Tuan Haji Mohd Misbahul Munir Masduki	Ahli Parlimen Parit Buntar, Perak
YB Tuan Haji Muhammad Islahuddin Abas	Ahli Parlimen Mersing, Johor
YB Senator Tuan Isaiah a/l D.Jacob	Ahli Dewan Negara & Jawatankuasa APPGM-SDG
Dato' Sri Hajah Rohani Abdul Karim	Pengerusi Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN), Penasihat PPMPL, Bekas Menteri dan Bekas Pengerusi APPGM-SDG
Encik Asfaazam Kasbani	Pengarah, Pusat SDG Kebangsaan
Puan Hajah Sapiah Daud	Timbalan Pengarah, EPU Sarawak
Wakil dari KUSKOP & SKM	-
Wakil SDEC (Sarawak) & SCENIC (Sabah)	-

Sumber: APPGM-SDG, 20 Februari 2024

Anugerah Ikon Pemimpin KSI – SDG Tahun 2023

KSI telah menganjurkan sidang kemuncak ke 2 Malaysia bagi pemimpin Lestari bertajuk *“Advancing Sustainability, Enhancing Public-Private-People Partnership”* yang telah dianjurkan pada 19 Jun 2023 di Berjaya Times Square Hotel Kuala Lumpur.

Pada sidang kemuncak ini, pihak KSI telah menganugerahkan kepada 10 juara akar umbi SDG anugerah *“SDG Icon Leadership Awards”* kerana telah menjalankan projek berkaitan SDG yang memberikan impak kepada komuniti di peringkat akar umbi terutamanya komuniti rentan.

Program Komuniti

Membina Komuniti Inklusif Tahun 2023

Tujuan program membina komuniti inklusif (BIC) telah dijalankan adalah untuk mengarusperdanakan nilai – nilai perpaduan sosial seperti kepelbagaian dan keterangkuman dalam kehidupan harian kerajaan dan aktiviti masyarakat sivil. 2 program BIC telah dijalankan pada tahun 2023 oleh pasukan pengurusan projek solusi di Perai, Pulau Pinang dan Kuantan, Pahang.

Pada 26 November 2023, seramai 22 peserta majoriti daripadanya merupakan rakan solusi di wilayah utara telah hadir untuk bersama sama melaksanakan program BIC selama sehari. Penglibatan kumpulan ini adalah untuk menekankan matlamat bersama rangkaian kami dalam menjalankan projek yang berfokuskan kepada komuniti yang memberi impak di Perai dan Pulau Pinang. Jurulatih terlibat dalam inisiatif ini merupakan rakan solusi kami yang telah dilatih sebagai jurulatih BIC oleh APPGM-SDG. Encik Nawawi daripada Ourizq Enterprise, Puan Farhana dari Ana CB Enterprise dan Encik Asrul Effendi Abdul Murad dari Yakin Kerjaya Sdn Bhd (Kolej YKP) merupakan sebahagian daripada jurulatih ini.

BIC di Kuantan, Pahang dengan penglibatan daripada 43 peserta yang telah dijalankan pada 20 Disember 2023. Peserta terdiri daripada rakan solusi yang terlibat dalam program kebun komuniti di Pahang. Kejayaan program ini kerana Puan Sridayu Samsuri, Persatuan Wanita Inspirasi dari Kuantan dan Encik Fakhru Anuar Zulkawi dari KP Multi Services (Kuantan Prihatin). Sumbangan dan kepakaran mereka yang berharga memainkan peranan penting dalam memastikan keberkesanan program ini.

Latihan Kem Belia bagi Pembangunan Kapasiti

Pada 18 dan 19 November 2023, seramai 24 orang rakan solusi telah mengambil bahagian dalam program Latihan Jurulatih Kem Belia yang telah diaturkan oleh APPGM-SDG. Para peserta dalam program ini ditugaskan untuk menjalankan 30 buah kem belia di lokasi masing-masing yang menyasarkan belia berumur dalam lingkungan 19 tahun hingga 35 tahun. Ini adalah untuk menggalakkan golongan belia ini membentuk organisasi belia tersediri, menggalakkan kepimpinan belia dan penglibatan komuniti.

Latihan Kem Belia telah diketuai oleh lapan orang jurulatih daripada APPGM-SDG. Topik yang dibincangkan termasuk peranan peserta sebagai rakyat Malaysia, menggalakkan sikap saling menghormati terhadap kepelbagaian kaum, pembinaan pasukan, mencadangkan alternatif untuk mendidik belia, meraikan kepelbagaian budaya, kepimpinan dan motivasi, pengenalan SDG dan menekankan kebaikan aktiviti kemasyarakatan. 30 program telah diputuskan untuk dilaksanakan pada tahun 2024 di bawah kendalian jurulatih di seluruh Malaysia untuk penubuhan belia dengan melakukan Kem Belia bersama-sama jurulatih.

Pelancaran Program Kejiranan

Program kejiranan ialah program unik untuk mengenal pasti dan mewujudkan satu lagi lapisan kepimpinan setempat selain daripada rakan solusi. Pelancaran program ini telah diadakan di Flat PKNS Taman Dato Harun, Petaling Jaya, dan majlis telah diserikan dengan kehadiran Ahli Parlimen Petaling Jaya, YB Tuan Lee Chean Chung.

Program ini menyasarkan pemimpin tempatan seperti KRT, persatuan penduduk, ketua kampung, JPKK dan individu awam sebagai juara tempatan dalam memperjuangkan agenda SDG di peringkat akar umbi. Program kejiranan ini terdiri daripada 5 program di 50 lokasi dan setiap program menyasarkan komuniti setempat. Modul yang digunapakai merangkumi profil kejiranan, pembangunan kapasiti SDG, pembangunan ekonomi oleh kumpulan bantu diri, pembangunan institusi keluarga,

pembangunan wanita, belia dan kanak-kanak. Kesemua program ini akan dijalankan pada tahun 2024.

Penilaian Impak Kohort Tahun 2022

Penilaian Impak adalah komponen penting dalam penyetempatan SDG di Malaysia. Pada tahun 2023, pasukan Penilaian Impak (IE) SDG di bawah seliaan Persatuan Sains Sosial Malaysia (PSSM) telah melaksanakan tugas penilaian bagi 193 buah projek.

PSSM bekerjasama dengan ahli akademik dari 15 buah universiti, 10 universiti awam dan 5 universiti swasta. Seramai 51 orang penilai telah terlibat dalam tugas ini.

Jadual 4.8: SDGs-IE 2023 merangkumi wilayah-wilayah berikut

Bil.	Wilayah	Bilangan Projek	Ketua Pasukan
1	Utara 1 (Perlis dan Kedah)	23	Prof. Madya Dr Sharifah Syahirah SS (UPTM)
2	Utara 2 (Pulau Pinang dan Perak)	22	Dr. Zaireeni Azmi (USM)
3	Pusat 1 (KL, NS, Melaka)	18	Prof. Dr. Adrian Lee (Sunway University)
4	Pusat 2 (Selangor)	19	Prof. Madya Fadillah Puteh (UiTM-Seremban)
5	Pantai Timur (Kelantan dan Terengganu)	16	Dr. Muhammad Azwan Abdul Rahman (UKM)
6	Selatan (Pahang dan Johor)	23	Prof. Madya Dr. Kahiroh Mohd. Salleh (UTHM)
7	Timur Sabah	16	Dr. Eko Prayitno Joko (UMS)
8	Barat Sabah	18	Prof. Jakaria Dasan (UMS)
9	Utara Sarawak	18	Puan Joyce Morris Kapong (UPMB)
10	Selatan Sarawak	20	Dr. Nadrawina Isnin (UiTM- Kota Samarahan)
JUMLAH		193	

Objektif latihan penilaian ini adalah untuk menganalisa impak projek solusi dari perspektif peserta projek bagi mengenal pasti pencapaian dan cabaran utama yang dihadapi oleh rakan solusi dan peserta projek berdasarkan pencapaian projek, dan untuk mencadangkan beberapa penambahbaikan untuk projek akan datang.

Pada tahun 2023, dua tugas utama yang harus dilaksanakan oleh pasukan SDG-IE iaitu **Tugasan 1: Menyiapkan laporan IE 2022** dan **Tugasan 2: Memulakan penulisan laporan SDG-IE untuk 2023.**

Tugasan 1: Melengkapkan Dapatan daripada Laporan 2022

Rangka kerja SDG-IE mempunyai 6 impak domain iaitu mendalam, jelas, luas, tinggi, jantina dan kemampanan SDG. Daripada Laporan SDG-IE 2022, hasil dapatan mendapati bahawa peserta projek menunjukkan dua domain yang paling memberi kesan ialah impak *Deep* (peribadi) dan Jelas (kemahiran). Melalui impak *Deep*, para peserta memperoleh keyakinan diri sebagai ejen yang membawa perubahan dengan ilmu baru mengenai SDG dan pengetahuan terperinci yang telah disampaikan oleh rakan solusi.

Dalam domain kedua, kemahiran yang diperoleh oleh peserta projek terutamanya dalam aspek pertanian organik, pengetahuan elektrik dan pemasaran dalam talian telah membantu mereka menjana pendapatan. Beberapa projek penajaan pendapatan seperti penanaman cili di Hulu Rajang, Sarawak, penanaman cendawan organik di Jeli, Kelantan dan pembuatan kek di Selayang, Selangor. Sebanyak 50 projek daripada 87 projek (57%) merupakan projek penajaan pendapatan. 4 lagi bidang impak ialah pembinaan rangkaian (*Wide Impact*), pembangunan sistem (*High Impact*), pemahaman Impak SDG (SDG) dan Kesedaran Jantina (*Gender Impact*).

Di antara domain ini, yang paling tidak memberi kesan ialah pembangunan sistem atau SOP tertentu. Walau bagaimanapun, hasil perbincangan kumpulan fokus menunjukkan bahawa para peserta telah melaksanakan proses tertentu, contohnya dalam kaedah penanaman cili fertigasi. Mereka mungkin tidak mengiktirafnya sebagai impak Tinggi (Sistem). Dimensi jantina lebih jelas di peringkat pelaksanaan oleh rakan solusi. Mereka mengambil kira kebolehcapaian aktiviti projek kepada wanita dan lelaki dan keperluan di tapak aktiviti. Malah, domain jantina tersebar luas dan selari dengan isu dasar yang berkaitan dengan wanita. Ia juga merupakan tema yang sering digunakan dalam proses pemetaan isu.

Tugasan 2: Persediaan untuk Penilaian Kesan SDG 2023

Bagi tahun 2023, berikutan pertambahan bilangan projek yang akan dinilai di enam wilayah, bilangan penilai telah ditambah kepada 50 orang yang terdiri daripada 10 pasukan. 4 pasukan di Sabah dan Sarawak manakala 6 pasukan di Semenanjung Malaysia. Adalah penting untuk memastikan bahawa semua ahli pasukan mempunyai asas yang kukuh dalam rangka kerja IE, proses semakan dokumen, perbincangan kumpulan fokus dan penyusunan semula penulisan laporan.

Bengkel awalan APPGM-SDG yang telah dijalankan di Hotel Maluri, Cheras, Kuala Lumpur, dari 3 hingga 5 November 2023. Tujuan bengkel ini adalah untuk memperkenalkan metodologi dan proses keseluruhan yang terlibat dalam penilaian impak kepada 45 orang penilai. Modul bagi kumpulan penilai berfokus kepada 6 impak domain yang mendalam, jelas, luas, tinggi, jantina dan kemampanan SDG bagi sesi penilaian bersama penerima manfaat. Menggunakan pendekatan kualitatif dan kuantitatif, pasukan juga akan memilih 65 projek bagi perbincangan kumpulan berfokus (FGD). Dibawah adalah carta alir bagi proses penilaian impak:

Lawatan tapak juga merupakan sebahagian daripada terma rujukan (TOR) yang perlu dilengkapi bagi penilai. Sehingga Disember 2023, pasukan penilai telah melengkapkan dokumen semakan untuk kesemua projek. Mereka juga telah mengadakan Perbincangan Kumpulan Fokus (FGD) dimana 45% daripada keseluruhan peserta bagi 65 buah projek telah ditemu bual. Pasukan penilai juga telah berjaya melengkapkan penulisan laporan bagi semua projek yang terlibat.

Sehingga 31 Disember 2023, mereka masih mempunyai banyak kerja untuk diselesaikan dalam masa empat bulan pertama bagi tahun 2024.

UiTM Sarawak

1. Puan Noorfadhleen Binti Mahmud
2. Encik Rudy Ujang
3. Dr Noni Harianti Binti Junaidi
4. Dr Nadrawina Isnin
5. Puan Arenawati Sehat Bt Omar

UPM Kampus Bintulu Sarawak

1. Puan Joyce Morris Kapong
2. Dr Ribka Alan
3. Encik Philip Lepun
4. Encik Peter Clarence Cluny
5. Encik Haji Fakhzan Haji Buang

UiTM

1. Dr Tuan Nooriani Tuan Ismail
(Kampus Shah Alam)
2. Prof. Madya Dr Fadilah Puteh
(Kampus Shah Alam)
3. Dr Bibianah Thomas (Kampus Sabah)

Universiti Kebangsaan Malaysia

1. Dr Nurul Hidayat Ab Rahman
2. Dr Tan Raan Hann
3. Dr Nik Mohammad Hasif Mat
4. Dr Muhamad Azwan Abd Rahman
5. Dr Rahimi Hassan

Universiti Malaysia Sabah

1. Dr Eko Prayitno Joko
2. Prof. Madya Dr Ramli Dollah
3. Dr Mohamad Ikhrum Mohamad Ridzuan
4. Dr Adi Jafar
5. Dr Jakaria Dasan
6. Dr Mat Salleh @ Salleh Wahab
7. Dr Faerozh Bin Madli
8. Dr Shaierah Gulabdin

Universiti Tun Hussein Onn Malaysia

1. Prof. Madya Dr Kahirol Mohd Salleh
2. Prof. Madya Dr Nor Lisa Sulaiman
3. Dr Raden Mohd Farhan Helmy Raden Ismail
4. Cik Maisarah Auni Jamaludin
5. Prof. Madya Dr Azmi Abdul Latiff

Universiti Sains Malaysia

1. Dr Zaireeni Azmi
2. Prof. Dato' Dr Noraida Endut
3. Prof. Madya Dr Nor Hafizah Selamat

Universiti Taylor

1. Prof. Madya Dr Wan Puspa Melati Wan Halim
2. Cik Affezah Ali

Universiti Poly-Tech Malaysia

1. Puan Immie Rozanie Abd Rahim
2. Dr Norhayati Sulaiman
3. Puan Norfarahin Bte Amat @ Adnin
4. Prof. Madya Dr Ahmad Fauzi Ahmad Zaini
5. Prof. Madya Dr Sharifah Syahirah S. Sheikh

Universiti Antarabangsa Malaya-Wales

1. Puan Nurul Rashidah Mohamed Roseli

Universiti Sunway

1. Prof. Dr Adrian Lee Yuen Beng
2. Puan Maslisa Zainuddin
3. Puan Firdaus Anuar

PSSM

1. Prof. Dato' Dr Rashila Ramli (PSSM/ UNU-IIGH)
2. Prof. Dr Sity Daud (PSSM/UKM)

Universiti Utara Malaysia

1. Prof. Madya Dr Azlizan Talib

Universiti Malaysia Terengganu

1. Dr Norfatiha Othman

Universiti Sultan Zainal Abidin

1. Dr Norhana Khaled

Universiti Teknologi Petronas

1. Dr Rohani Salleh

Disediakan oleh

Prof Dato' Dr Rashila Ramli dan Prof Dr Sity Daud

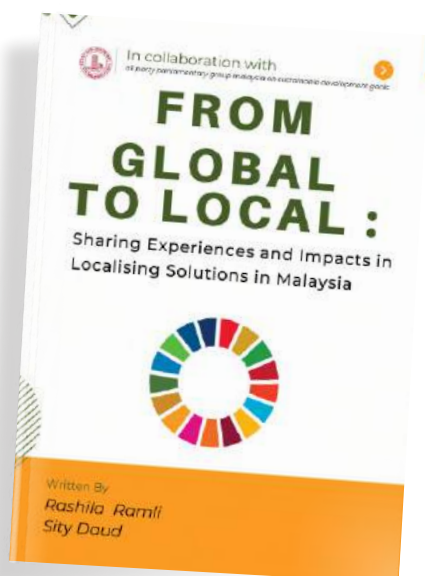

Bengkel Penilaian Impak SDG 2023

Taklimat Pertama untuk Penilaian Projek

Buku tentang Projek Solusi dan Penilaiannya

**Tersedia
dalam talian**

From Global to Local : Sharing Experiences and impact in Localising Solutions in Malaysia. Disunting oleh Rashila Ramli dan Sity Daud dari PSSM

Buku ini adalah laporan penilaian yang telah dijalankan bagi projek solusi tahun 2020. Penilaian bagi mengukur impak projek menggunakan pendekatan tiga langkah penilaian impak iaitu mengenalpastian impak, pengesahan impak dan pengesahsahihan impak. Seramai 15 orang penilai dari universiti tempatan telah menyemak semua dokumen dan membuat lawatan tapak ke projek-projek yang terpilih.

Buku ini telah dilancarkan pada 19 Jun 2023 di acara KSI.

Refleksi

Refleksi 1 Kami melihat penyertaan dan komitmen yang tidak berbelah bahagi daripada rakan solusi dalam agenda penyetempatan SDG dan pelaksanaan projek.

Refleksi 2 Kami melihat gerakan mobiliti sosial yang besar dalam kalangan peserta projek melalui testimoni yang dikongsikan mereka dilihat mempunyai keyakinan yang tinggi dan daya tahan yang kuat.

Refleksi 3 Peningkatan kesedaran dalam pemahaman berkaitan SDG dan pelaksanaanya dalam menangani isu tempatan.

Refleksi 4 Rakan solusi menjadi pakar rujuk dan telah mengadakan lawatan silang ke wilayah lain bagi tujuan pemantauan dan berkongsi pengetahuan serta kepakaran mereka. Melalui mesyuarat pemantauan secara berkala, semangat kerjasama antara rakan-rakan solusi semakin kuat terbina.

Refleksi 5 Hasil daripada sesi pemantauan dan bimbingan yang diberikan, projek-projek solusi dapat diteruskan dengan jumlah keciciran yang minimum. Jelaslah melalui pemantauan secara berkala dapat membina hubungan yang baik dan kepercayaan bersama rakan kongsi telah membantu memastikan 95% daripada projek giat dijalankan.

Refleksi 6 Berdasarkan pemerhatian kami, setiap komuniti adalah unik dan sangat penting untuk memahami konteks setempat. Faktor-faktor seperti budaya, sejarah, dan struktur sosial memainkan peranan yang penting. Oleh itu, setiap komuniti memerlukan pendekatan yang unik agar sesuai dengan keperluan dan dinamik komuniti.

Refleksi 7 APPGM-SDG percaya pemeraksanaan pemimpin tempatan dalam kalangan komuniti adalah penting. Mereka lebih memahami keunikan komuniti masing-masing dan penglibatan mereka dapat memastikan keberkesanan dan kemampuan inisiatif pembangunan komuniti.

Refleksi 8 Tema APPGM-SDG bagi tahun 2023 ialah Membina Komuniti Inklusif telah menjadi mantera dalam memastikan usaha campur tangan yang dilaksanakan bersifat inklusif dan menghormati kepelbagaian kaum. Rakan kongsi APPGM-SDG telah mengorak langkah untuk memastikan kumpulan minoriti dan terpinggir terlibat secara langsung dalam proses membuat keputusan dalam projek masing-masing.

5

KEBUN KOMUNITI

Ulasan Kebun Komuniti

Pada tahun 2023, Kementerian Kewangan Malaysia telah memberikan mandat kepada pihak APPGM-SDG untuk menggalas satu tanggungjawab besar bagi menjalankan inisiatif kebun komuniti. Inisiatif ini merupakan campur tangan komprehensif di antara pihak APPGM-SDG dan pihak akar umbi untuk menangani isu keterjaminan makanan. Kebiasaannya inisiatif ini didorong oleh usaha di peringkat akar umbi dan menerima sokongan daripada penduduk setempat, perusahaan sosial, organisasi sukarelawan dan universiti tempatan.

Unit Kebun Komuniti telah memberikan dana kepada masyarakat setempat untuk menjalankan projek kebun komuniti melalui geran kecil yang bernilai tidak lebih RM40,000 bagi setiap projek. Mereka turut menjalankan pemantauan bagi memastikan komuniti setempat mendapat impak sosial daripada projek yang dijalankan. Penilaian impak projek juga akan dilaksanakan oleh penilai luar sebaik sahaja projek tamat.

Pusat Latihan Tanaman Hidroponik di Tasek Gelugor

Projek Tanam Semula Bakau di Parit Buntar

Kepentingan Kebun Komuniti

Kepentingan projek kebun komuniti adalah untuk meningkatkan penghasilan produk pertanian secara lestari, kesihatan, akses kepada makanan. Selain daripada itu, projek ini juga dapat menggalakkan penglibatan masyarakat dalam penghasilan makanan sendiri dan menambah baik pola pemakanan dan keterjaminan makanan. Projek kebun komuniti turut menyediakan banyak faedah sosial termasuk peluang untuk bergaul sesama masyarakat dan memupuk interaksi antara komuniti di samping menjaga kesihatan dan alam sekitar. Selain daripada itu, projek kebun komuniti memainkan peranan penting dalam aspek ekonomi. Sebagai contoh, pengurangan perbelanjaan runcit apabila hasil tanaman sendiri dapat dituai. Projek ini juga dapat meningkatkan nilai hartanah, peluang pekerjaan dan menjana pendapatan masyarakat.

Data Asas mengenai Inisiatif Kebun Komuniti 2023

Inisiatif kebun komuniti telah mencapai satu kejayaan besar apabila sejumlah 198 projek berjaya dilaksanakan melibatkan seramai 2,153 orang peserta daripada pelbagai latar belakang. Unit Kebun Komuniti berjaya mengembangkan inisiatif ini dengan pantas pada tahun 2023 kerana telah mempunyai pengalaman dari tahun 2020 sehingga 2022 memberikan geran kepada 53 buah projek kebun komuniti – (5 projek pada tahun 2020, 17 projek pada tahun 2021 dan 31 projek pada tahun 2022). Pengalaman ini menjadi asas kepada pihak APPGM-SDG dalam mengembangkan lagi 198 projek kebun komuniti.

198 projek ini yang terletak di dalam 101 kawasan parlimen telah dilancarkan sehingga tahun 2023. Projek-projek ini telah dibahagikan kepada 6 wilayah bagi memastikan pemantauan dapat dijalankan dengan lebih berkesan. Rujuk Jadual 5.1 untuk penerangan lanjut.

Jadual 5.1: Jumlah projek Kebun Komuniti mengikut wilayah pada tahun 2023

Wilayah	Parlimen Terlibat	Bilangan Projek	Jumlah Peserta
Pusat	16	25	293
Pantai Timur	16	41	417
Utara	23	35	377
Selatan	18	40	444
Sabah	15	39	422
Sarawak	13	18	200
JUMLAH	101	198	2,153

Jenis-jenis Projek Kebun Komuniti

Projek kebun komuniti ini merangkumi pelbagai aktiviti pertanian dan penternakan. Projek-projek tersebut dibahagikan kepada 11 jenis projek pertanian berdasarkan jenis aktiviti yang dilaksanakan seperti pertanian moden, penternakan dan pembuatan dedak haiwan, penanaman cendawan, pertanian organik, makanan hutan (*food forest*), pertanian konvensional, penanaman padi, bank benih, penanaman herba, pertanian bersepadu dan penghasilan baja kompos sebagaimana yang ditunjukkan dalam Jadual 5.2.

Jadual 5.2: Penerangan jenis projek Kebun Komuniti

Jenis Projek	Penerangan	Bilangan Projek
Pertanian Moden	Mengurangkan kebergantungan terhadap kaedah tradisional berasaskan tanah dan menggunakan teknologi canggih dan amalan pertanian semasa seperti fertigasi, hidroponik, akuaponik dan pertanian menegak.	84
Penternakan dan Pembuatan Dedak Haiwan	Penternakan haiwan atau penghasilan dedak tempatan seperti projek penternakan ayam, penanaman rumput napier dan lain-lain.	34

Penanaman Cendawan	Kebiasaannya penanaman cendawan dijalankan bagi tujuan makanan atau kegunaan perubatan seperti Cendawan Tiram dan Cendawan Butang.	18
Pertanian Organik	Penanaman tanpa menggunakan racun perosak atau baja sintetik. Membina komposisi tanah secara organik melalui tanaman penutup atau menambah baja kompos dan campuran najis haiwan.	25
Makanan Hutan (Food Forest)	Mewujudkan satu ekosistem berbilang lapisan dan mampu hidup sendiri yang memimik fungsi hutan semula jadi dengan tumpuan penanaman adalah pada tumbuhan yang boleh dimakan.	2
Pertanian Konvensional	Kaedah pertanian tradisional menggunakan tanah.	19
Penanaman Padi	Meningkatkan pengeluaran beras tempatan melalui kaedah tradisional yang telah diinovasikan menggunakan rumah hijau dan polibeg untuk menanam padi sawah dan padi bukit.	2
Bank Benih	Mengumpul, memelihara dan mengedarkan benih tempatan untuk melindungi kepelbagaian genetik seperti benih padi asli.	1
Penanaman Herba	Penanaman herba di kawasan belakang rumah atau kawasan lapang. Herba ini boleh dijadikan produk untuk kegunaan harian atau jualan.	4
Pertanian Bersepadu	Menyepadukan aktiviti pertanian yang berbeza dalam satu sistem pertanian seperti menggabungkan aktiviti penternakan ayam dan penanaman sayur-sayuran atau penggiliran tanaman.	6
Pengeluaran Kompos	Mengitar semula sisa organik untuk menghasilkan baja kompos yang kaya dengan nutrien.	3
JUMLAH		198

Projek Pertanian Organik di Tambunan

Pertanian Hidroponik di Tasek Gelugor

Sistem Fertigasi di Tanjong Malim

Projek Fertigasi Cili di Kampung Ulu Benut, Simpang Renggam

FASA 1

Sebuah geran baharu yang bertumpu kepada pertanian komuniti. Ini adalah inisiatif baharu yang diberi mandat oleh Kementerian Kewangan bermula tahun 2023 bagi mengenalpasti rakan strategik di peringkat akar umbi sebagai usaha untuk meningkatkan penghasilan makanan bagi inisiatif keterjaminan makanan serta meningkatkan penglibatan komuniti dalam pertanian moden dan tradisional.

KEBUN KOMUNITI KG. SENA - PENJANAAN PENDAPATAN DARI PEMBUATAN KOMPOS DARI SISA TANAMAN & HAIWAN TERNAKAN, TANAMAN DAN PENJUALAN SAYURAN SECARA ORGANIK

Kawasan Parlimen
Sik

Rakan Solusi
Syufa Farm Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEBUN KOMUNITI TANAMAN PISANG DAN JAGUNG

Kawasan Parlimen
Merbok

Rakan Solusi
Kelab Belia Bersama Merbok (KBBM)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

AKUAFONIK SISTEM AQUARIOUS L200

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
RUKUN TETANGGA JALAN SEKERAT/TAMAN MESRA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJECT GREEN COMMUNITY

Kawasan Parlimen
Sungai Petani

Rakan Solusi
Malaysia Tamil Matham Sangam

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEBUN KOMUNITI USING WICKING BED TECHNOLOGY

Kawasan Parlimen
Padang Serai

Rakan Solusi
Executive Learning Centre Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TERNAKAN AYAM PENELUR

Kawasan Parlimen
Pasir Mas

Rakan Solusi
Nurul Nasuha Bte Mohd Jani

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MERANGSANG MEMPERKUKUHKAN EKONOMI DALAM KALANGAN OKU

Kawasan Parlimen

Kuala Krai

Rakan Solusi

Tetuan Pertubuhan Pembangunan OKU Malaysia (PPOM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK TANAMAN SERAI DAN JAGUNG MADU KOMUNITI POS BLAU

Kawasan Parlimen

Gua Musang

Rakan Solusi

JAWATANKUASA PEMBANGUNAN DAN KESELAMATAN KAMPUNG ORANG ASLI (JPKKOA) POS BLAU

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TERNAKAN LEMBU

Kawasan Parlimen

Besut

Rakan Solusi

JAS 77 Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENANAMAN JAGUNG MANIS UNGU DI KAWASAN TANAH BRIS, UNISZA KAMPUS BESUT

Kawasan Parlimen

Besut

Rakan Solusi

Fakulti Biosumber dan Industri Makanan, Universiti Sultan Zainal Abidin (UNISZA), Kampus Besut.

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TERNAKAN KAMBING (CROSS BOER)

Kawasan Parlimen

Besut

Rakan Solusi

NIK GT ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TANAMAN CILI

Kawasan Parlimen

Besut

Rakan Solusi

Addin O2 Resources

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PRODUCTION OF RUMINANT ANIMAL FEED FROM NAPIER GRASS FORAGE AND AQUATIC PLANT AZOLLA SP

Kawasan Parlimen

Besut

Rakan Solusi

Fakulti Biosumber dan Industri Makanan, Universiti Sultan Zainal Abidin (UNISZA), Kampus Besut.

Jumlah Peruntukan

RM40,000

HALIA BENTONG

Kawasan Parlimen

Setiu

Rakan Solusi

HSZ TRADING

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FERTIGASI CILI POLIKULTUR (BERSEPADU)

Kawasan Parlimen

Setiu

Rakan Solusi

Angkatan Belia Islam Malaysia Terengganu

Jumlah Peruntukan

RM40,000

JP MORINGA (JANA PENDAPATAN BERSAMA MORINGA)

Kawasan Parlimen

Kuala Nerus

Rakan Solusi

Pertubuhan Salwa Malaysia Negeri Terengganu

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK TERNAKAN ITIK PETELUR SECARA BERKELOMPOK

Kawasan Parlimen

Kuala Terengganu

Rakan Solusi

PERSATUAN PEDAGANG DAN PENGUSAHA MELAYU MALAYSIA PERDASAMA TERENGGANU

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENANAMAN CILI SECARA FERTIGASI

Kawasan Parlimen

Marang

Rakan Solusi

Persatuan Agropreneur Terengganu (PATH)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FERTIGASI TEMBIKAI WANGI 500 POLIBEG

Kawasan Parlimen

Marang

Rakan Solusi

ONE FOOD & AGRICULTURE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen

Hulu Terengganu

Rakan Solusi

Pertubuhan Cakna Pendidikan Terengganu

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KELUT FARMING IN HONEY PRODUCTION FOR THE ECONOMIC IMPROVEMENT OF THE B40 GROUP

Kawasan Parlimen

Dungun

Rakan Solusi

Malaysian Academy of SME & Entrepreneurship Development UITM Dungun (MASMED)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENTERNAKAN LEBAH KELUT

Kawasan Parlimen

Dungun

Rakan Solusi

Shawal Setia Resources

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PPPCI: PENJANAAN PENDAPATAN PERTAMA CENDAWAN BAGI INDIVIDU

Kawasan Parlimen

Kepala Batas

Rakan Solusi

Kaz Vet RMN Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI KELUARGA TAMAN ILMU

Kawasan Parlimen

Nibong Tebal

Rakan Solusi

Taman Sara

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK CENDAWAN

Kawasan Parlimen

Nibong Tebal

Rakan Solusi

Pertubuhan Pemulihan Dalam Komuniti (PDK) Puteri Gunung

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BABA COMMUNITY LANDCARE PROGRAMME

Kawasan Parlimen

Nibong Tebal

Rakan Solusi

ERA-I ENTERPRISE (M) SDN BHD

Jumlah Peruntukan

RM40,000

ORGANIC FARMING - THE SUSTAINABLE FARMING

Kawasan Parlimen

Nibong Tebal

Rakan Solusi

KEAN BENG LEE IND (M) SDN BHD (BABA STUDY AND RESEARCH ORGANIC FARM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

A PRACTICE ON FREE PESTICIDES ORGANIC PLANTING

Kawasan Parlimen

Nibong Tebal

Rakan Solusi

Buddhist Tzu-Chi Merits Society Malaysia

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM KEBUN DAN PENTERNAKAN KOMUNITI KADUN SUNGAI PINANG

Kawasan Parlimen

Jelutong

Rakan Solusi

Majlis Pengurusan Komuniti Kampung (MPKK) Bandar Baru Jelutong @ The Community Management Council of Bandar Baru Jelutong

Jumlah Peruntukan

RM40,000

CREATING SUSTAINABLE IMPACT ON AGROSTEM EDUCATION FOR SCHOOLS

Kawasan Parlimen

Jelutong

Rakan Solusi

Victory Farm At Rooftop Sdn Bhd (VF@RM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PEMBANGUNAN BUAH TIN KOMERSIAL

Kawasan Parlimen

Bukit Gelugor

Rakan Solusi

USains Infotech Sdn. Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

AGRO SCHOOL

Kawasan Parlimen

Bayan Baru

Rakan Solusi

Persatuan Ibu Bapa & Guru SJKT Sungai Ara (PIBG)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

ORGANIC COMMUNITY GARDENING THROUGH INTEGRATED FARMING

Kawasan Parlimen

Larut

Rakan Solusi

RainHill Agro

Jumlah Peruntukan

RM40,000

**TANAMAN JAGUNG –
MAKANAN HAIWAN (AFRIKA TALL)**

Kawasan Parlimen
Sungai Siput

Rakan Solusi
RKN ORGANIK FARMING ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN CENDAWAN TIRAM

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Sweet Corn Ipoh Chemical Free Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN CENDAWAN TIRAM

Kawasan Parlimen
Tambun

Rakan Solusi
Lembaga Pengelola Sekolah SJK(T) Tanjong Rambutan

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**MIXED AGRICULTURE SUSTAINABLE
MODEL FARM IN COLLABORATION WITH
GRASSROOTS COMMUNITIES**

Kawasan Parlimen
Ipoh Barat

Rakan Solusi
APPGM-SDG, Ipoh City Council, the Member of Parliament for Ipoh Barat, ADUN Buntong

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PROJEK PENANAMAN
CENDAWAN TIRAM**

Kawasan Parlimen
Ipoh Timur

Rakan Solusi
REZEKI ORGANIC RESOURCES

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TANAMAN CILI FERTIGASI

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
TRICON RESOURCES

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PUSAT TERNAKAN AYAM DAGING
BERKELOMPOK**

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
Tunjang Rezeki Resources

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PENANAMAN CILI, TERUNG DAN
SAYURAN SECARA FERTIGASI**

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
GERAKAN BELIA 4B MALAYSIA CAWANGAN KEBUN RAJA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

**PROJEK FERTIGASI CILI UNTUK
KELOMPOK ANAK MUDA
KATEGORI B40**

Kawasan Parlimen
Kuala Kangsar

Rakan Solusi
PERSATUAN KEBAJIKAN KOMUNITI CAKNA DAERAH KUALA KANGSAR

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PUSAT PEMBENIHAN (HATCHERY) DAN PENTERNAKAN IKAN AIR TAWAR, MANONG

Kawasan Parlimen

Kuala Kangsar

Rakan Solusi

Pertubuhan Belia Imarah Masjid

Jumlah Peruntukan

RM40,000

BENGKEL ASAS TERNAKAN AYAM PEDAGING

Kawasan Parlimen

Parit

Rakan Solusi

Pertubuhan Sahabat Amal Perak Tengah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

ENTREPRENEURSHIP TRAINING - FERTIGATION FARMING SYSTEM

Kawasan Parlimen

Gopeng

Rakan Solusi

ProGro Global Resources

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TANAMAN HIDROPONIK – SUMBER MAKANAN SEGAR DAN SIHAT

Kawasan Parlimen

Pasir Salak

Rakan Solusi

BONUSMART

Jumlah Peruntukan

RM40,000

HASIL SUMBER SUNGAI DAN PELAKSANAAN (UDANG GALAH DAN IKAN SUNGAI)

Kawasan Parlimen

Teluk Intan

Rakan Solusi

Duriopark Agro Trading

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MENJANA PENDAPATAN MASYARAKAT SG.BEHRANG MELALUI SKIL TANAMAN FERTIGASI

Kawasan Parlimen

Tanjong Malim

Rakan Solusi

AGRO ECO VENTURE SDN BHD.

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK TERNAKAN AYAM PENELUR DELIMA

Kawasan Parlimen

Tanjong Malim

Rakan Solusi

Tiong Trove Family Farm

Jumlah Peruntukan

RM40,000

MENJANA PENDAPATAN MASYARAKAT ASLI SG. CHENAING MELALUI SKIL TANAMAN FETIGASI

Kawasan Parlimen

Tanjong Malim

Rakan Solusi

Bumi Emas Agro Farm Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK TANAMAN CILI FERTIGASI

Kawasan Parlimen

Cameron Highlands

Rakan Solusi

Persatuan Inspirasi Bukit Betong Kuala Lipis

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENANAMAN NENAS MD2

Kawasan Parlimen

Jerantut

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Jerantut Madani

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK KEBUN KOMUNITI PENTERNAKAN AYAM KAMPUNG KACUK

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Mariyal Resources

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK TERNAKAN IKAN KELI

Kawasan Parlimen

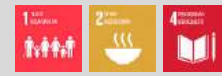
Kuantan

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Masyarakat
Harapan Kuantan (PerKeMas)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KURSUS PENANAMAN. PEMROSESAN & PENJUALAN TEBU

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Masjid Al-Mukmin Pinggiran Putra 3

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI (FERTIGASI CILI BARA, KG UBAI)

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

KP Multi Services

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI FERTIGASI CILI

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Kawasan Rukun Tetangga (KRT)
Tanah Putih Baru

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENTERNAKAN AYAM KAMPUNG KACUK

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Persatuan Penduduk Taman Seri
Belat

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI TANAMAN CILI BARA F1 SECARA FERTIGASI

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

NUUR SINAR HAJJAT ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK KEBUN HALIA KOMUNITI PROGRESIF KUANTAN

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

PERTUBUHAN KEBAJIKAN PROGRESIF
MASYARAKAT KUANTAN

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK TANAMAN NANAS KOMITED

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Pertubuhan Komuniti Intervensi Dadah Malaysia (KOMITED Malaysia)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TANAMAN TIMUN JEPUN FERTIGASI

Kawasan Parlimen

Kuantan

Rakan Solusi

Pusat Jagaan Chahaya

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI

Kawasan Parlimen

Paya Besar

Rakan Solusi

Pertubuhan IKRAM Malaysia cawangan Pahang (IKRAM Pahang)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENANAMAN NAPIER DAN PROSES PENYEDIAAN SILAJ

Kawasan Parlimen

Pekan

Rakan Solusi

PERSATUAN DARUL AKHYAR MALAYSIA (PDAM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KURSUS PENTERNAKAN LEMBU DAN KAMBING SECARA KOMERSIAL

Kawasan Parlimen

Pekan

Rakan Solusi

Atoi Ahmad Maju

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TEMERLOH YOUTH'S COMMUNITY FARM

Kawasan Parlimen

Temerloh

Rakan Solusi

Majlis Belia India Malaysia Cawangan Temerloh

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENTERNAKAN IKAN KELI DALAM TANGKI POLY

Kawasan Parlimen

Temerloh

Rakan Solusi

UMMI HANNAN RESOURCES

Jumlah Peruntukan

RM40,000

TANAMAN RUMPUT NAPIER, JUALAN, PEMASARAN RUMPUT DAN SILAJ NAPIER

Kawasan Parlimen

Temerloh

Rakan Solusi

Persatuan Kebajikan Rakyat Bertindak Temerloh Pahang

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK KEBUN HALIA BENTONG PUSAKA HANAFI BENTONG

Kawasan Parlimen

Bentong

Rakan Solusi

PERSATUAN SENI SILAT CEKAK PUSAKA USTAZ HANAFI KUANTAN PAHANG

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FREE-RANGE CHICKEN FARMING

Kawasan Parlimen
Bentong

Rakan Solusi
Good Growers PLT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

GREEN LIFE PROJECT FOOD FOREST

Kawasan Parlimen
Kuala Selangor

Rakan Solusi
Pertubuhan Pencinta Eco Alam
Malaysia (Green Life Project)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

GREENING SEKINCHAN PROJECT / PROJEK PENGHIJAUAN SEKINCHAN DIBAWAH PROJEK KETERJAMINAN MAKANAN 2023

Kawasan Parlimen
Sungai Besar

Rakan Solusi
IKRAM Kuala Selangor

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MENJANA PENDAPATAN MELALUI PENANAMAN CILI FERTIGASI KOMUNITI ASAL KG. TUN RAZAK

Kawasan Parlimen
Hulu Selangor

Rakan Solusi
Beringin Natural Farm

Jumlah Peruntukan
RM40,000

URBANFARM – CORNMELOON @ PUNCAK ALAM

Kawasan Parlimen
Kuala Selangor

Rakan Solusi
Kelab Pertukaran Kebudayaan
Antarabangsa Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM PENINGKATAN PENDAPATAN MELALUI AKTIVITI PERTANIAN KEPADA PETANI SKALA KECIL DAN BELIA B40

Kawasan Parlimen
Kuala Selangor

Rakan Solusi
Timun Hijau Agrofarm

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN DAN PENJUALAN SAYURAN DAN HERBA SECARA ORGANIK SERTA PENGHASILAN DAN JUALAN KOMPOS DAN BAJA ORGANIK DI KEBUN KOMUNITI PDK SELAYANG

Kawasan Parlimen
Gombak

Rakan Solusi
The Trustee of Malaysian Institute of
Sustainable Agriculture (MISA)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

STRATEGI MENJAMIN PENCAPAIAN SEKURITI MAKANAN MELALUI TRANSFORMASI SISA KEBUN KEPADA BIOCHAR-KOMPOS UNTUK MENINGKATKAN PRODUKTIVITI TANAMAN

Kawasan Parlimen
Hulu Langat

Rakan Solusi
UNIVERSITI MALAYA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEBUN KOMUNITI ORANG ASLI LALANG BARU

Kawasan Parlimen
Hulu Langat

Rakan Solusi
NFAM - Natural Farming Association
Malaysia

Jumlah Peruntukan
RM40,000

URBAN FARMING AND SUSTAINABILITY MODULE,
TRAINING AND EDUCATION CONNECTING
COMMUNITIES AND UNIVERSITY IN PRESERVING
BIODIVERSITY AND PROMOTING SUSTAINABLE
LIVING TECHNOLOGY

Kawasan Parlimen

Bangi

Rakan Solusi

UKM-YSD Chair for Sustainable
Development

Jumlah Peruntukan

RM40,000

JIRAN COMMUNITY ECO-
ENZYME WORKSHOP

Kawasan Parlimen

Bangi

Rakan Solusi

KLSEL EKO ENZIM STATION

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SAYURAN SISTEM MINI FERTIGASI
TAMAN BOTANI BANGI UKM -
MEMPERKASA PENDAPATAN ISI
RUMAH WANITA BERDIKARI (IBU
TUNGGAL DAN SURTI RUMAH)

Kawasan Parlimen

Bangi

Rakan Solusi

Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK HATI EMAS -
PENANAMAN SAYUR SECARA
MODEN BERKELOMPOK

Kawasan Parlimen

Bangi

Rakan Solusi

PERTUBUHAN AMAL DAN KEBAJIKAN
INSANIAH SELANGOR

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SEEDS OF LIFE

Kawasan Parlimen

Puchong

Rakan Solusi

TENVISION CONSULTING

Jumlah Peruntukan

RM40,000

REIGNITE URBAN COMMUNITY
GARDENING FOR SUSTAINABLE
COMMUNITIES

Kawasan Parlimen

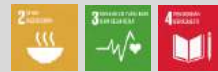
Petaling Jaya

Rakan Solusi

PERSATUAN PENDUDUK ZON
SENTRAL SEKSYEN 19 PETALING
JAYA, SELANGOR (RA Central 19)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENANAMAN POKOK GOLDEN MELON
KAEDAH ORGANIK BAGI MENGHASILKAN
BUAH GOLDEN MELON ORGANIK DI KEBUN
KOMUNITI PJS1:SA

Kawasan Parlimen

Petaling Jaya

Rakan Solusi

Persatuan Penduduk PJS1 South
Avenue

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PERTANIAN KOMUNITI
PERINTIS HIJAU ANAK - ANAK
ISTIMEWA - TANAMAN TEMBIKAI

Kawasan Parlimen

Sungai Buloh

Rakan Solusi

Pertubuhan Pemulihan Dalam
Komuniti Sinar Harapan

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENTERNAKAN MADU
KELULUT DI KEBUN BANDAR BAYU
DAMANSARA

Kawasan Parlimen

Sungai Buloh

Rakan Solusi

Persatuan Penduduk Bayu
Damansara @ The Association of
Bayu Damansara

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI RUMAH PANGSA ANGGERIK

Kawasan Parlimen
Shah Alam

Rakan Solusi
AKAR UMBI GLOBAL

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK TERNAKAN AYAM KAMPUNG

Kawasan Parlimen
Kuala Langat

Rakan Solusi
PERSATUAN AGROSEL KUALA LANGAT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM KEBUN KOMUNITI MENGGUNAKAN TEKNIK MODERN FARMING

Kawasan Parlimen
Kuala Langat

Rakan Solusi
Suraby Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK LESTARI EKONOMI KEBUNITI BUKIT CHANGGANG: MERDEKA SAYUR

Kawasan Parlimen
Sepang

Rakan Solusi
TT Organics

Jumlah Peruntukan
RM40,000

CENDAWAN VOLVAREILLA DAN INOVASI PERTANIAN MODEN

Kawasan Parlimen
Sepang

Rakan Solusi
THIRTYSEX BIKE TUNE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEBUN KOMUNITI BANDAR DAN WARGA EMAS

Kawasan Parlimen
Kepong

Rakan Solusi
Persatuan Sosio Ekonomi dan Alam Sekitar (PERSEAS)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEBUN KOMUNITI PPR BATU MUDA

Kawasan Parlimen
Batu

Rakan Solusi
Urbanest Sdn. Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

SAYUR IN THE CITY: SAYUR SPROUTS

Kawasan Parlimen
Segambut

Rakan Solusi
Eats Shoots & Roots Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK KEBUNITI TERNAKAN IKAN BERKELOMPOK HANYA DI PASOH

Kawasan Parlimen
Jejebu

Rakan Solusi
ATO A ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN POKOK TIN

Kawasan Parlimen

Jelebu

Rakan Solusi

NRM LEGACY RESOURCES

Jumlah Peruntukan

RM40,000

EMPOWERING RURAL COMMUNITIES: SUSTAINABLE CHILI FARMING INITIATIVE FOR ECONOMIC GROWTH

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

TUAISEGAR TECHNOLOGIES

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SUSTAINABLE HOMES - TRANSFORMING LIMITED SPACE INTO A VEGETABLE PRODUCTION HUB AND INCOME GENERATOR

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

STIXFRESH INTERNATIONAL SDN BHD

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SALAD GREEN REVOLUTION: EMPOWERING AMPANGAN WITH INDOOR VERTICAL FARMING

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

Persatuan Ampangan Kita Jago Negeri Sembilan

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PERTANIAN PINTAR: PENANAMAN ROCK MELON MENGUNAKAN SISTEM FERTIGASI DAN INTERNET OF THINGS (IOT)

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

Universiti Sains Islam Malaysia (USIM)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

CULTIVATING SUSTAINABLE FUTURES: FERTIGATION CHILI FARMING IN KAMPUNG JIBOI

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

Kelab Pemuda Kampung Jiboi

Jumlah Peruntukan

RM40,000

HERBAL EMPOWERMENT: NURTURING NEW MOTHERS AND SUSTAINABLE FARMING

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

NEWMOM CONFINEMENT LADY manage by Brox Beauty Services

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FINS & FEELS: CREATING WAVES OF CHANGE WITH TILAPIA

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

Music & Seni Art Community managed by Epin Four

Jumlah Peruntukan

RM40,000

AGROEMPOWER: FERTIGATION FOR SUSTAINABLE INCOME GENERATION

Kawasan Parlimen

Seremban

Rakan Solusi

Agro Voltec Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

CULTIVATING COMMUNITIES THROUGH VERTICAL FARMING

Kawasan Parlimen
Rembau

Rakan Solusi
BROX Marketing

Jumlah Peruntukan
RM40,000

FERTIGASI & KEBUN BANDAR

Kawasan Parlimen
Masjid Tanah

Rakan Solusi
FARA ORGANIC

Jumlah Peruntukan
RM40,000

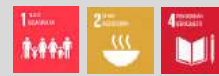
PROJEK EP - TEBU

Kawasan Parlimen
Masjid Tanah

Rakan Solusi
KPMMB Corporate Business

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EGGS (ECONOMY – GROW – GAIN – SUSTAINABLE)

Kawasan Parlimen
Alor Gajah

Rakan Solusi
Khairis Aircond & Electrical Services Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK AKUAPONIK UNTUK BELIA DAN KOMUNITI SETEMPAT

Kawasan Parlimen
Alor Gajah

Rakan Solusi
Adamzara Creative Services

Jumlah Peruntukan
RM40,000

URBAN FARMING AND INNOVATION TECHNIQUE – FERTIGATION SYSTEM

Kawasan Parlimen
Jasin

Rakan Solusi
Agro Tech TVET Academy Sdn. Bhd.

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TANAMAN SAYUR HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Jasin

Rakan Solusi
Universiti Teknologi MARA,
Cawangan Melaka, Kampus Jasin

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TERNAKAN KAMBING (CROSS BOER)

Kawasan Parlimen
Kota Tinggi

Rakan Solusi
PERTUBUHAN TRANSFORMASI
WAWASAN MAWAI KOTA TINGGI,
JOHOR

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM KEBUN KITA MAKANAN KITA

Kawasan Parlimen
Ledang

Rakan Solusi
GRASS MALAYSIA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

WOMEN'S PARTICIPATION IN FOOD CROP PRODUCTION FOR THE TANGKAK COMMUNITY

Kawasan Parlimen
Ledang

Rakan Solusi
The Malaysian Agroecology Society for Sustainable Resource Intensification (SRI-Mas)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

E.A.G.L.E (EXPERTISE – ACHIEVE – GOALS – LEADERSHIP – EMPOWER)

Kawasan Parlimen
Muar

Rakan Solusi
NNM Industries

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KOPDAB SOLUSI SAYURAN BERKUALITI

Kawasan Parlimen
Sri Gading

Rakan Solusi
KOPERASI PEKEBUN KECIL DAERAH BATU PAHAT BERHAD (KOPDAB)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KEBUN KOMUNITI FELDA KAHANG BARAT KLUANG

Kawasan Parlimen
Sembrong

Rakan Solusi
KOPERASI PENEROKA FELDA KAHANG BARAT KLUANG BERHAD

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN TEBU BAGI SUMBER PENDAPATAN ALTERNATIF

Kawasan Parlimen
Tenggara

Rakan Solusi
ZAINUL QS BUILDERS

Jumlah Peruntukan
RM40,000

HARVESTING HOPE: TRANSFORMING WASTE INTO COMMUNITY WEALTH

Kawasan Parlimen
Tebrau

Rakan Solusi
FOLO BLACK GOLD PLT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN CENDAWAN TIRAM: KOMUNITI SEKOLAH & PIBG SEJAYA

Kawasan Parlimen
Pulai

Rakan Solusi
Persatuan IbuBapa dan Guru (PIBG) (SK(P) Jalan Yahya Awal)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJECT M.I.S.H.A (MUSHROOM, INVESTMENT, SOCIAL, HERO, AGRICULTURE)

Kawasan Parlimen
Pulai

Rakan Solusi
Social Hero Foundation

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MINI SMART FARMING AQUAPONIC SYSTEM

Kawasan Parlimen
Iskandar Puteri

Rakan Solusi
Persatuan Masyarakat Setia Jujur Skudai Johor Bahru

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ECOBOTANIC URBAN HOMESTEAD PROJECT

Kawasan Parlimen
Iskandar Puteri

Rakan Solusi
Athos Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM TANAMAN KUNYIT HITAM SECARA KOMERSIAL @ SIREH PARK, ISKANDAR PUTERI

Kawasan Parlimen
Iskandar Puteri

Rakan Solusi
Lagenda Asly Resources

Jumlah Peruntukan
RM40,000

HIDROPONIK SECARA ORGANIK @ SIREH PARK

Kawasan Parlimen
Iskandar Puteri

Rakan Solusi
Kelab Sukan Dan Rekreasi UEM Sunrise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ORGANIC FARMING AS MODEL FOR COMMUNITIES

Kawasan Parlimen
Pontian

Rakan Solusi
Dahlia Duta Utama Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ORGANIC FARMING AS A MODEL FOR COMMUNITIES

Kawasan Parlimen
Pontian

Rakan Solusi
Koperasi Agrotani Organik Johor Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MISI IHSAN KEMANUSIAAN KEBUN KOMUNITI APPGM

Kawasan Parlimen
Johor Bahru

Rakan Solusi
Pertubuhan Ihsan Johor

Jumlah Peruntukan
RM40,000

EMPOWERING UNDERSERVED COMMUNITIES IN MALAYSIA THROUGH MODERN AGRICULTURE FOR ALL

Kawasan Parlimen
Johor Bahru

Rakan Solusi
Sayur Kita Asia Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan
RM40,000

FERTIGASI PENANAMAN TERUNG

Kawasan Parlimen
Tanjung Piai

Rakan Solusi
KRT PONTIAN JAYA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENTERNAKAN KETAM NIPAH SECARA MENEGAK (VERTICAL FARMING) AKKA APPARTMEN KETAM

Kawasan Parlimen
Kudat

Rakan Solusi
KAMPUNG KAMBING

Jumlah Peruntukan
RM40,000

LEVFARMS @ PULAU BANGGI

Kawasan Parlimen

Kudat

Rakan Solusi

Pertubuhan Pendidikan dan
Kebajikan Projek LEV Sabah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

GREEN FARM PROGRESIF

Kawasan Parlimen

Kudat

Rakan Solusi

Kelab Anak Muda Progresif Taman
Kingfisher

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM FERTIGASI TANAMAN ROCK MELON KOMUNITI, KG. TANDEK LAUT, KOTA MARUDU, SABAH (BERKELOMPOK)

Kawasan Parlimen

Kota Marudu

Rakan Solusi

KELAB KOMUNITI BESTARI TANDEK
(KKBT)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN JAGUNG MANIS SECARA ORGANIK KG.RASAK LAUT, KOTA MARUDU SABAH

Kawasan Parlimen

Kota Marudu

Rakan Solusi

Borneo Fertilyst

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENANAMAN CILI DAN PENGHASILAN PRODUK KEUSAHAWANAN BERASASKAN CILI

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Kawasan Rukun Tetangga Tambulion
Laut (KRT Tambulion Laut)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK KEBUN KOMUNITI TANAMAN CILI FERTIGASI MUKIM PIRASAN

Kawasan Parlimen

Kota Belud

Rakan Solusi

Koperasi Waris Niaga Sabah Berhad

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENTERNAKAN LEBAH KELULUT KE ARAH PENTERNAKAN SMART FARMING KOMUNITI RATAU KIULU.

Kawasan Parlimen

Tuaran

Rakan Solusi

MARVHELLY PACE A VOI SDN.BHD.

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMBANGUNAN PUSAT LATIHAN DAN BANK BENIH KOMUNITI KG. TIONG KARANAN TAMPARULI

Kawasan Parlimen

Tuaran

Rakan Solusi

Kokoriu Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM PENTERNAKAN SISTEM INTEGRASI: PENTERNAKAN AYAM KAMPUNG DAN TANAMAN JAGUNG

Kawasan Parlimen

Tuaran

Rakan Solusi

Reach Society Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN CENDAWAN KOMUNITI BERSAMA AFA

Kawasan Parlimen

Papar

Rakan Solusi

Akiyoshi Fun AgroTech

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM PEMERKASAAN PERTANIAN PADI KOMUNITI (1 PETANI 1 EKAR 1 TAN)

Kawasan Parlimen

Papar

Rakan Solusi

Sukod Borneo Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI HIDROPONIK

Kawasan Parlimen

Pensiangan

Rakan Solusi

PERSATUAN SUKU DUSUN TOMPIZOS SABAH

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM KEBUN KOMUNITI - CENDAWAN SAWIT

Kawasan Parlimen

Sepanggar

Rakan Solusi

Bam & Boo Enterprise

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENGHASILAN SUMBER MAKANAN SEGAR (AQUAPONIC)

Kawasan Parlimen

Penampang

Rakan Solusi

Tampasak Timpangoh Babagon Tumoku (TATABA TUMOKU)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

LOCAL COMMUNITY HERBS GARDEN SABAH (KEBUN KOMUNITI TANAMAN HERBA TEMPATAN SABAH)

Kawasan Parlimen

Penampang

Rakan Solusi

Botanical Sabah SDN. BHD.

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK CENDAWAN SUGUD TIMPANGOH

Kawasan Parlimen

Penampang

Rakan Solusi

SUGUD ECOLAND PLT

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI BONGKAH CENDAWAN

Kawasan Parlimen

Beaufort

Rakan Solusi

PERSATUAN SUARA BELIA BEAUFORT

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN CENDAWAN KOMUNITI BERSAMA AFA

Kawasan Parlimen

Beaufort

Rakan Solusi

Akiyoshi Fun AgroTech

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI – PERTANIAN HIDROPONIK DAERAH SIPITANG

Kawasan Parlimen

Sipitang

Rakan Solusi

Pertubuhan Kemanusiaan Projek D'BAYU Sabah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI -BERAS MERIDI

Kawasan Parlimen

Ranau

Rakan Solusi

Kelab Belia Kampung Meridi, Ranau

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMBUATAN KOMPOS

Kawasan Parlimen

Ranau

Rakan Solusi

HPO ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENANAMAN SAYUR DENGAN SISTEM PERTANIAN MAMPAN MENGGUNAKAN FERTIGASI MEJA DI KAWASAN TANAH TINGGI

Kawasan Parlimen

Ranau

Rakan Solusi

SR GREEN TECH

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK PENINGKATAN PENDAPATAN MELALUI TANAMAN FERTIGASI (KAMPUNG MESILOU)

Kawasan Parlimen

Ranau

Rakan Solusi

Borneo Skill Experts

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PENTERNAKAN LEMBU KG. SINARUT BARU

Kawasan Parlimen

Ranau

Rakan Solusi

Persatuan Muafakat Kampung Sinarut (PEMUKA)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

KEBUN KOMUNITI: SOCIAL BUSINESS IN SUSTAINING RURAL WOMEN COMMUNITY IN HERBS GARDEN WITH ZERO FOSSIL FUEL SOLAR DRYER IMPLEMENTATION FOR AGRICULTURAL HERBS DRYING

Kawasan Parlimen

Keningau

Rakan Solusi

Association Of Sabah Social Entrepreneurs & Eco Development (SEED)

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROGRAM PENANAMAN JAGUNG MANIS BERKELOMPOK

Kawasan Parlimen

Keningau

Rakan Solusi

AKIE ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan

RM40,000

SOCIAL LAB

Kawasan Parlimen

Keningau

Rakan Solusi

Tumparak Sdn Bhd

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
PEMBANGUNAN LEBU JAYA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
CM Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
AP Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
RIZQI ENTERPRISE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

SOLCRES - SOLAR POWERED MODULAR HYDROPONIC FOR COMMUNITY RESILIENT & SUSTAINABILITY

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
Trusmadi Eco Farm

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
Batu Lunguyan Farm

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENJANAAN PENDAPATAN MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Beluran

Rakan Solusi
Emas Hijau Agroventure

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TRANSFER OF KNOWLEDGE ON VEGETABLE PRODUCTION

Kawasan Parlimen
Libaran

Rakan Solusi
Fakulti Pertanian Lestari Universiti Malaysia Sabah (UMS)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

COMMUNITY CROP (TOMATOES) FARMING AND MARKET PLACE

Kawasan Parlimen
Petra Jaya

Rakan Solusi
Persatuan Go Go Green

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KURSUS LATIHAN HIDROPONIK (ND AGRO)

Kawasan Parlimen
Petra Jaya

Rakan Solusi
ND Agro Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK PELUANG KERJAYA TANI MELALUI TANAMAN FERTIGASI CILI MERAH KEPADA BELIA B40

Kawasan Parlimen
Petra Jaya

Rakan Solusi
Syarikat Masyur Jati

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KURSUS LATIHAN HIDROPONIK (DDND SYNERGY)

Kawasan Parlimen
Petra Jaya

Rakan Solusi
DDND SYNERGY SDN BHD

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KURSUS LATIHAN FERTIGASI

Kawasan Parlimen
Kuching

Rakan Solusi
PERTUBUHAN PELADANG KAWASAN
KUCHING

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KOPERASI KOMUNITI KG CENDERAWASIH KUNAK

Kawasan Parlimen
Silam

Rakan Solusi
PERSATUAN PELANCONGAN DAN
KEBUDAYAAN KUNAK (KUNAK TOURISM
AND CULTURAL ASSOCIATION)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

FARMING CAREERS

Kawasan Parlimen
Stampin

Rakan Solusi
MIAW DESTINY SOLUTION
MANAGEMENT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

FERTIGASI CILI

Kawasan Parlimen
Kota Samarahan

Rakan Solusi
Syarikat Rimbun Jaya

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ECONOMIC EMPOWERMENT THROUGH TERUNG ASAM CULTIVATION

Kawasan Parlimen
Puncak Borneo

Rakan Solusi
KAİROS COMMUNITY CENTRE

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENTERNAKAN IKAN DALAM KOLAM

Kawasan Parlimen
Julau

Rakan Solusi
Kelab Sosial Manding

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK KEBUN KOMUNITI CENDAWAN TIRAM

Kawasan Parlimen
Julau

Rakan Solusi
PERSATUAN KOMUNITI RUYAK
SEREMBAI JULAU

Jumlah Peruntukan
RM40,000

SISTEM TANAMAN FERTIGASI CILI

Kawasan Parlimen
Kapit

Rakan Solusi
JKKK RANTAU ABAU SG BANGKIT

Jumlah Peruntukan
RM40,000

LATIHAN KEUSAHAWANAN - SISTEM TANAMAN FERTIGASI CILI

Kawasan Parlimen
Mukah

Rakan Solusi
Kuasa Utama Eletrical Works

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK PENANAMAN HALIA SECARA FERTIGASI

Kawasan Parlimen
Mukah

Rakan Solusi
NRP PRODUCTION & SERVICES SDN.
BHD.

Jumlah Peruntukan
RM40,000

KURSUS & PENANAMAN BULUH JENIS 'BETONG' KEPADA PEKEBUN YANG BERMINAT MENGHASILKAN SAYUR JENIS UMBUT ATAU 'BAMBOO SHOOT' UNTUK PEMASARAN TEMPATAN

Kawasan Parlimen
Miri

Rakan Solusi
Lemujan Pakan Social Welfare
Association @ Persatuan Kebajikan
Masyarakat Lemujan Pakan (PKMLP)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENTERNAKAN IKAN KELI DALAM KOLAM

Kawasan Parlimen
Baram

Rakan Solusi
PERSATUAN ASAL HARAPAN

Jumlah Peruntukan
RM40,000

ECONOMIC EMPOWERMENT THROUGH TAPIOCA PLANTING

Kawasan Parlimen
Sadong Jaya

Rakan Solusi
Ecovative Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

CULTIVATING COMMUNITY FARM FOR A GREENER FUTURE

Kawasan Parlimen
Sadong Jaya

Rakan Solusi
Fly Technology Agriculture Sdn. Bhd.

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROGRAM EVOLUSI PERTANIAN: FERTIGASI CILI

Kawasan Parlimen
Padang Besar

Rakan Solusi
KOMUNITI RUKUN TETANGGA (KRT)
KG. BANGGOL SENA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMELIHARAN IKAN SEPAT UNTUK TUJUAN KOMERSIAL

Kawasan Parlimen

Kangar

Rakan Solusi

Koperasi Penggerak Pertanian ,
Penternak Dan Makanan Perlis
Berhad

Jumlah Peruntukan

RM40,000

PROJEK KEBUN KASIH KOMUNITI

Kawasan Parlimen

Jerlun

Rakan Solusi

Persatuan Pengetua Sekolah Agama
Rakyat Negeri Kedah

Jumlah Peruntukan

RM40,000

FASA 2

Projek-projek yang telah dipilih daripada rakan solusi sedia ada yang telah melengkapkan projek fasa 1 layak untuk mendapatkan peruntukan tambahan bernilai RM 40,000 pada tahun berikutnya.

KEBUN KOMUNITI

Kawasan Parlimen
Segamat

Rakan Solusi
SIG Pembangunan Kompetensi
Komuniti, UiTM Cawangan Johor

Jumlah Peruntukan
RM40,000

L.I.F.E (LEARNING-INNOVATION-FOOD-ENVIRONMENT)

Kawasan Parlimen
Muar

Rakan Solusi
NNM Industries

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PENANAMAN FERTIGASI (TERBUKA) CILI BARA

Kawasan Parlimen
Kota Belud

Rakan Solusi
Kelab Kebajikan Kadamaian

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK PENTERNAKAN ITIK TELUR

Kawasan Parlimen
Pekan

Rakan Solusi
MOHAMAD MUSA BIN HAMID (MMH)

Jumlah Peruntukan
RM40,000

MENGATUR DAN MENGURUS PEMBINAAN BANGSAL KEREPEK DAN PENANAMAN TANAMAN UNTUK KEREPEK

Kawasan Parlimen
Pekan

Rakan Solusi
SEEDS MALAYSIA

Jumlah Peruntukan
RM40,000

TANAMAN FERTIGASI BERSAMA KOMUNITI KAMPUNG NAGAPAS, PAPAR

Kawasan Parlimen
Papar

Rakan Solusi
GE NITRATE SOLUTIONS

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PEMBANGUNAN EKONOMI MELALUI TANAMAN HIDROPONIK

Kawasan Parlimen
Pensiangan

Rakan Solusi
Trusmadi Farm Enterprise

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PERTANIAN MODEN BERASASKAN FERTIGASI

Kawasan Parlimen
Selangau

Rakan Solusi
SYARIKAT PERMATA UMANG

Jumlah Peruntukan
RM40,000

PROJEK TANAMAN FERTIGASI SAYURAN BERBUAH

Kawasan Parlimen
Gua Musang

Rakan Solusi
TETUAN TABUNG KEBAJIKAN DAN KECEMASAN DUN NENGGIRI

Jumlah Peruntukan
RM40,000

Terdapat beberapa projek kebun komuniti yang telah mendapat kelulusan oleh Jawatankuasa APPGM-SDG namun masih belum dijalankan oleh rakan solusi. Jadual 5.3 mengandungi senarai projek yang dinyatakan.

Jadual 5.3: Senarai projek yang belum bermula

Bil	Jenis Geran	Kawasan Parlimen	Rakan Solusi	Nama Projek	Jumlah Peruntukan
1.	Fasa 1	Ledang	Innovation Centre in Agritechology for Advanced Bioprocessing (ICA), Universiti Teknologi Malaysia (UTM) Pagoh Campus	Cultivation of Bambara Groundnut with Subsurface Drip Irrigation System Application	RM40,000
2.		Batu Gajah	Barak Agri Farms	Agropreneurship Training Conventional + IoT Farming	RM40,000

Siri Jelajah dan Lawatan Unit Kebun Komuniti

Siri Jelajah Kebun Komuniti

Tujuan utama siri jelajah ini dilaksanakan adalah untuk menggalakkan penglibatan masyarakat dalam aktiviti pertanian dan penternakan, penghasilan sumber makanan sendiri dan menjana pendapatan melalui penjualan hasil pertanian dan penternakan mereka. Selain daripada itu, geran yang ditawarkan bagi inisiatif ini juga telah dipromosikan ke semua wilayah. Di samping itu, Unit Kebun Komuniti telah mengadakan mesyuarat bersama ahli parlimen mengenai penawaran geran ini untuk dihebahkan kepada komuniti dalam kawasan parlimen masing-masing. Mereka turut mempromosikan geran ini dengan mengiklankan brosur melalui media sosial seperti Facebook, Instagram, TikTok dan WhatsApp. Kesemua peserta yang menyertai taklimat jelajah ini terdiri daripada organisasi Kawasan Rukun Tetangga (KRT), ahli koperasi, institusi, persatuan, NGO, SSM dan lain-lain. Jelajah telah dijalankan sebanyak 10 kali oleh Unit Kebun Komuniti di seluruh Malaysia seperti di bawah:

TIMUR

1. Pasir Mas, Kelantan (12 Julai 2023) - Peserta: 15
2. Rantau Panjang, Kelantan (13 Julai 2023) - Peserta: 34
3. Dungun, Terengganu (21 Ogos 2023) - Peserta: 74

UTARA

1. Bukit Mertajam, Pulau Pinang (24 Julai 2023) - Peserta: 23
2. Ipoh, Perak (25 Julai 2023) - Peserta: 18

SELATAN

1. Simpang Renggam, Johor (29 Julai 2023) - Peserta: 17
2. Johor Bahru, Johor (30 Julai 2023) - Peserta: 42

SABAH/SARAWAK

1. Kota Kinabalu, Sabah (29 Ogos 2023) - Peserta: 17
2. Sadong Jaya, Sarawak (3 September 2023) - Peserta: 5
3. Puncak Borneo, Sarawak (4 September 2023) - Peserta: 5

Lawatan Projek Kebun Komuniti

Tujuan lawatan projek diadakan untuk melihat kemajuan setiap projek, pengurusan projek, isu dan masalah yang dihadapi serta melihat hasil yang telah diperolehi oleh rakan solusi dan peserta. Lawatan projek untuk tahun 2023 telah dimulakan pada bulan November kerana kebanyakan rakan solusi memulakan projek mereka pada bulan September 2023. Lawatan projek yang telah dijalankan sepanjang 2 bulan ini meliputi wilayah Tengah, Pantai Timur dan Selatan. Jadual 5.4 menunjukkan wilayah-wilayah yang telah dilawati. 3 lawatan projek telah dilaksanakan ke Selangor, 1 lawatan ke Melaka dan 6 lawatan ke Pahang. Pada tahun 2023, Unit Kebun Komuniti telah melawat 10 buah projek iaitu projek pertanian moden, penternakan haiwan, pertanian organik dan pertanian konvensional. Walau bagaimanapun, dijangkakan lebih banyak lawatan tapak akan dilaksanakan pada tahun 2024 untuk memastikan kemajuan setiap projek adalah sama seperti yang dinyatakan oleh rakan solusi dalam laporan dan pembentangan bulanan mereka.

Secara ringkasnya, lawatan tapak ini telah membantu Unit Kebun Komuniti meningkatkan pengetahuan mereka mengenai pertanian organik dan konvensional, kaedah pemuliharaan tanah, kawalan perosak, pengurusan penternakan secara organik, pengurusan diet pemakanan haiwan dan lain-lain. Melalui pendayaupayaan individu, rakan solusi dan para peserta dapat menambah pengetahuan mereka tentang pertanian mahupun penternakan.

Jadual 5.4: Senarai lawatan projek tahun 2023

Wilayah	Negeri	Bil Projek Dilawati	Tarikh
Pusat	Selangor	3	25 November 2023
Selatan	Melaka	1	26 November 2023
Pantai Timur	Pahang	6	2-4 Disember 2023

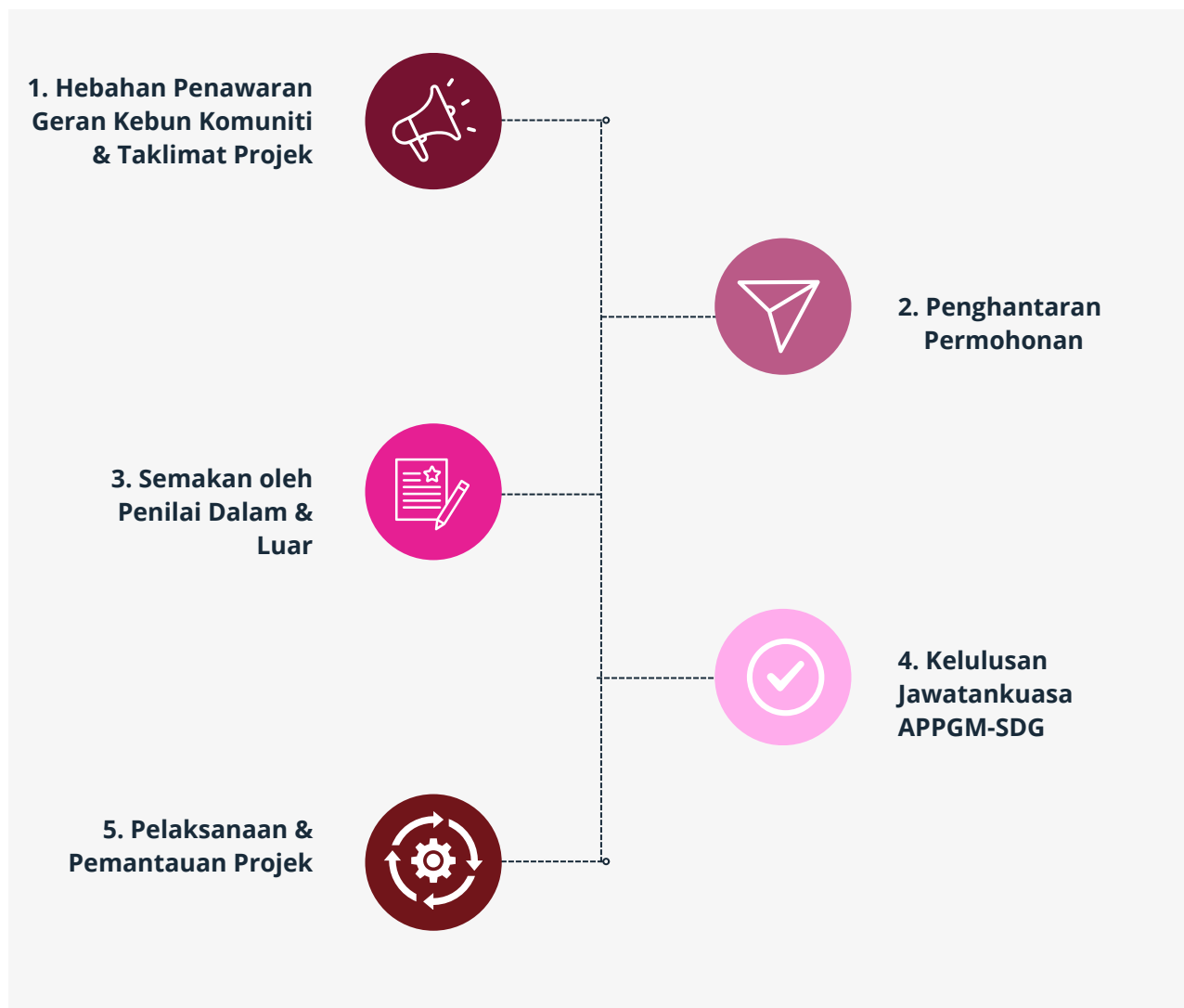

Tadbir Urus Projek Kebun Komuniti

Pelaksanaan 198 projek kebun komuniti bersama 198 rakan solusi pastinya memerlukan struktur tadbir urus yang strategik dalam pemprosesan dan semakan permohonan, pelaksanaan projek dan akhir sekali, pemantauan projek. Hal ini penting untuk memastikan semua proses yang terlibat dilaksanakan dengan betul mengikut piawaian yang telah ditetapkan dan dipantau dengan baik untuk memastikan projek berjalan dengan lancar. Rajah 5.1 menunjukkan struktur tadbir urus pelaksanaan dan kelulusan projek.

Proses ini bermula dengan hebahan tawaran geran kebun komuniti melalui siri jelajah, taklimat, dan aktiviti luar untuk menarik minat masyarakat luar membuat permohonan. Permohonan yang telah dihantar akan disemak oleh penilai dalam dan luar. Maklum balas yang diberikan bertujuan untuk menambah baik kualiti permohonan yang telah diusulkan. Seterusnya, permohonan-permohonan tersebut akan melalui proses kelulusan oleh Jawatankuasa APPGM-SDG. Setelah kelulusan diberikan, perjanjian MoU akan disediakan dan ditandatangani bagi menandakan bermulanya projek tersebut. Pemantauan bulanan kemudiannya dilaksanakan untuk memastikan semua proses dilaksanakan mengikut piawaian yang ditetapkan dan menyemak kemajuan projek dengan lebih efektif.

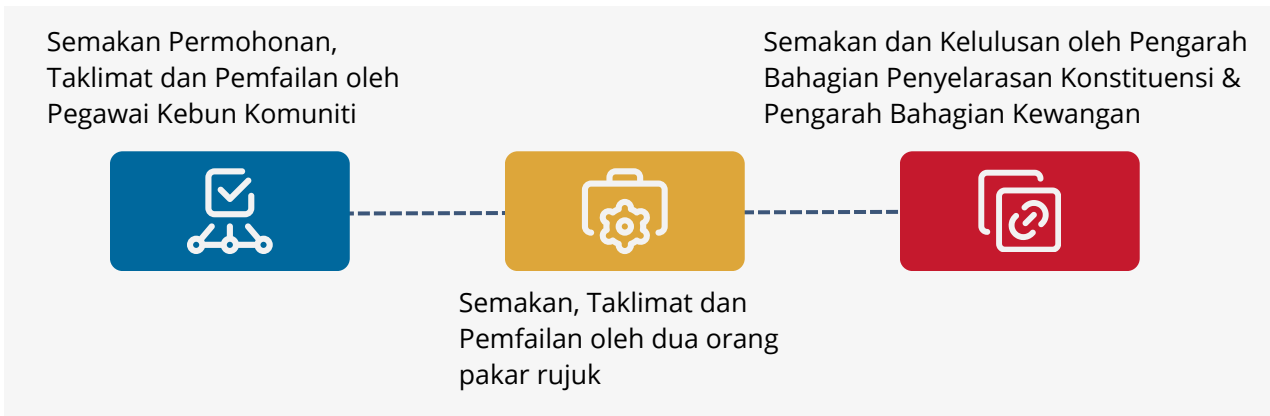
Rajah 5.1: Struktur tadbir urus pelaksanaan dan kelulusan projek

Semakan Permohonan

Jawatankuasa penilai terdiri daripada 12 orang pakar rujuk (Jadual 5.5) yang memainkan peranan penting dalam kemajuan proses permohonan. Tumpuan semakan adalah untuk memahami objektif dan jangkaan hasil bagi setiap projek yang dipohon. Setiap permohonan akan melalui penilaian secara menyeluruh oleh dua orang pakar rujuk. Maklum balas yang diberikan adalah dalam bentuk cadangan penambahbaikan untuk memastikan projek yang dipohon dapat memberikan impak yang bermakna kepada para peserta.

Rajah 5.2: Proses semakan permohonan

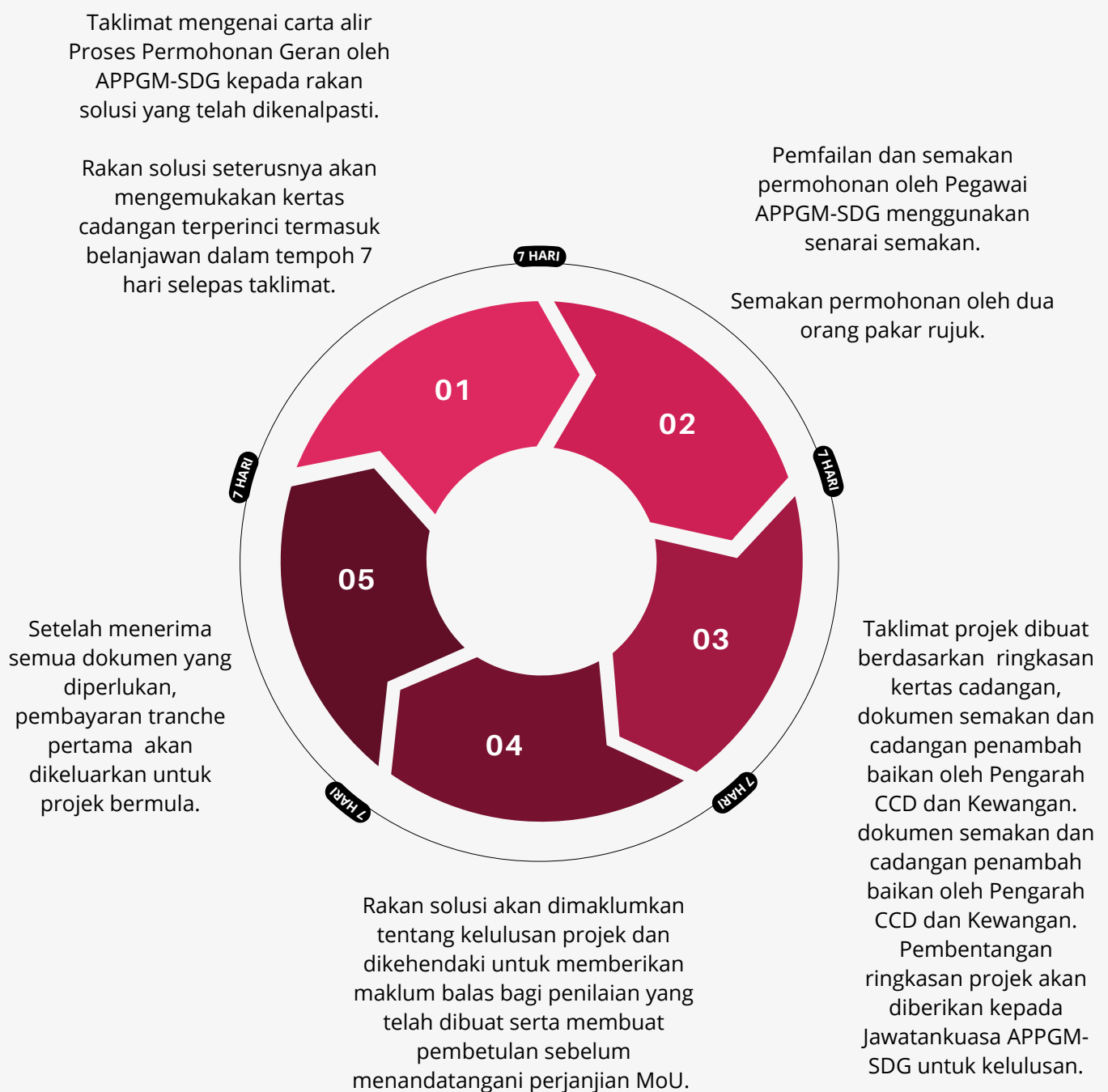
Jadual 5.5: Senarai ahli panel penilai Kebun Komuniti

Nama	Organisasi	Peranan
Karthigayan Gunasegaran	WWF Malaysia	Rakan Solusi & Pakar Rujuk
Amran Jining	<i>Trusmadi Farm Enterprise</i>	Rakan Solusi & Pakar Rujuk
Sadang Anak Paing	Syarikat Permata Umang	Rakan Solusi & Pakar Rujuk
Arunagiri Subramanian	<i>Beringin Natural Farm</i>	Rakan Solusi & Pakar Rujuk
Khairuddin Bin Mohamed Ghazali	<i>Duriopark Agro</i>	Rakan Solusi & Pakar Rujuk
Naviin Thiagarajan	Sayur Kita Asia	Rakan Solusi & Pakar Rujuk
Nanthini Sivakumar	Sayur Kita Asia	Pakar Rujuk
Kon Onn Sein	<i>Foudation for Community Studies and Development</i>	Pakar Rujuk
Mohd Yusaimi Bin Md Yusof	Pertubuhan Alam Sekitar Sejahtera Malaysia	Pakar Rujuk
Mohamed Irfan bin Jan Mohamed	Urban Hijau	Pakar Rujuk
Muhammad Halizi bin Paiman	Koperasi Keluarga Montamah Paiman Johor Berhad	Pakar Rujuk
Zalina Zainal	Universiti Utara Malaysia	Pakar Rujuk

Kitaran Kelulusan Projek

Kitaran kelulusan projek yang dirancang dengan baik adalah penting untuk memastikan kelancaran pelaksanaan sesebuah projek. Struktur tadbir urus yang strategik diperlukan dalam peringkat pemprosesan, semakan permohonan, pelaksanaan dan pemantauan projek. Hal ini penting untuk memastikan semua proses dilaksanakan mengikut piawaian dan mencapai objektif yang ditetapkan. Rajah 5.3 menunjukkan kitaran kelulusan projek bermula dari permohonan sehingga ke pelaksanaan projek.

Rajah 5.3: Kitaran kelulusan projek

Mesyuarat Pemantauan Bulanan Kebun Komuniti Secara Dalam Talian

Mesyuarat pemantauan bulanan merupakan elemen penting dalam pemantauan serta mencerminkan komitmen rakan solusi untuk bertemu dengan pasukan APPGM-SDG untuk berbincang dan memberi kemas kini kemajuan projek masing-masing. Mesyuarat ini menjadi satu medium pembelajaran secara silang untuk rakan solusi berkongsi pembaharuan, renungan, cabaran dan penyelesaian yang telah diambil oleh mereka semasa menjalankan projek. Terdapat banyak ilmu yang dikongsi sesama rakan solusi dari kawasan yang berbeza.

Mesyuarat pemantauan bulanan ini turut dihadiri oleh Pengarah Bahagian Penyelarasan Konstituensi dan penyelidik bebas yang menjalankan penilaian impak bagi mengukuhkan lagi tadbir urus projek. Unit Kebun Komuniti juga berkongsi dan memberi penekanan terhadap jenis-jenis impak SDG yang akan dihasilkan oleh komuniti akar umbi.

Kebun Model Ipoh

Kebun Model Ipoh merupakan projek pertanian moden yang telah bermula pada Julai 2023 di Kampung Tai Lee, Silibin Avenue Ipoh, Perak di atas tanah seluas satu ekar. Ini merupakan model kerjasama antara APPGM-SDG, Majlis Bandaraya Ipoh (MBI), Ahli Parlimen Ipoh Barat dan penduduk Kampung Tai Lee dan Jalan Spooner di Ipoh Barat.

Aktiviti-aktiviti yang dijalankan termasuk aktiviti fertigasi komersial, latihan untuk komuniti tempatan tentang pertanian moden, pengenalan kepada rantaian bekalan yang lestari dan produk pemasaran untuk kegunaan komuniti dari kedua-dua kawasan yang terlibat. Selain itu, kebun model ini akan menjadi tempat latihan bertani kepada petani lain.

Pada 19 Mei 2023, pihak Sekretariat APPGM-SDG telah mengadakan perjumpaan untuk membincangkan isu-isu yang telah dikenal pasti semasa pemetaan isu dijalankan bersama YB Tuan M. Kulasegaran (Ahli Parlimen Ipoh Barat), Datuk Rumaizi Baharin (Datuk Bandar Ipoh) dan pegawai dari Majlis Bandaraya Ipoh (MBI). Hasil pengutamaan isu tersebut, ketiga-tiga pihak telah bersetuju menggunakan tanah yang dipajak kepada Persatuan Sahabat Cinta Alam Malaysia (PSCAM) untuk menjalankan projek kebun komuniti bandar.

Pada 25 Mei 2023, APPGM-SDG bersama YB Tuan M. Kulasegaran telah mengadakan perjumpaan dengan penduduk Kampung Tai Lee bagi memberikan penerangan mengenai projek kebun komuniti yang dapat memberikan kebaikan kepada mereka. Penduduk kampung bersetuju untuk bekerjasama dengan kedua-dua pihak bagi menjayakan projek ini. Namun mereka turut menyuarakan kebimbangan memandangkan mereka sudah berusia dan tidak boleh bercucuk tanam secara tradisional kerana tahap kesihatan dan faktor umur. Pihak APPGM-SDG telah bersetuju dan akan berbincang berkenaan perkara ini sebelum projek di mulakan.

Pada 16 September 2023, pihak APPGM-SDG dan YB Tuan M. Kulasegaran telah mengadakan mesyuarat bagi menandatangani perjanjian projek kebun komuniti ini untuk tempoh setahun bermula dari 16 September 2023. Perjanjian ini telah ditandatangani oleh wakil daripada PPMPL dan PSCAM dan akan diperbaharui selepas tamat tempohnya.

Seperti yang dipersetujui, APPGM-SDG telah menangani permasalahan faktor kesihatan dan umur dengan melantik rakan solusi untuk menguruskan projek ini dan menggajikan dua orang pekerja sepenuh masa yang boleh tinggal di kawasan kebun. Kaedah tradisional telah ditukar kepada fertigasi menggunakan polibeg bagi mengatasi masalah ini. Projek ini akan diselia oleh kakitangan APPGM-SDG yang berpangkalan di Ipoh, Perak.

Kerja-kerja pembinaan tapak samaian dan infrastruktur kebun diteruskan. Penduduk disekitar diberi peluang untuk menyertai program penanaman benih dan pemindahan anak benih cili ke dalam polibeg dan memantau perkembangan dan pertumbuhan cili. Sebahagian daripada hasil tuaian akan diberikan kepada penduduk dan sebahagian lagi akan dijual kepada pemborong. Hasil jualan akan diberikan kepada penduduk yang terlibat dalam projek ini.

Cabaran Yang Dihadapi dalam Pelaksanaan Kebun Komuniti Secara Umum

Terdapat pelbagai cabaran dalam pelaksanaan projek kebun komuniti. Cabaran yang paling kerap dihadapi ialah sewaktu merancang dan membangunkan lokasi untuk memulakan projek pertanian. Ini kerana petani perlu memilih lokasi yang sesuai untuk memulakan projek mengikut jenis tanaman mereka.

Beberapa faktor yang perlu diteliti termasuk sejarah lokasi (penggunaan lepas). Terdapat kemungkinan tanah tersebut mengandungi tahap pH yang tidak sesuai. Selain itu, faktor lain yang perlu dititikberatkan ialah bahan cemar tanah dan air yang berpunca daripada sisa industri dan bahan pencemar seperti logam berat, hidrokarbon, asid atau bes atau organisma patogen. Aktiviti pembersihan awal atau pembendungan tapak adalah sangat penting bagi mengelakkan risiko kesihatan yang serius kepada pengusaha dan pengguna yang terdedah kepada air dan tanah yang tercemar. Isu-isu ini juga boleh membawa kepada pencemaran tanaman yang mungkin berisiko jika dimakan.

Antara cabaran lain termasuk kekurangan pengetahuan mengenai pertanian dan perkebunan. Sesetengah daripada mereka langsung tidak mempunyai pengetahuan atau sedikit sahaja pengetahuan mengenai aktiviti pertanian seperti pengurusan kebun, tanah, dan hasil tuaian. Pengetahuan teknologi asas melibatkan sistem GIS, pengendalian dron, perisian keasidan tanah dan kemahiran pemanduan traktor juga diperlukan.

Cabaran lain yang turut dihadapi ialah dari segi kawalan serangga perosak dan penyakit. Serangga perosak dapat dikawal secara semula jadi dengan menggunakan racun serangga organik manakala kulat dan rumpai boleh dikawal dengan menggunakan racun rumpai.

Dalam masa yang sama, pemilihan projek yang betul juga turut menjadi cabaran besar. Para peserta perlu memahami apakah matlamat projek yang ingin dijalankan. Tanpa pemahaman yang jelas, projek itu tidak akan dapat mencapai matlamatnya. Dalam konteks ini, cabaran yang dihadapi oleh rakan solusi adalah untuk memahami kepentingan dan matlamat SDG. Walaupun selepas penerangan mengenai SDG diberikan, masih ada di antara peserta yang tidak dapat mengaplikasikan SDG yang betul ke dalam projek mereka.

Refleksi

Perjalanan dalam melaksanakan projek kebun komuniti bersama pihak akar umbi telah memberikan banyak pengajaran yang tidak ternilai dimana penglibatan komuniti setempat memainkan peranan yang penting:

- **Refleksi 1** *Penglibatan komuniti adalah kunci:* Penglibatan dan penyertaan komuniti adalah penting untuk kejayaan projek pertanian. Membina hubungan yang kukuh, mendengar keperluan mereka dan melibatkan mereka dalam proses membuat keputusan akan meningkatkan kepercayaan dan kelestarian projek.
- **Refleksi 2** *Kebolehsuaian dan fleksibiliti:* Projek kebun komuniti sering menghadapi cabaran yang tidak dijangka seperti cuaca dan pasaran yang tidak menentu. Keupayaan untuk beradaptasi dan menyesuaikan strategi sebagai tindak balas kepada cabaran-cabaran ini adalah penting untuk terus bertahan dan berjaya.
- **Refleksi 3** *Perkongsian pengetahuan dan latihan:* Melabur dalam program pendidikan dan latihan untuk peserta meningkatkan kemahiran serta memperkasakan mereka dengan kemahiran yang diperlukan untuk pertanian lestari. Perkongsian pengetahuan yang berterusan dapat menyumbang kepada amalan pertanian yang lebih baik dan meningkatkan hasil.
- **Refleksi 4** *Amalan pertanian lestari menghasilkan faedah jangka panjang:* Menggunakan amalan pertanian lestari seperti penanaman organik, agroforestri, dan pemuliharaan sumber air bukan sahaja dapat memberikan manfaat kepada alam sekitar tetapi juga membawa kepada penambahbaikan ekonomi dan sosial jangka panjang untuk masyarakat.
- **Refleksi 5** *Akses pasaran dan kepelbagaian:* Menghubungkan para petani ke pasaran dan menggalakkan kepelbagaian tanaman dapat membantu mewujudkan peluang ekonomi. Memahami trend dan permintaan pasaran membolehkan petani membuat keputusan tepat bagi meningkatkan kebolehpasaran projek.
- **Refleksi 6** *Penyepaduan teknologi:* Menyepadukan teknologi pertanian moden seperti *Internet of Things (IoT)* yang boleh mengoptimumkan penggunaan sumber dan meningkatkan produktiviti. Walau bagaimanapun, adalah penting untuk memastikan bahawa penggunaan teknologi selaras dengan kapasiti dan sumber komuniti.
- **Refleksi 7** *Membina daya tahan komuniti:* Membina daya tahan komuniti dengan mengambil kira aspek ekonomi dan alam sekitar. Mewujudkan sumber pendapatan yang pelbagai dan melaksanakan strategi pengurangan risiko akan menyumbang kepada kebolehtahanan keseluruhan peserta.

- **Refleksi 8 *Rakan kongsi dan kerjasama:*** Bekerjasama dengan organisasi tempatan, agensi kerajaan dan badan bukan kerajaan bagi meningkatkan impak projek. Sumber, kepakaran dan rangkaian yang dikongsi dapat membantu menangani cabaran dengan lebih berkesan dan menggalakkan pembangunan secara lestari.
- **Refleksi 9 *Pemantauan dan penilaian:*** Pelaksanaan sistem penilaian dan pemantauan membantu dalam memantau kemajuan projek, mengenal pasti cabaran lebih awal dan membuat keputusan tepat. Penilaian secara berkala membolehkan pasukan projek menyesuaikan strategi dalam memastikan kejayaan projek berterusan.
- **Refleksi 10 *Meraikan kejayaan dan belajar daripada kegagalan:*** Mengiktiraf dan meraikan pencapaian, tidak kira betapa kecilnya, meningkatkan semangat dan menggalakkan penyertaan komuniti yang berterusan. Selain itu, belajar daripada kemunduran dan kegagalan memberikan pandangan yang berharga untuk penambahbaikan dan pelarasan masa hadapan.

6

AKADEMI MYSDG

Akademi

Academy

Akademi MySDG merupakan pusat latihan yang komited mendepankan SDG melalui kerjasama, pembangunan kemahiran dan pemerksaan belia. Matlamat utamanya adalah untuk membantu individu mahupun organisasi untuk meningkatkan kemahiran dan pengetahuan mereka dalam melaksanakan strategi pembangunan yang lestari.

Pada tahun 2023, aktiviti Akademi MySDG telah dipecahkan kepada **tiga bahagian utama**:

Pembangunan Kapasiti

Enam inisiatif utama

1. Bengkel Lokalisasi SDG
2. Persidangan MySDG 2023
3. Kesedaran mengenai Alam Sekitar, Sosial dan Urus Tadbir (ESG)
4. Bengkel Kerjasama (*Partnership Building Workshops*)
5. Dialog dan Bual Bicara Eksklusif
6. Kerjasama bersama pihak INTAN (Institut Tadbiran Awam Negara)

Pemerksaan Belia

Akademi telah menetapkan **lima bidang utama**:

1. Bengkel *Young Politician*
2. Sidang Kemuncak SDG Belia Malaysia
3. Ejen Belia SDG Malaysia
4. Penglibatan belia dalam penyelidikan SDG
5. Penglibatan belia di peringkat antarabangsa

Komunikasi

Unit ini bertanggungjawab untuk menghasilkan laporan, penerbitan, dokumentari dan mengemaskini hal-hal berkaitan APPGM-SDG melalui pelbagai saluran seperti media sosial, media cetak dan kandungan video.

Bengkel Pembangunan Kapasiti dan Persidangan bagi Penyetempatan SDG

Pada tahun 2023, Akademi MySDG telah mengadakan bengkel pembangunan kapasiti di seluruh kawasan perlimen yang terlibat. Sebanyak 28 bengkel Lokalisasi SDG telah dijalankan dengan sokongan Ahli Parlimen, pegawai pejabat daerah dan rakan kongsi strategik tempatan.

Latihan pembangunan kapasiti ini telah dijalankan mengikut rangka kerja Modul Lokalisasi SDG yang merangkumi 4 bahagian. **Bahagian 1** menghuraikan pengenalan menyeluruh mengenai SDG, meliputi latar belakang, tema, matlamat dan sasaran. Pelbagai aktiviti interaktif telah dilaksanakan untuk memetakan pengalaman peserta berdasarkan matlamat-matlamat ini sekaligus mendapatkan pemahaman yang lebih jelas mengenai sasaran dan indikator termasuk pendekatan berasaskan komuniti yang telah diguna pakai.

Bahagian 2 pula menghuraikan mengenai penyetempatan SDG. Bahagian ini memberi tumpuan kepada penyetempatan SDG di Malaysia dan pendekatan yang diambil oleh APPGM-SDG melalui aktiviti kumpulan yang memfokuskan kepada pemetaan dan pengutamaan isu. **Bahagian 3**, menggalakkan peserta mencadangkan langkah penyelesaian untuk isu-isu setempat dengan penekanan terhadap SDG 17 (Perkongsian untuk Matlamat) sekaligus membincangkan penilaian impak dan strategi pelaksanaan. Bengkel ini diakhiri dengan **Bahagian 4** iaitu sesi refleksi, di mana para peserta akan mengenal pasti tema-tema utama yang dipelajari, pelan tindakan akan datang dan cadangan penambahbaikan untuk bengkel seterusnya.

Secara keseluruhan, bengkel-bengkel ini bertujuan untuk menyetempatan SDG di Malaysia dan menekankan pendekatan APPGM-SDG. Menerusi aktiviti berkumpulan, para peserta terlibat secara aktif dalam pemetaan isu dan cadangan langkah penyelesaian dengan penekanan kepada SDG 17. Seramai **1,088 peserta** daripada pelbagai negeri telah menghadiri bengkel lokalisasi yang diadakan selama satu hari.

Dianjurkan oleh:

Pembangunan Komuniti Mampan

Neyelung tahun 2030, memastikan orang ramai mempunyai pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk pembangunan mampan, termasuk melalui pendidikan mengenai pembangunan mampan, gaya hidup mampan, hak asasi manusia dan kesetiaan gender, memperkukuh budaya kewarasan dan bukan bergantung, menggalakan kewarganegaraan global dan mengaitkan kepelbagaian budaya dan sumbangan budaya kepada pembangunan mampan (SDG 4.7).

Modul yang digunakan dalam Bengkel Lokalisasi SDG

Pautan untuk memuat turun modul latihan:

Jadual 6.1: Penganjur bersama bagi Bengkel Lokalisasi SDG pada tahun 2023

Bil	Tarikh	Lokasi	Penganjur Bersama	Peserta
1	19.02.2023	Sungai Buloh, Selangor	Malaysia Professional Skill Development Education Association (MASDEA)	20
2	13.05.2023	Temerloh, Pahang	Ejen Belia SDG, Temerloh	27
3	20.05.2023	Lembah Pantai, Kuala Lumpur	Higher Education Malaysia Association (HEYA)	37
4	27.05.2023	Ranau, Sabah	Pejabat Wilayah Sabah APPGM-SDG	19
5	03.06.2023	Kepong, Kuala Lumpur	Persatuan Sosio-Ekonomi dan Alam Sekitar (PERSEAS)	20
6	10.06.2023	Taiping, Perak	Persatuan Perkhidmatan Komuniti Taiping (ESDA)	50
7	11.06.2023	Tangga Batu, Melaka	Global Peace Mission (GPM) Melaka	58
8	25.06.2023	Kepala Batas, Pulau Pinang	Pertubuhan Pembangunan Wanita Tamarai Pulau Pinang	27
9	09.07.2023	Keningau, Sabah	Elfa Wealth	25
10	22.07.2023	Selayang, Selangor	Perkhidmatan Sosial Pembangunan Komuniti (PSPK)	28
11	30.07.2023	Miri, Sarawak	Junior Chamber International (JCI) Lutong	32
12	05.08.2023	Padang Besar, Perlis	Ruzyan Evolution Marketing and Pudipang Industries	21
13	06.08.2023	Kangar, Perlis		39
14	13.08.2023	Sungai Siput, Perak	Procentric	45
15	20.08.2023	Masjid Tanah, Melaka	Pejabat Ahli Parlimen	61
16	03.09.2023	Kuala Nerus, Terengganu	NGO Hub	20
17	23.09.2023	Parit Buntar, Perak	Pasukan JARING	24
18	24.09.2023	Tambun, Perak	Junior Chamber International (JCI) Kinta	44
19	04.10.2023	Jejebu, Negeri Sembilan	Pejabat Pegawai Daerah	80
20	07.10.2023	Kemaman, Terengganu	Geng Plastik Ija	27
21	08.10.2023	Marang, Terengganu	Geng Plastik Ija	42
22	14.10.2023	Kluang, Johor	Teras Living, Borneo Komrad, and Institut Transformasi Sosial dan Pembangunan Wilayah (TRANSFORM), Universiti Tun Hussein Onn Malaysia.	40
23	15.10.2023	Simpang Renggam, Johor	Borneo Komrad & Institut Transformasi Sosial dan Pembangunan Wilayah (TRANSFORM), Universiti Tun Hussein Onn Malaysia.	60
24	21.10.2023	Merbok, Kedah	Ruzyan Evolution Marketing and Pudipang Industries	20
25	22.10.2023	Sungai Petani, Kedah	Tamarai	35
26	28.10.2023	Setiu, Terengganu	Universiti Malaysia Terengganu	63
27	05.11.2023	Tebrau, Johor	Junior Chamber International (JCI) Tebrau	41
28	02.12.2023	Ampang, Kuala Lumpur	Junior Chamber International (JCI) Malaysia	60
29	02.12.2023	Sepang, Selangor	Godigital Production	23
JUMLAH KESELURUHAN PESERTA				1088

Simpang Renggam

Persidangan MySDG 2023 - Tema: Membina Komuniti Inklusif

Pada tahun 2023, Akademi MySDG telah menganjurkan satu siri persidangan yang telah dianjurkan sebanyak tiga (3) kali dengan sokongan daripada Persatuan Sains Sosial Malaysia, Perikatan CSO-SDG dan *Institute for Development Studies* (IDS) di Sabah. Rentetan daripada 3 persidangan ini, pihak Akademi MySDG telah menganjurkan persidangan antarabangsa yang merupakan kemuncak bagi persidangan-persidangan ini. Sebanyak 146 ketua komuniti, ahli akademik dan penyelidik telah hadir membentangkan pelbagai kisah tempatan, kajian kes, kajian empirikal dan ulasan.

Persidangan pertama telah berlangsung pada bulan Spetember 2023 di Kuching di mana 45 orang peserta telah mengambil bahagian untuk berkongsi dapatan kajian masing-masing dan sejumlah 20 kertas telah dibentangkan. Seterusnya, persidangan kedua telah mengambil tempat di bandar Kota Kinabalu pada tarikh 14 - 15 Oktober 2023 yang turut menyaksikan seramai 85 orang peserta membentangkan 33 kertas persidangan. Persidangan terakhir telah berlangsung di bandar Kota Bharu pada 28-29 Oktober 2023 yang mengumpulkan 36 orang peserta dan 21 kertas persidangan.

Tumpuan utama bagi siri persidangan ini adalah kertas persidangan yang dibentangkan oleh Prof. Datuk Dr. Denison yang mana beliau telah menekankan tiga prinsip asas dalam membina komuniti inklusif. Sumbangan akademik beliau bukan sahaja membantu merangka pemahaman malah turut membantu merangka pelan tindakan hala tuju akan datang. Secara keseluruhan, persidangan ini telah memupuk pertukaran pengetahuan, kerjasama dan tanggungjawab bersama untuk mendepankan pembangunan lestari di Malaysia dan sempadan luar.

Bengkel Pembangunan Kerjasama

Bengkel pembangunan kerjasama telah dilaksanakan oleh Akademi MySDG yang bertujuan untuk menambah baik kerjasama dengan masyarakat awam, agensi kerajaan dan ahli akademik untuk menghidupkan usaha ke arah SDG.

Jadual 6.2: Senarai bengkel pembangunan kerjasama

Tarikh	Lokasi	Peserta
04-05.02.2023	Petaling Jaya, Selangor	66
24-25.05.2023	Kota Kinabalu, Sabah	41
17-18.06.2023	Kuching, Sarawak	39
JUMLAH		146

Kesedaran ESG

Akademi MySDG mula menceburi bidang ESG dan kerjasama korporat pada tahun 2023. Pelbagai perbincangan dan perundingan telah berlangsung sepanjang tahun untuk kolaborasi dan membangunkan visi ESG. Penglibatan Akademi MySDG dalam pelbagai aktiviti sebagai pusat latihan APPGM-SDG bagi perkara berkaitan SDG telah diiktiraf oleh agensi korporat dengan harapan peluang kerjasama dapat diterokai. Antara sorotan utama program kesedaran ESG dan penyertaan oleh Akademi MySDG adalah seperti di bawah.

Dialog dan Bual Bicara Eksklusif

Sesi dialog dan bual bicara eksklusif telah dianjurkan oleh Akademi MySDG sepanjang tahun 2023 dan menampilkan beberapa orang tetamu jemputan daripada pelbagai bidang kepakaran bagi membincangkan topik mengenai pembinaan komuniti inklusif dan pembangunan sosial. Sesi bual bicara eksklusif ini telah dijalankan secara hibrid dengan tujuan untuk memperkasa dan membuka ruang perbincangan mengenai topik terbabit.

Pelbagai topik telah dibincangkan dan dikongsi sepanjang tahun termasuk mengenai perpaduan sosial, dasar awam, kemiskinan multidimensi dan pentakrifan semula kemiskinan dan pendekatan pembangunan, kesaksamaan wanita, perbincangan tentang kehidupan yang bermakna, keamanan, keadilan dan institusi yang kukuh dan transformasi masyarakat melalui pendigitalan. Berikut merupakan momen-momen yang sempat dirakam sepanjang sesi dialog berlangsung.

Kerjasama bersama Pihak INTAN

Tujuan kerjasama antara Akademi MySDG dan pihak INTAN adalah untuk meningkatkan kesedaran dan membina kapasiti pegawai kerajaan bagi penyetempatan SDG. Kerjasama strategik ini memberi tumpuan kepada pelaksanaan program latihan untuk penjawat awam di enam wilayah. Melalui inisiatif ini, pihak Akademi MySDG memperkasakan penjawat awam untuk menyumbang kepada pembangunan lestari dengan lebih efektif, menyelaraskan kerja mereka dengan agenda SDG di peringkat global. Melalui pertukaran pengetahuan dan pembangunan kemahiran, Akademi MySDG berusaha untuk mewujudkan tenaga kerja perkhidmatan awam yang lebih berdaya tahan dan bertanggungjawab.

Memupuk Kerjasama - 17.07.2023

Sekretariat menghadiri mesyuarat dengan kumpulan kohort Setiausaha Kerajaan Negeri anjuran INTAN untuk membincangkan kemaskini kerja dan meneroka potensi kerjasama untuk program pembangunan kapasiti yang bertujuan untuk memperkasakan pegawai kerajaan. Mesyuarat itu menjadi platform untuk penglibatan bersama wakil kerajaan negeri dan meraih sokongan mereka dalam memperkukuh lagi inisiatif APPGM-SDG / Akademi MySDG.

Mesyuarat Teknikal Susulan - 31.07.2023

Akademi MySDG telah mengadakan mesyuarat susulan untuk menganjurkan beberapa bengkel kerjasama bersama pihak INTAN. Prof. Dato' Dr. Rashila Ramli (pakar rujuk) telah dilantik menjadi penasihat projek.

Bengkel Lokalisasi SDG di Sabah - 12.08.2023

Akademi MySDG dengan kerjasama pihak INTAN telah menganjurkan bengkel pembangunan kapasiti untuk pemahaman dan penglokalisasi SDG.

Pemeriksaan Belia dalam Penyetempatan SDG

Unit Pembangunan Belia APPGM-SDG telah membangunkan agenda penyetempatan untuk Matlamat Pembangunan Lestari PBB sejak tahun 2021.

Melalui beberapa siri inisiatif strategik, unit ini telah terlibat secara langsung untuk menggerakkan golongan belia di Malaysia bagi melengkapkan mereka dengan kemahiran, pengetahuan dan rangkaian yang sepatutnya. Hal ini bertujuan untuk meningkatkan penglibatan mereka dalam usaha penyetempatan SDG.

Antara inisiatif utama adalah **Bengkel Young Politician**, **Sidang Kemuncak SDG Belia Malaysia**, **Ejen Belia SDG Malaysia**, **penglibatan belia dalam penyelidikan SDG** dan **penglibatan di peringkat antarabangsa**.

Bengkel Young Politician

Bengkel *Young Politician* ialah satu inisiatif yang mengumpulkan belia yang aktif dalam organisasi politik untuk mempelajari tentang SDG dan menyepadukan elemen kelestarian ke dalam usaha politik mereka. Inisiatif ini telah dimulakan atas sokongan Pengerusi Jawatankuasa APPGM-SDG, YB Puan Isnaraissah Munirah Majilis. Akademi MySDG kemudiannya telah melaksanakan projek untuk melatih belia dengan latar belakang politik mengenai SDG, kepimpinan dan kerjasama dengan tumpuan kepada SDG 16 - Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Teguh.

Pada tahun 2023, Bengkel *Young Politician* pertama telah diadakan dengan tajuk "Bengkel Mengintegrasikan SDG dalam Politik". Belia di bawah umur 40 tahun dari pelbagai parti politik telah hadir untuk mempelajari dengan lebih lanjut mengenai topik ini di Pulau Langkawi.

Jadual 6.4: Bengkel *Young Politician* di Pulau Langkawi

Tarikh	Lokasi	Peserta	Bilangan Parti Terlibat
20-22.10.2023	Pulau Langkawi, Kedah	18	7

Sidang Kemuncak SDG Belia Malaysia 2023

Sidang Kemuncak SDG Belia Malaysia 2023 telah diadakan pada 9 September 2023 di Pusat Belia Antarabangsa, Cheras. Sidang kemuncak ini merupakan perhimpunan untuk mengetengahkan naratif masyarakat minoriti di Malaysia yang sering dipinggirkan seperti komuniti Orang Asli yang bersemangat, pemain gendang cacat pendengaran yang memberi inspirasi, golongan pelarian yang berdaya tahan dan populasi belia yang besar. Kisah mereka menunjukkan terdapat keperluan untuk campur tangan oleh golongan belia. Sidang kemuncak ini juga turut menekankan keperluan untuk beralih daripada sikap toleransi semata-mata kepada penerimaan sepenuhnya di mana golongan belia digesa untuk menulis semula naratif kebudayaan dan dalam masa yang sama mengambil bahagian secara aktif dalam membentuk proses demokrasi.

Ejen Belia SDG Malaysia

Ejen belia SDG Malaysia merupakan inisiatif revolusioner yang telah dimulakan pada tahun 2022 untuk membantu golongan muda berhubung secara langsung dengan komuniti setempat dan ahli parlimen mereka untuk mengambil tindakan berdasarkan sudut pandang SDG dalam membina sebuah masyarakat inklusif dan saksama.

Dari 7 September sehingga 10 September 2023, para belia dari seluruh Malaysia telah berkumpul untuk mempelajari tentang SDG dan melontarkan idea mereka untuk dilaksanakan sebagai projek mikro. 3 kumpulan telah dianugerahkan geran Belia Juara sebanyak RM 9,000 bagi setiap kumpulan yang mana geran yang diberikan merupakan usahasama pihak Selangor Youth Community (SAY) bernilai RM4,000 dan APPGM-SDG bernilai RM5,000. Kumpulan-kumpulan tersebut telah melaksanakan projek masing-masing di Sabah, Pulau Pinang dan Selangor yang memberi fokus akan aspek keusahawanan, keterjaminan makanan dan kesedaran pemeliharaan kebudayaan.

Belia dalam Penyelidikan SDG

Pada tahun 2023, unit pembangunan belia telah mengeluarkan 3 buah artikel penyelidikan yang mengetengahkan peranan belia dalam memobilisasikan SDG. Artikel-artikel itu telah ditulis dengan sumber data daripada bahagian pembangunan belia.

Ng, Z., & Thomas, P. (2023a). **Educational Models to Promote and Localise Sustainable Development through Impact Oriented Partnership and Advocacy: Recommendations from APPGM-SDG on Youth Development.** Coalition for the United Nations We Need. <https://c4unwn.org/wp-content/uploads/2023/03/Educational-Models-to-Promote-and-Localise-Sustainable-Development-through-Impact-Oriented-Partnership-and-Advocacy-Recommendations-from-APPGM-SDG-on-Youth-Development-1.pdf>

Ng, Z., & Thomas, P. (2023b). **Perspectives, Experiences, and Involvement of Youths in Promoting Sustainable Development Goals in Malaysian Parliamentary Constituencies.** Journal of the Malaysian Parliament, 3(2), 110-129. <https://doi.org/10.54313/journalmp.v3i.85>

Ng, Z., & Thomas, P. G. (2023c). **Leveraging on Partnership to Expose Youth to Sustainable Development: A Case Study.** Journal of Business Management and Accounting, 13(2), 259-284. <https://doi.org/10.32890/jbma2023.13.2.5>

Artikel-artikel ini menjelaskan kepentingan penglibatan belia dalam penglibatan SDG yang memberi impak besar di pelbagai peringkat. Melalui sokongan pihak Sekretariat dan pemegang taruh, pihak Akademi MySDG berjaya memperluaskan jangkauan dan menggerakkan golongan belia pada tahun 2023 melalui projek dan inisiatif seperti penerbitan artikel penyelidikan, penglibatan di peringkat antarabangsa, kerjasama bersama organisasi luar, pihak universiti dan agensi kerajaan.

Baca artikel di sini:

Penyertaan Antarabangsa

SDG Youth Dialogue: Future Sustainability Leaders

15 – 17 Mei 2023,
Brunei Darussalam

Zoel telah dijemput sebagai salah seorang penceramah untuk berkongsi pengalaman Malaysia dalam memperkasakan belia dalam proses penyetempatan SDG.

World Youth Development Forum

21-27 Julai 2023,
Beijing & Xi An

Program Ejen Belia SDG dan sidang kemuncak telah dipilih sebagai salah satu daripada 100 Langkah Cemerlang dalam Program Pembangunan Belia.

Human Rights and Democracy Assembly

20-22 November 2023,
Bangkok

Philus mengambil bahagian untuk meningkatkan pemahaman mengenai demokrasi dan memahami tentang cabaran demokrasi di seluruh rantau ini.

Komunikasi Korporat

Penerbitan, Laporan dan Dokumentari

Unit Komunikasi Korporat telah mereka, menyunting dan menyusun atur penerbitan bahan bercetak, laporan dan dokumentari yang dihasilkan pihak sekretariat. Unit ini bertanggungjawab menyelia kemas kini dan penyelenggaraan saluran komunikasi termasuk penghasilan dokumentari, laporan lawatan tapak dan penerbitan.

	Laporan Tahunan & Buletin Bulanan
1	Laporan Tahunan 2022
2	Buletin Bulanan - 12
3	Laporan Aktiviti - Aktiviti Lain
	Penerbitan
4	<i>SDG Solution Projects: Best Practices Impacting the Grassroots</i>
5	<i>From Global to Local: Sharing Experiences and Impacts in Localising Solutions in Malaysia</i>
6	<i>SDG Policies and Practices in Malaysia</i>
7	<i>Localising SDGs & Grassroots Concerns of Six Vulnerable Group in Malaysia</i>
8	<i>SDGs and Grassroots Realities: Seven Community Case Studies in Malaysia</i>
9	<i>Proceedings - Malaysia SDG Conference 2022: A CSO & Academic Perspectives - Mid-Term Review of the Implementation of SDGs in Malaysia (2015 to 2022)</i>
10	<i>Community Development Policies for Malaysian Indians: Resource Materials</i>
11	<i>Commemorating the 75th Anniversary of the Universal Declaration of Human Rights (UDHR)</i>
12	<i>SDGs & Human Rights</i>
	Dokumentari
13	Laporan Pemetaan Isu - 26 Laporan Lawatan Tapak
14	7 Video Dokumentari

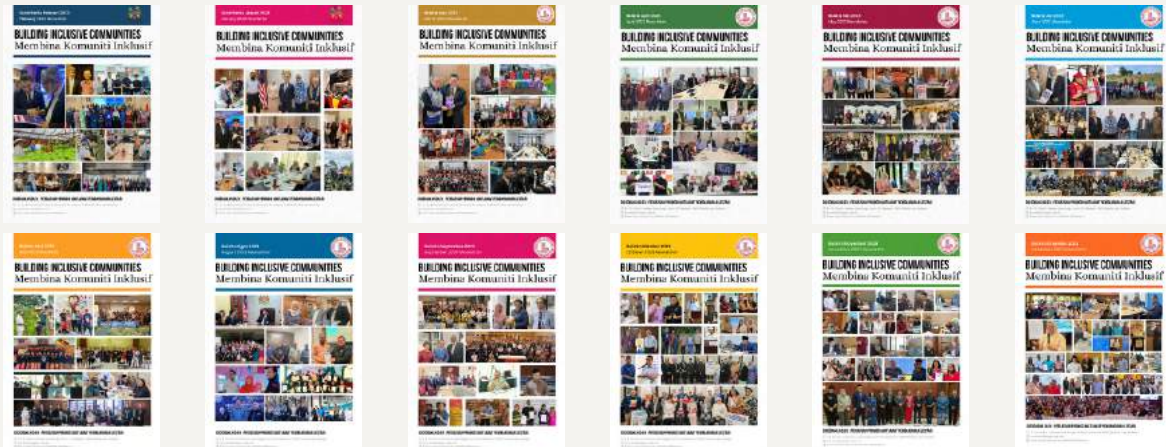
1 - Saluran Youtube Akademi MySDG

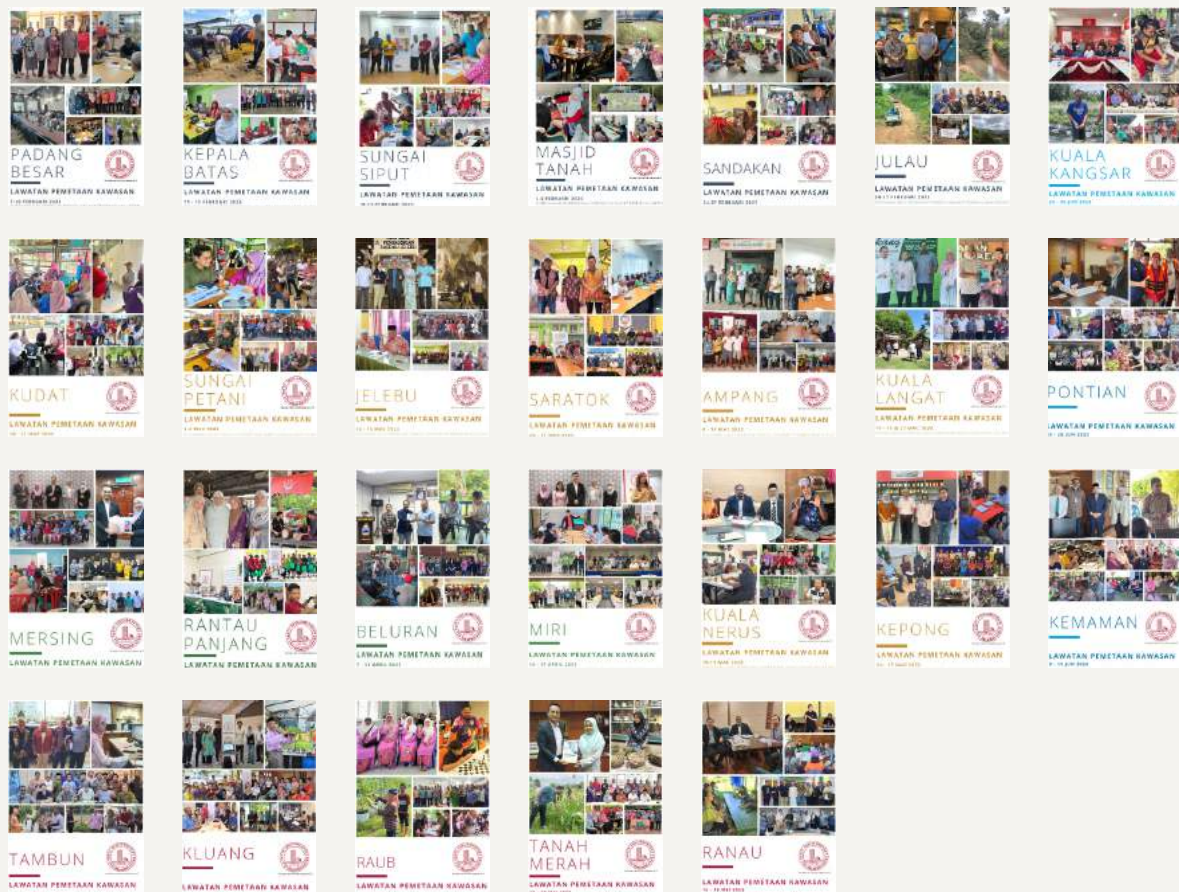
2 - Penerbitan

3 - Buletin Bulanan (Januari sehingga Disember)

4 - Laporan Pemetaan Isu

7

KEWANGAN & PENTADBIRAN

Ulasan Tadbir Urus Kewangan

Peruntukan

Peruntukan bagi program penyetempatan SDG di kawasan-kawasan Parlimen telah dibiayai oleh Kementerian Kewangan (MoF) melalui Parlimen Malaysia untuk aktiviti-aktiviti APPGM-SDG dari tahun 2020 sehingga 2023. MoF telah mengesahkan pemberian peruntukan untuk aktiviti 2024. Ucapan terima kasih diucapkan kepada MoF atas kepercayaan yang telah diberikan. Semua pembiayaan disalurkan melalui Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari (PPMPL) yang merupakan sekretariat kepada APPGM-SDG.

Peruntukan belanjawan untuk tahun 2023 telah meningkat sebanyak 100% iaitu sebanyak RM20 juta berbanding RM10 juta pada tahun 2022. Peningkatan ini selari dengan pertambahan peruntukan belanjawan setiap tahun iaitu sebanyak RM 2 juta pada tahun 2020 kepada RM 5 juta pada tahun 2021.

Bilangan projek mikro SDG yang menyumbang kepada program penyetempatan SDG telah meningkat daripada 34 projek pada tahun 2020, kepada 87 pada tahun 2021 dan seterusnya meningkat lagi kepada 197 projek pada tahun 2022 dengan jumlah keseluruhan sebanyak 343 projek menjelang hujung tahun 2023.

Bagi tahun 2023, sebagai tambahan kepada projek penyetempatan SDG sedia ada, MoF telah memberikan peruntukan tambahan sebanyak RM10 juta kepada pihak APPGM-SDG untuk melaksanakan program Kebun Komuniti. Meskipun, pengesahan peruntukan daripada pihak MoF telah diterima pada Jun 2023, program ini telah berkembang dengan pantas dan akhirnya membawa kepada penubuhan model kebun di Ipoh pada penghujung tahun. Pihak APPGM-SDG telah berjaya mendapat kelulusan bagi 200 projek mikro Kebun Komuniti untuk dilaksanakan di seluruh negara.

Kakitangan

Seiring dengan pertambahan peruntukkan, Jabatan Kewangan telah menambah jumlah kakitangannya. Pada awalnya hanya dua kakitangan sahaja (Pengarah dan Pegawai Eksekutif), namun kini meningkat kepada empat orang dengan pertambahan dua pegawai baru. Pegawai baru telah ditugaskan untuk menerima dan memproses dokumen berkaitan kewangan, manakala Pegawai Eksekutif telah mengambil alih tugas Pengarah sebelum ini iaitu memasukkan semua maklumat pembayaran ke dalam sistem perbankan. Oleh itu, Pengarah kini mempunyai lebih banyak masa untuk proses pemantauan dan perancangan belanjawan.

Hasil daripada penstrukturan semula, fungsi sumber manusia dan pentadbiran telah diletakkan dibawah Pengarah Kewangan yang kini dilantik semula menjadi Pengarah Kewangan dan Pentadbiran. Dua lagi kakitangan baharu yang telah dilantik untuk membantu Pengarah dalam pengurusan sumber manusia dan pentadbiran. Manakala tiga kakitangan sedia ada diletakkan di bawah Unit Kewangan.

Sistem Gaji dan Perakaunan

Swingvy dan XERO merupakan perisian Sistem Gaji dan Perakaunan. Kedua-duanya telah digunakan secara bersama bermula Oktober 2022 dan boleh digunakan secara langsung bermula Januari 2023.

Swingvy menguruskan senarai bagi gaji, kehadiran kakitangan (masa masuk dan keluar), dan pengurusan cuti melalui aplikasi telefon mudah alih dalam talian dan program berasaskan web. XERO ialah program storan awan (*cloud-based programme*) yang membolehkan kakitangan menyerahkan tuntutan mereka secara dalam talian melalui aplikasi telefon mudah alih atau program berasaskan web.

Tadbir Urus yang Baik

Pihak pengarah turut menyediakan Laporan Kewangan Bulanan yang diedarkan oleh Bahagian Ketua Sekretariat kepada pihak Parlimen, MoF, Kementerian Ekonomi, dan Jawatankuasa APPGM-SDG.

Pemprosesan pembayaran kini telah dikurangkan kepada purata tiga hari berbanding sebelum ini tempoh pemprosesan mengambil masa melebihi tujuh hari bekerja. Perkara ini dapat dilaksanakan dengan menjadikan Pegawai Eksekutif sebagai *Maker* tambahan, dan Pengarah telah ditambah sebagai Penyemak untuk Akaun Bank CIMB. Tanggungjawab kelulusan pembayaran kini dikongsi bersama antara Pengarah Kanan HoS dan Ketua Sekretariat. Salah seorang pegawai baharu yang menyertai pada tahun 2023 mempunyai pengalaman bekerja di firma audit sebelum ini. Secara tidak langsung, pengalamannya telah menambah baik proses audit 2022 serta latihan pra-audit 2023.

Secara keseluruhannya pelaksanaan sistem gaji dan perakaunan tahun ini telah menjadi pemudah cara berbanding ketika penggunaan *spreadsheet excel* untuk mengawal perbelanjaan duit keluar masuk, kawalan cuti serta kiraan gaji secara manual begitu juga kiraan EPF dan SOCSO.

Akaun bank

Pada penghujung tahun 2023, PPMPML mempunyai tiga akaun bank. CIMB 1 ditetapkan untuk urus niaga yang berkaitan dengan program penyetempatan SDG, CIMB 2 pula untuk program kebun komuniti dan mana-mana program APPGM-SDG lain yang tidak berkaitan dengan penyetempatan SDG, manakala akaun Maybank hanyalah untuk dana PPMPML semata-mata.

Keputusan Kewangan Utama

Segala keputusan kewangan yang besar dan penting dibuat oleh Jawatankuasa APPGM-SDG semasa mesyuarat jawatankuasa yang dijalankan secara berkala dengan kuorum minimum 3 Ahli Parlimen. Antara keputusan yang perlu diputuskan ialah kelulusan projek solusi untuk kedua-dua projek penyetempatan SDG dan kebun komuniti. Kami amat menghargai sokongan padu yang diberikan oleh Jawatankuasa APPGM-SDG kepada kedua-dua pasukan projek solusi penyetempatan SDG dan Kebun Komuniti pada suku akhir 2023. Mesyuarat jawatankuasa telah diadakan hampir setiap pagi Jumaat untuk menyemak semua cadangan projek bagi memastikan projek-projek ini diluluskan sebelum akhir tahun.

Projek 2024

Jabatan Kewangan dan Pentadbiran yang bertambah besar dengan gabungan Unit Kewangan sedia ada dan Unit Pentadbiran yang baru ditubuhkan bersiap sedia menghadapi cabaran 2024 untuk menguruskan dana sebanyak RM20 juta bagi penyetempatan SDG, RM10 juta untuk kebun komuniti serta tambahan dana khas melalui kerjasama dengan Yayasan Hasanah untuk menyediakan geran yang lebih besar bagi mengukuhkan dan menambahbaik skala projek milik rakan solusi sedia ada.

Penyata Akaun yang Diaudit bagi Tahun 2023

TOR & CO. (AF 0575)

Chartered Accountants

Head office
No.14, Persiaran 65C, Pekeliling Business Centre,
Jalan Pahang Barat, Off Jalan Tun Razak, 53000 Kuala Lumpur.
Tel: +603-4024 6666
Email: info@tor.com.my Website: www.tor.com.my

杜秉權會計樓
英皇御准特許會計師
大馬特許會計師

Date : 05 APR 2024

TO WHOM IT MAY CONCERN

**EXTRACT FROM PERSATUAN PROMOSI MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI (THE SOCIETY)
AUDITED FINANCIAL STATEMENTS FOR THE FINANCIAL YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2023.**

8. ON-GOING PROJECTS

	2023 RM	2022 RM
APPGM-SDG		
Balance as at 1st January	6,244,078.84	2,253,054.48
Grant for 2022	-	10,000,000.00
Grant for 2023	20,000,000.00	-
	26,244,078.84	12,253,054.48
Auditors' remuneration	(16,960.00)	(15,000.00)
Building inclusive community	(50,099.72)	-
Capacity building and awareness expenses	(1,091,034.77)	(474,650.31)
Networking and communications	(493,727.11)	(398,358.91)
Policy expenses	(247,881.91)	-
Project monitoring expenses	(990,958.16)	(454,370.20)
Research expenses	(1,260,545.77)	(789,542.46)
Secretariat expenses and coordination expenses	(1,269,843.09)	(768,139.76)
Solution project expenses	(9,824,514.20)	(3,108,914.00)
	(15,245,564.73)	(6,008,975.64)
	10,998,514.11	6,244,078.84

Branch

70A, Lebuhr Beringin, 42000 Port Klang, Selangor. Tel: +603-3167 2625

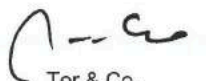
8. **ON-GOING PROJECTS (CONT'D)**

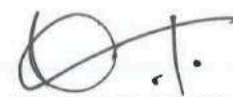
	2023 RM	2022 RM
Kebun komuniti projects		
Balance as at 1st January	-	-
Grant for 2023	10,000,000.00	-
	10,000,000.00	-
Capacity building and awareness expenses	(5,165.12)	-
Kebun community	(9.00)	-
Networking and communications	(11,000.00)	-
Policy expenses	(131.75)	-
Project monitoring expenses	(450,212.70)	-
Research expenses	(100,219.23)	-
Secretariat expenses and coordination expenses	(52,500.00)	-
Solution project expenses	(4,354,662.75)	-
	(4,973,900.55)	-
	5,026,099.45	-
Balance as at 31st December	16,024,613.56	6,244,078.84

The above is extracted from Note 8 to the financial statements of the audited financial statements of the Society for the financial year ended 31st December 2023.

The audited financial statements of the Society for the financial year ended 31st December 2023 have been prepared in compliance with the Malaysian Private Entities Reporting Standard ("MPERS") issued by the Malaysian Accounting Standard Board ("MASB") as well as the provision of the rules and regulations of the Society.

The audited financial statements of the Society for the financial year ended 31st December 2023 had been duly audited by Tor & Co.

Tor & Co.,
Firm Number : AF:0575
Chartered Accountants

TOR PEN KUAN 01211/11/2024 J
Chartered Accountant

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

PPMPL ini telah berdaftar di bawah Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia dan menguruskan dana yang telah diberikan oleh Kementerian Kewangan, menggaji semua kakitangan sekretariat APPGM-SDG dan mementerai Memorandum Persefahaman (MoU) bersama rakan solusi dan penyelidik bagi gerak kerja penyetempatan SDG.

PPMPL merupakan sekretariat untuk APPGM-SDG yang juga bertanggungjawab keatas lapan ahli yang dilantik serta dua juruaudit dalaman. Bermula tahun 2023, selaras dengan Perlembagaan Persatuan SDG Seksyen 14 berkenaan lantikan penasihat dan penaung. Pihak Exco PPMPL telah melantik, YB Dato' Sri Mustapa Mohamed dan YB Dato' Sri Hajah Rohani Haji Abdul Karim, sebagai penasihat PPMPL. Usaha ini adalah untuk memperkasakan kebolehlihatan serta mendapatkan sokongan di kalangan pegawai kerajaan terhadap gerak kerja Sekretariat dalam mempercepatkan pelaksanaan SDG di peringkat tempatan.

Pemegang Jawatan Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari (2022-2024)

**Dato' Sri Hajah
Rohani Abdul Karim**
Penasihat

**Dato' Sri Mustapa
bin Mohamed**
Penasihat

**Prof. Datuk Dr.
Denison Jayasooria**
Presiden

Dr. Lin Mui Kiang
Timbalan Presiden

**Encik. Alizan
Mahadi**
Setiausaha

**K. Eruthairaj A/L
Kulanthaisamy
(James Ryan Raj)**
Timbalan
Setiausaha

**Encik
Kon Onn Sein**
Bendahari

**Prof. Dato' Dr
Rashila Ramli**
Ahli Exco

**Cik Lavanya
Rama Iyer**
Ahli Exco

**Puan
Omna Sreeni-Ong**
Ahli Exco

**Encik
Kiu Jia Yaw**
Juruaudit
Dalaman

**Encik
Jeffrey Phang**
Juruaudit
Dalaman

Pada tahun 2023, Mesyuarat Agung Tahunan kali ke-4 telah diadakan pada 5 Mei 2023 dan Mesyuarat Agung Khas telah diadakan pada 28 Ogos 2023 untuk menyemak penyata teraudit bagi tahun 2022. Pihak Exco bermesyuarat sebanyak tiga kali iaitu pada 6 Jun 2023, 7 Ogos 2023 dan terakhir pada 28 November 2023.

Kerjasama bersama Organisasi lain

Pihak sekretariat APPGM-SDG telah mengadakan kerjasama dengan beberapa organisasi lain seperti Perikatan CSO-SDG Malaysia, *Partners in Accelerating SDGs in Malaysia*, Persatuan Sains Sosial Malaysia (PSSM) dan Institut Strategik KSI untuk Asia Pasifik. Kami telah menjalinkan kerjasama rasmi bersama Yayasan Hasanah bagi penyaluran geran khas daripada Kementerian Kewangan kepada badan pelaksana tempatan bagi inisiatif penyetempatan SDG.

Kementerian Ekonomi telah menjemput pihak sekretariat untuk mengambil bahagian dalam jawatankuasa kerja teknikal SDG, perbincangan Pelan Hala Tuju SDG serta kajian semula indikator kemiskinan multidimensi. Pihak sekretariat APPGM-SDG turut bekerja rapat dengan Pusat SDG Negara dan Yayasan MySDG.

**PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020**

A-1-10, Blok A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1,
Seksyen 8, 46050 Petaling Jaya, Selangor.
Email: secretariat@appgm.sdg.com | Tel: +6013 920 3550